

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnistvu:
za celo leto naprej K 22:40
za pol leta " " 11:20
za četrt leta " " 5:60
za en mesec " " 1:90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petlitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h.
za dvakrat 11 " "
za trikrat 9 " "
za več ko trikrat . . . 8 " "

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravnistvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravnistiškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Uradnik in politika.

Liberalci so razvili neko vprašanje, ki ga moramo tudi mi obravnavati, ker je načelnega značaja.

Kranjski Pirc je hotel namreč pokazati svojo svobodomiselnost takoj po svoji klavirni izvolitvi s tem, da je denunciral prof. Jarca in dr. Debevca v Kranju, češ, da sta agitirala za Pavšlarja. Zahteval je, da se oba kaznujeta. Kakor smo čitali v »Narodu«, sta šla celo Pirc in dr. Tavčar k baronu Schwarzu, da dosežeta kaznovanje prof. Jarca, ki ga hočejo liberalci na vsak način uničiti in ga popolnoma ukleniti v liberalni jarem.

Kar se je očitalo obema profesorjema, ni vredno govora. Ako kdo v zasebnem pogovoru svetuje drugemu, koga naj voli, to ni bilo še nikoli nič kaznivega, in proti obema ni mogel Pirc navesti niti najmanjše nedostojnosti. Najhujše, kar se prof. Jarcu očita, je sledeče: Oče nekega dijaka vpraša prof. Jarca, če ne bo njegovemu sinu škodovalo v šoli, ako bo on Pavšlarja volil. Prof. Jarc je nato očeta poučil, da je volitev tajna in da ga zaradi nje nihče ne sme preganjati. Za tak pol. »zločin« naj bi bil prof. Jarc kaznovan od dež. šol. sveta! Iz vprašanja očetovega se pa vidi ravno nasprotno, nego kar hoče doseči liberalni denuncijant. Iz vprašanja se vidi, da se je volivec bal liberalnih profesorjev za svojega sina-dijaka. Ako je torej profesor Jarc poučil očeta dijakovega, je s tem storil svojo dolžnost kot učitelj, in bi zaslužil za to svoje dejanje pohvalo, ne pa kazni.

Zato tudi po krivici meče »Narod« v en koš prof. Jarca in učitelje Fabince, Salbergerja in Sicerla. Ti trije so dobili svoje plačilo za čisto druge stvari, ki nam jih ni treba razlagati z ozirom na privatni značaj, ki ga imajo za omenjene gospode. Jarčeva afera je dobila ravno vsled liberalne maščevalnosti pa splošen, principiellen značaj, in mi smo radovedni, kaj poreko liberalni uradniki k uslugi, ki so jo jim storili liberalni zastopniki. Prof. Jarc in dr. Debevc vsled odločnega nastopa dr. Šusteršiča in dr. Lampeta, ki sta principielleno branila politično svobodo učiteljstva, nista dobila niti opomina, ampak je

šla Pirčeva denunciacija v koš, a deželni predsednik z vsemi uradniškimi člani in zastopniki učiteljstva se je postavil na stališče, da smatrajo kot najostrejšje graje vredno, ako se bodisi učitelj, profesor ali katerikoli drž. uradnik kakorkoli politično eksponira in pokaže kakršnokoli strankarsko barvo. Dež. predsednik je izjavil, da smatra kot absolutno nedopustno, da bi učiteljstvo nastopalo v polit. borbah.

To je pa odločitev načelne važnosti. Zastopnika S. L. S. sta izjavila, da načeloma takemu stališču ugovarjata, ako se pa v kljub temu uveljavi to načelo, potem morata zahtevati za vse enako pravico. Kar velja za srednošolske profesorje, mora veljati za liberalne ljudske učitelje, in kar velja za pristaše S. L. S. med uradništvom, mora z isto strogostjo veljati tudi za liberalne uradnike.

Sedaj pa pogledimo dejanski položaj! Liberalna učiteljska »Zaveza« se je proglasila javno za agitatorično liberalno društvo, pa se ji ni nikdar nič storilo. V Ljubljani je liberalno uradniško društvo »Naša zveza«, ki se je na svojem zadnjem zborovanju javno hvalila, da ima največ zaslug za ljubljanski liberalizem in za Hribarjevo izvolitev. Po vseh mestih in trgih liberalni uradniki razvijajo najgorečnejšo agitacijo, pa se še nikoli nobenemu zaradi tega ni skrivil noben las. Kaj se je godilo ob zadnjih deželnozbornih volitvah, je še vsem v svežem spominu. Državni uradniki so zborovali in javno govorili in agitirali na vse pretege z besedo in pisanjem, da liberalno stranko edino samo uradništvu drži pokonci po mestih proti neodvisnemu meščanstvu.

Pirčeva denunciacija je torej dosegla načelen sklep deželne vlade, ki bo padal z veliko večjo težo na liberalno uradništvu, nego na pristaše S. L. S., ki so se vedno držali v tihi rezervi in se že zaradi groznega liberalnega terorizma niso javno pokazali. Zdej bo drugače, kajti naša odločna naloga je, da izvojujemo — **enako pravico za vse!**

Zato pa pozivljemo vse naše zaupnike in somišljenike, naj ostro pazijo na nasprotnike! Mi nečemo, da bi trpeli naši somišljeniki vsled denunciacij, liberalci pa da bi se jim smejali, češ da oni smejo počenjati vse, kar hočejo, naši pa nič! Enaka pravica za vse! Pirčeva denunciacija naj

pade na one, ki res zaslužijo, da se stori konec njihovi strahovladi po mestih in trgih!

Agrarske operacije.

Potrebne reforme pri deželni komisiji za agrarske operacije v Ljubljani.

Dvorni svetnik marquis Gozani, dosedanji referent za agrarske operacije v Ljubljani, je nastopil daljši dopust in znano je že, da se ne povrne več na svoje mesto. Bil je star plemenitaški birokrat, katerega zadača je bila, strogo paziti na to, da se je vršilo pri agrarskih operacijah vse po starem priznanem kopitu.

Ni nam vse jedno, kdo pride na njegovo mesto in da li ostane vse po starem, ali se naše agrarske operacije času primerno reformirajo!

Predvsem zahtevamo na referentsko mesto moža - domačina, ako le mogoče takega, ki je izšel iz kmetskega ljudstva in tako dobro pozna naše agrarsko-gospodarske razmere in potrebe. Treba nam je na to mesto moža, ki si bo stavil za glavno nalogo, da uveljavi pri naših agrarnih operacijah vse one moderne principe, ki pospešujejo agrarska dela in so v drugih deželah, zlasti na Nižje Avstrijskem, že zdavna uveljavljeni. Stanje agrarnih del je naravnost ubupno in to kljub temu, da so oddelkovodje sami mladi agilni možje ter da tudi poljedelsko ministrstvo vobče ni nenaklonjeno našemu agrarnemu napredovanju. Da, celo obratno! Poljedelsko ministrstvo zahteva v nekem svojem zadnjem odloku, da se imajo agrarske operacije na Kranjskem raztegniti tudi na druge faze agrarnega dela in da naj se ne prakticira samih delitev skupnih posestev! Človeku, ki zasleduje vse te pojave, se zdi, kakor da bi bila deželna komisija ovirajoča zagojzda med krajnimi komisariji in poljedelskim ministrstvom in to je dovolj žalosten pojav! Novemu agrarnemu referentu bo treba skrbeti predvsem za to, da se pomnoži teh. osebje posameznih tehn. oddelkov, da bo to osebje izključno slovensko, kateremu ne bo edini cilj činovna lestvica, ampak si bo prizadevalo svoje naloge tako izpolnjevati, kakor to zahtevajo naše lokalne razmere. Žalostno zadosti je, da se v naši deželi v tako važnih slučajih, kakor so agrarni, še ved-

no pišejo in podpisujejo nemški zapisniki! Izgovarjanje in opravičevanje, da Slovenci nimamo svojih zemljemercev in gozdnih in drugih tehnikov je dandanes docela neumno! Resnica je, da si morajo domači tehniki iskati kruha v tujini, medtem, ko se polnijo naši uradi s tujci!

Kako silna potreba je pomnožiti tehnično osebje posameznih oddelkov, govori zlasti dela na Notranjskem. Notranjski oddelki šteje sedaj štiri tehnike, provociranega dela (delitev) pa ima nad 6000 ha zemlje. Ker se da s tem osebjem v enem letu končati k večjem 1000 ha, sledi iz tega, da ima več ko za šest let vnaprej oglašena dela. Ako provocira sedaj kaka občina svoje delo, se ji ga more pričeti še-le čez šest let. Ker pa se vsak agrarni slučaj radi pritožb najmanj za tri do štiri leta zavleče, sledi iz tega, da bodo morale čakati one občine, ki se bodo odslej prijavile, najmanj deset let, da se jim dovršijo njihova dela. To je zadosti žalostna perspektiva za našega kmeta!

Ob tej priliki pa moramo našo javnost še na nekaj opozoriti. V zadnjem času se je vzbudilo zlasti na Notranjskem precejšnje zanimanje za zložbe gospodarskih zemljišč. Kolikor nam je znano, se je prijavilo dosedaj na Notranjskem četrto občina za zložbo. Zložba je zlasti za Pivško dolino na Notranjskem neprecenljive važnosti in naši agrarni politiki jo morajo z vsemi silami podpirati. Zlaganje zemljišč pa je delo, ki zahteva od tehnika dosti zmožnosti in vsposobljenosti. Notranjski oddelki pa nima zadosti zemljemercev niti za delitve, kamoli za zložbe! Ako noče deželna komisija, da se ta dela ne zavlečejo za kakih deset do petnajst let in ubije v kmetovalcu veselje do teh važnih gospodarskih reform, ji ne bo preostajalo drugega, kakor da ustanovi še četrto oddelki, ki naj se bo bavil izključno z zložbami. Pri tem oddelku pa morajo priti v poštev izključno samo tehnično naobraženi zemljemerci in kulturni inženirji. Ako pa hočemo dobiti take tehnike k agrarnim operacijam, potem je treba prej preosnovati agrarno službo in zagotoviti tem tehnikom sigurno in stanu primerno bodočnost, zakaj nobeden kulturni inženir ne bo čakal tri do štiri leta na tisti revni enajsti činovni razred!

S to ustanovitvijo pa se bodo kulturno-tehnična dela na Kranjskem tako po-

LISTEK.

Nekrolog.

V času taborov in najskrenejšega narodnega navdušenja porojeno, kazalo se je tedaj slovensko dramatično društvo povsem otroka svoje dobe. Za procvit našega slovstva, naše umetnosti in za razvoj slovenskega gledališča vneti Slovenci in Slovenke, katerim je seveda pogosto zmožnosti morala nadomestovati njihova vse časti vredna dobra volja, so pričeli orati ledino slovenske dramatike. Zbirali so se, razgovarjali se navdušeno o prihodnosti slovenske kulture, in nastopali so po naših skromnih gledaliških odrih. To je bilo njihovo veliko, požrtvovalno delo, katero je obrodilo mnogo dobrega sadu in položilo temelj za nadaljnji razvoj slovenske dramatične umetnosti.

Toda časi se spreminjajo, predrugačujejo se razmere, stavijo se, kakor je to ob vsakem napredku umevno, vedno večje zahteve in tako je prišlo, da je dramatično društvo došlo do popolnega poraza. Pozabiti pa ne smemo, da vodilni krogi v tem društvu na tem porazu niso brez krivnje. Grešili so in njihov greh je, da so ostali konservativni tam, kjer bi tega ne smelo biti, in da niso ostali konservativni, kjer bi to bilo na mestu in potrebno.

Hoteli so voditi slovensko gledališče na prav isti diletantski način, kakor se je to proizvajalo pred desetletji, ko se je dovolila semtertja Slovencem kaka predstava v deželnem gledališču, ali pa se je igralo na čitalničnem odru ljubljanskem ali kje drugod. Ne glede na to, da so nekdanji navdušeni diletanti izumrli in da jo mesto njih nastopilo par igralcev po poklicu, premenile so se v tem hipu, ko se je pričelo v novem gledališču redno igrati, razmere tako, da jim nikakor nismo mogli biti več kos: gospod Peter Kost, ki je v življenju morda vsega spoštovanja vreden mesar ali gospod Pavel Strela, ki je morda izboren družinski oče, spreten tarokist in vesten uradnik. Diletantom so namreč zrastle razmere preko njihovih glav.

Tedaj je bil čas misliti na preureditev društva, na preosnovanje, na reforme. Ali mesto tega se je lovilo vsepovsod tiste naše znane brezdelne dostojanstvenike, ki od vekov veke načelujejo vsaj petdesetim društvom, in v odbor so vstopili ljudje, ki niso od gimnazijskih let imeli več beletristične knjige v rokah, katerih umetniška kvalifikacija stoji pod ničlo, pa makari da se navdušujejo za kakega rodoljuba Ledinskega, in katerim se o gledališkem stroju daleko niti ne sanja. Tista slovenska vera v »rojene« odbornike in dostojanstvenike je tudi tukaj zahtevala svojih žrtev; saj pri nas delo in sposobnost ni-

česar ne veljata, vse veljajo samo zveze in lepo — ime. Nikjer na svetu ni priznanje tako ceno, kot v Slovincih, nikjer pa tudi ne odločuje mesto trajno vrednega zlatega zrna, rezanica ali kakor pravi Nemeč tistemu votlemu besedičenju in »delovanju«: »pleh«.

Na drugi strani pa moramo pripoznati, da je v naših »odnošajih« gledališče vzdržavati in voditi res težka stvar. Tisto naše občinstvo, ki mu je sicer umetnost skozi in skozi deveta briga, ima tisto čudno navado glede predstav terjati popolnosti, katero je najti sicer le na prvih svetovnih gledališčih. Čisto nič ne dvomimo, da bo gospod Krutoslav Klobasa, ki je slučajno pred 13 leti zašel enkrat v kako mariborsko gledališče in je po tem dolgem odmoru prisostvoval kaki »Punčki« pri nas, takoj ogorčeno začel govoriti o propadanju slovenske umetnosti. Bolj mešana, bolj nezadovoljive publike kot naše gledališče, je gotovo nima nobeno. Zato je tudi vse tisto vpitje po »pravi« umetnosti, ali po samih »narodnih igrah«, tisto zgrajanje nad opereto itd. sam humbug ali neumnost. Ogromna večina gledališke naše publike, kakor seveda tudi druge, ni zrela za težke klasične drame, psihološke probleme in tudi ne umeva operne glasbe. S tem dejstvom je treba računati; poslušalstvo se pač dá privzgojiti in počasi dvigniti — s Prokrustovo posteljo pa se ničesar ne opravi.

S tem smo došli do vprašanja, ali služi potem še gledališče ime kulturnega zavoda, ali ne. Po našem mnenju gotovo. Kajti nezmisel bi bil v ljudski šoli razpravljati o integralih in diferencialih, ko poslušalci, ali saj pretežna večina njihova ni zrela za to. Da, celo to trdimo, da je gledališče samo tedaj kulturne zavod, če ga narod umeje, umevati more. Radi par literarnih žurmandov in nadljudij nikakor ne kaže kreniti s trezne poti, po kateri naj hodi ljudska izobrazba.

Ni dvoma, da bi se v tej smeri ne dalo gledališče voditi, in ni dvoma, da bi se na tak način ne dalo navzlic vsemu ljudstvu pridobiti za to, kar je lepega in dobrega v Talijinem kraljestvu. Zato pa trdimo, da mora preko vsega obveljati načelo: **naše gledališče ljudstvu.** Ogromna večina Slovencev tvori preprosto ljudstvo, temu odprite vrat na stežaj. Blamirana frakarija pa, ki hodi tjakaj svojo svilo in svoje frizure razkazovat — pa naj si omisli, če hoče, svoje intimne dramatične prireditve. Tamkaj se bo lahko v svoji agranciji mrdila, kolikor bo hotela, tamkaj bo tudi lahko s svojim žlobudranjem, svojimi plitvimi, omejenimi pripombami zabavala, kakor bo hotela. Ločila se je od naroda, naj ostane, kamor se je odločila; mi je ne bomo pogrešali.

To je tisti drugi greh dramatičnega društva, da ni ostalo konservativno, kjer bi moralo konservativno ostati. Slovensko

množila, da bo zahtevala njihova važnost, da se nastavi pri deželni vladi stalni tehnični konzulent. Takega konzulenta deželna komisija za agrarske operacije že sedaj krvavo potrebuje. Ta konzulent naj ne bi imel pri sejah le posvetovalne, ampak tudi glasovalno pravico, zakaj naravnost nečuvno je, da odločujejo v zgolj tehničnih vprašanjih samo juristi!

Ako bi imel konzulent premalo dela, naj se prikopri njegovemu delokrogu še revizija načrtov. To je tembolj opravičena zahteva, ker se sedaj zaračunajo revizijski stroški udeležencem, kar je naravnost smešno. Revizija se radi tega izvrši, da se kontrolira uradnike in ni za udeležence neobhodno potrebna. To je torej stvar države, če hoče svoje uradnike nadzirati, in zato naj tudi sama plača revizorje! Revizor je ponavadi uradnik višjega razreda, to pot VII. in na vsepovrh še stanujoč v Celovcu. Ker se njegove mastne dijete in delavni dnevi zaračunajo udeležencem, je to prav izdaten vir podraževanja operacij. Na vse zadnje pa ta možakar ne zna niti besedice slovenski in nima nikakih tehničnih študij, a kljub temu revidira slovenske akte in kontrolira tehnična dela med slovenskim ljudstvom ter — daje navsote deželni komisiji za agrarne operacije!

Deželni odboru, ki ima precej odločujočo besedo pri agrarskih operacijah in pa našim poslancem, ki so že večkrat posredovali pri poljedelskem ministrstvu v agrarnih vprašanjih, prav toplo priporočamo študij teh razmer.

Pred otvoritvijo razstave.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Praga, 27. aprila.

Na razstavišču vre liki v ulnjaku. Poslopja rastejo čez noč, kakor gobe. Kar je danes napol izdelano, blesti naslednji dan v vsem sijaju razstavne Potemkinove zgradbe.

Sijaj dajejo zlasti kiparski okraski, katere obešajo in postavljajo neštevilni soharji. Tu se šele vidi, koliko je v Pragi kiparjev.

Stopiš k enemu izmed njih, ki ima na trati postavljeno mizo in na njej mogočnega orla, vlitega iz mavca. Predstaviš se mu kot časnikar, in začne se pogovor o modernem kiparstvu, soharskih okraskih, portretih, spomenikih itd.

»Vse ni moderno, kar se dandanes dela. Poglejte n. pr. sv. Vaclava tam-le v stalni razstavi modernih umetnin. Danes ga še lahko vidite. Jutri ga bodo zakrili. Namenjen je za trg sv. Vaclava. Šele ko bo tam odkrit, ga bo lahko videl vsakdo. Zato ga bodo jutri zazidali. Delati se mora v prvi vrsti tako, kakor terja naročnik. In praška mestna občina, ki je naročila veličastni kip sv. Vaclava, ni hotela, da bi bil staročeški junak upodobljen docela moderno, to je, na način, ki je danes v veljavi, a se ne ve, bo-li jutri še. Čeških kiparjev, ki se smejo imenovati moderni, je mnogo. Niso pa vsi enako moderni. Ali ste predzadnji zimo videli Meunier-jevo razstavo? Dobro! Glejte, med deli Meunier-jevimi ste našli nekaj takih, ki se odlikujejo po izredni telesni lepoti. To je trohica grškega, klasičnega duha. Popolnoma klasično pa to ni. Kajti Grki so tudi telesno lepoto nekoliko šablonizirali, so radi na neki določen način upodabljali mišice, lica, lase itd. Recimo torej, da je modernizirano - klasično, kar sem ravnokar omenil o Meunier-ju. In to plemenito modernizirano klasičnost najdete pri našem Myslbeku. Med Meunier-jevimi kipi ste našli dalje mnogo takih, pri katerih je umetnik gledal samo na duševni izraz in se za telesno lepoto ni prav nič brigal. To je duh franco-

ske Rodin-ove šole. In v takem ali podobnem duhu deluje večina današnjih kiparjev; seveda plovemo tudi Čehi v tem toku. — Vprašate, se-li pri najnovejših čeških soharskih umotvorih najde mnogo simbole in misticizma... Na to je težko odgovoriti. Dostikrat sem že dejal, da je v kiparstvu vse sama simbolika. Glejte, tega orla bomo postavili gor na tisti-le podzidek, kjer bo s svojimi krili ščitil češko kraljevo krono in žezlo. Simbolika! In pogledite tu po razstavi vse te stotere in stotere soharske ornamente. Sama simbolika: Podobe predmetov, ki v čutni obliki predstavljajo lepo idejo, krasno misel. Kajpada, zgodi se včasih, da kipar misel upodobi na posebno nenavaden način in pa jako jedrnato, tako da v dosego namena porabi jako malo sredstev. Nekaj takega je izvršil naš Bilek; odrešenje človeštva je hotel kiparsko predstaviti s tem, da je upodobil Kristusa, ki je k tлом sklonjen in z rokami razorava zemljo. To je simbolika, kakor si jo mislite Vi, ali, še bolje rečeno, misticizem! —

Tudi to posebnost ima moderno kiparstvo, da se ne spušča v malenkosti. Kakor moderni slikar tako tudi moderni kipar izdeluje podobo v širokih ploščah. Moderni kip se navadno ne sme gledati preveč od blizu. Umotvoru damo samo glavne poteze, od katerih dobij gledavec takozvani splošni vtis. — Še v neki drugi stvari se razodeva na najnovejših kiparskih izdelkih moderni duh. Glejte, dandanes vsaka stroka rada poseže nekoliko črez svoje meje, v okolišč drugih strok. To je posledica napredka. In tako si novejši čas stavbinstvo pa kiparstvo prihajata nekako navskriž. Če se smem izraziti trivialno: Drugo drugemu odjedata kruh. Kar se tiče spomenikov, si umetnost prizadeva, da bi pri spomenikih bilo le zgolj kiparsko delo, popolnoma brez vsega tistega, kar spada v stavbinstvo.

Pred kratkim so v nekem nemškem mestu postavili spomenik tako, da so sredi parka nasuli grobljo, nanjo pa zavallili kip človeka, kateremu je spomenik veljal.

Pri stavbah se zopet trudijo, da bi vse, kar na stavbi more biti lepega, bilo izraženo edino le s stavbinskimi sredstvi, docela brez kiparskih pomočkov. A kakor vidite, se letošnja naša razstava ne ravna po tako ultra-modernih načelih. Ko bi se, bi nas kiparjev ne bilo toliko tukaj, kot nas je!

In smehljaje spleza umetnik s svojim orlom v višino.

Kakšno vrvenje po razstavišču! Kako povsod hité! S kakšno skrbnostjo dovažajo razstavne predmete, ali s konji, ali z železnico! Kakšno navdušenje! Koliko ljudstva sodeluje pri tem res narodnem delu!

Krog nekaterih paviljonov se vrvenje plega, ker je ondi vse izgotovljeno in pripravljeno za otvoritev.

Skrajno zanimiva bo japonska čajevna, ki spada med zgradbe, katere so že dovršene.

Malone popolnoma gotovi so tudi z rotundo, v kateri bo razstavljena orjaška slika bitve pri Lipanih.

Pridno delajo v razstavi učnih pomočkov in v zgradbi, kjer bodo razstavljeni tiskarski stroji in priprave.

V strojevnem posloplju je pa še pravi sodni dan. Štiristo delavcev ima tu dovolj posla od zore do mraka. To je kovanje, zabijanje in razbijanje, kakor bi se svet podiral. Morda bo prav to poslopje najsjajnejša točka razstave? Češka glede na strojništvo ni zadnja med evropskimi deželami.

Tu boš našel marsikako tehnično novost, ki bi jo v drugih avstrijskih deželah

iskal zaman. Tvrde Daněk i spol., Ringhoffer, Češko-moravska tovarna za stroje in Rustonova tovarna bodo razstavile parne turbine. Ti stroji bodo nenavadne posebnosti, zlasti za nestrokovnjaka, ki ima o parni turbini včasih čudovito fantastične pojme.

Kadarkoli se namreč piše o parnih turbinah, se najbolj povdarja, da so silno enostavne. Tako si marsikakšen nestrokovnjak mora stvar res enostavno predstavljati, na primer kot cev, v kateri je osmoro- ali dvanajstero - lopatasta veternica, skozi katero par, meni nič, tebi nič, skozi pihne. O kajpak! Par bi gotovo na tak način najlozje skoz pihnil, toda gnal bi nič ne, ker ni tako gost in tako težak, kakor voda.

Tu v razstavi vidimo, kako se parna turbina sme imenovati enostavna samo v tem oziru, da vzame čudovito malo prostora in da se lahko natakne na isti gredelj, na katerem je nataknen dynamo-stroj, ki ga parna turbina goni. Sicer je takšna turbina ura, prava ura, ki ima udov ne na tisoče, ampak na stotisoče; dá, včasih ima ena sama parna turbina več kot milijon lopatic.

Parne turbine, ki se bodo videle na razstavi, ne bodo ravno velikega obsega. Zato je pa brž tik razstave v praški elektrarni postavljena velikanska parna turbina za 5000 konjskih sil. Svetujemo, da si jo ogledajo vsi, ki se bodo zanimali zlasti za strojevni oddelek razstave. Tudi to veliko turbino je zgradila tvrdka Ringhoffer. Lansko poletje je »Slovenec« v posebnem članku opisal ta orjaški stroj, ki menda doslej še nima enakega v Avstriji. Na razstavi bo parne turbine s tem večjim zanimanjem ogledoval tisti, ki ve, da je tekom zadnjih pet let angleška vojna mornarica nemško prehitela in prekosila ravnost s pomočjo parnih turbin. Nemci so se vili od smeha, tako so se leta 1903. in leta 1904. v svojih strokovnih listih norčevali iz parobrodne družbe Cunard, ki je prejela vladno podporo za poizkuse s parnimi turbinami in parnoturbinskimi ladjami. Angleži so poizkušali skrivaj. Eksperimentiralo se je tako skrbno, kakor se ni doslej še z nobeno iznajdbo. In danes ima največja angleška bojna ladja na svojem oklepu po vsej pravici zapisano ponosno ime »Dreadnought — Ne boj se!« ...

Vsled tega se bodo premnogi obiskovavci razstave živo zanimali za parne turbine.

Zanimivega bo na razstavi dovolj. Danes je seveda še vse, ali skoro vse, navskriž, in niti splošnega pregleda ni mogoče dobiti. Treba počakati, da se odstranijo odri, da padejo zavese, da se otvorijo vrata živi reki gledavcev, došlih od vseh štirih vetrov občudovat napredek marljivega češkega naroda.

I. B.

Naše vžigalice.

+ Vžigalice »V korist obmejnim Slovincem«. Z ozirom na napade po raznih slovenskih listih glede vžigalic, ki jih je založila S. K. S. Z. v korist obmejnim Slovincem podajamo v sledečem nekoliko pojasnil. V smislu novih od vlade že potrjenih pravil S. K. S. Z. ima slednja pravico zalagati in prodajati razno blago. S. K. S. Z. sme torej trgovati pod lastno tvrdko tudi z vžigalicami »V korist obmejnim Slovincem«. Ni se ji potrebno posluževati v to posebnega trgovca, marveč sme vse v lastni režiji voditi. S tem se pa tudi doseže, da odpade ves čisti dobiček iz te prodaje edinole v korist obmejnim Slovincem. Naj se le pomirijo razni člankarji, koim je korist G. Perdana več kot korist slovenskega naroda, glede tega, kam da bo šel čisti dobiček iz prodaje na-

gledališče je last vsega slovenskega naroda, in ustanovitelji dramatičnega društva so bili Slovenci, pa naj so pripadali tej ali oni stranki. Kako pa je sedanje dramatično društvo? Čisto navadna strankarska, liberalna institucija, ki prepoveduje kritike, pa naj bodo še tako stvarne in resne, vsem neliberalnim listom slovenskim; ki odklanja vstop v društvo vsakomur, o katerem sodi, da ne bo trobil v liberalni rog, ali če ta vstop poedincu dovoli, skrbno čuva, da bo majorizacija po liberalnih zagotovljenja za vse večne čase! In to ob tej steriliteti, pri kateri je društvu pri dveh občnih zborih bilo nemogoče sestaviti odbor, tako da ga je »ob pomenu« in ne ob postavno določenih volitvah moralo na slepo poveriti penzionistom, ki v splošnem gavnju in halo sami izjavljajo, da nimajo najmanjšega pojma o celi stvari.

Tu ne pomagajo nobene lamentacije, ne pomaga nobeno zavijanje, in tudi ne klicanje pomočnikov iz S. L. S. tedaj, ko je očito, kam je gospode zavela njihova krivičnost, njihova nesposobnost, in njihova strast. Ljudje naše stranke so vedeli že

lani, da preti pogin dramatičnemu društvu, in so sestavili za lanskoletne volitve kandidatno listo, tako da bi bili v odboru zastopniki vseh strank, in ob enem res delavni, sposobni, in deloma tudi umetniško naobraženi ljudje. Seveda v tej listi nismo imeli niti Francozov niti takih mecenov, ki kot predsedniki dado podpisavati menjice iz same požrtvovalnosti, potem — drugim; niti ni bilo v tej listi zastopstva žlahte in frakarije — zato pa tudi ni mogla prodrati ta lista. Kar zmore še danes liberalizem, je malo; ubija, in razdira — za vse ostalo je preslab.

Tedaj smo mi in z nami vsi, ki so mislili pošteno in se ponudili k skupnemu delu, umili si svoje roke in odstopili. Odstopili smo od ljudi, ki nimajo najmanjšega zmisla za pravo narodno delo, od ljudi, ki v svoji strasti odbijajo celo v rešitev jim podano bratsko roko. Prijadrali so srečno na rob propada, na vrh jezua, raz katerega jih vrže prvi val, prvi tok. Slovenci od njihove smrti ne bomo imeli škode — zatoj srečno pot!

Pismo Boltatuža Pepeta.

Gespud redehter!

Ta teden u tork sa uni u »Sluvenca« neki udnašga grada klubas. U usaka reč sa soj nus uteknil; gespuda fajmeštra, grofa, tist cegu, table ja du frementa sa use preteknil in preglaštal,

kokr de b mel sam iblansk Grad in nč družga u glav.

ših vžigalic. To je gotovo, da v korist posamezniku ne! To bodo jasno dokazali računici, ki jih pada na prihodnjoletnem občnim zboru S. K. S. Z. — Nekateri listi grozijo, da priobčijo listo trgovcev, ki kupčujejo s temi našimi vžigalicami. Prosto jim! Ako združijo s to priobčitvijo tudi poziv na bojot dotičnih trgovcev, potem se lahko preverjeni, da bodo napadli v prvi vrsti svoje pristaše. Od dne do dne se množča naročila na vžigalice S. K. S. Z. pa dokazuje jasno, kje da stoji narod, kakor tudi to, da liberalnim listom že nikdo več ne veruje. Saj je že davno priznано in neštetokrat dokazano, da družega ne znajo kot podlo sumničiti in nesramno lagati. Zato pa Vam kličemo vsem, ki Vam korist slovenskega naroda ni deseta briga: Rabite odslej edinole vžigalice, ki jih je založila S. K. S. Z. z napisom »V korist obmejnim Slovincem«, da bode korist, ki jo pričakujejo obmejni Slovenci iz te prodaje tem večja. Te vžigalice se naroča z naslovom: »Slov. kršč. soc. zveza« v Ljubljani, Kopitarjeve ulice št. 2.

Idrijske novice.

i Kako znajo pri nas zidati in nadzorovati nove občinske stavbe? Leta 1902. pod županovanjem Dragotina Lapajnetaja občina v Idriji postavila novo stavbo, ki jo je prislonila na mestno hišo. Stavba, zaznamovana z zaporedno hišno številko 509, je bila pritična, a vkljub temu ni stala nič manj nego 16.784 K 53 v. Sezidali so to poslopje z izgovorom, da potrebujejo provizorične prostore za realko, ki še ni bila dozidana. A komaj se je pričelo šolsko leto 1902/3, videl je lahko vsakdo, čemu se je pravzaprav zidala »provizorična realka«. Kajti že 20. vinotoka 1902 so si zagotovili liberalci poslopje s tem, da so sklenili z liberalno čitalnico pogodbo ter ji oddali za 25 let prostore »provizorične realke« v najem. Od naše strani se je tedaj odločno ugovarjalo takemu ravnanju ter se povdarjalo, kaj so liberalci obetali, predno se je pričelo s stavbo. Govorili so namreč, kako prav bo prišlo poslopje, ko se ne bo več rabilo za šolo, raznim društvom za veselice, javni shodi se bodo le tu vršili itd. Komaj pa je stalo poslopje, hiteli so je oddati »Čitalnici«, drugim društvom pa je zaprli. Imeli smo v rokah račune, iz katerih je bilo razvidno, da je celo podporno društvo revnih dijakov-realcev moralo »Čitalnici« plačati — ako se ne motim — 25 K za en sam večer. Shodi, naši, socialnodemokrački in raznih društev, so se vršili prej ko slej v vse drugih prostorih nego občinsko-čitalniških. Kaj ni res, gosp. Kristan? Liberalci so se smejali tistim, ki so se kaj izpodtikali, saj so se tudi lahko smejali, ker so bili na gorkem. Pa še dobro so se mejali, bili na gorkem. Pa še dobro so se imeli, ker jim je občina gnezdece lepo postiljala s tem, da je sproti popravljala vsako najmanjšo stvarco. »Čitalnica« je pa plačala občini leta 1903. celih 50 K, v letih 1904—1907 pa vsako leto po 400 K. Zavarovali so si za 25 let prostore občinskega poslopja hiš. št. 509. Človek bi mislil, da bodo zadovoljni, a ni bilo tako, marveč je pohlepnost po ličnejših prostorih hipoma zrastle. Notar Pegan, ki sta se mu pridružila Kristan in Dragotin, vsi trije pritegnili pa še župana Šepetavca, je naenkrat začutil, da so čitalniški prostori pretesni, v trenutku je bilo šest let staro poslopje, ki je bilo še za 20 let naprej oddano v najem, popolnoma za nič! Poročilo župana Šepetavca v občinski seji dne 10. aprila 1908. o stanju občinskega poslopja hiš. št. 509 je naravnost kosti in mozeg pretresujoče. Čuj, kaj je tedaj govoril

i Zupan Šepetavec o čitalnici. Poročal je v imenu stavbnega odbora nasled-

Ta nar leuš je pa še tu, de še iz usm tem nisa cefridn, ampak pugervaja, de nei še druh kašna blekneja, ker se na tu zastopja, tku de b nazadne naš Grad tak naredl, kokr kašn paradiž.

Na neki pa nisa pumislel, gespud redehter; na koštngne sa čistpuzabil in koštngne se morja pr usak reč ta peru pred uču pustaut.

Tiste table jh u uču bodeja, ke sa jh gespud žepan pustavl na Grad, in šimfaja čezne, in vender sa tiste table ta nar večga pumena na celmo grad, če verjameja al pa ne. Jest jm čm sam ena vektorja puvedat, ke sm ja sam duživu, pa uja vidl, de mam prou.

Enkat, — tu je blu tekat, ke še ni blu nubeneh tabl na Grad — sm se jest seznanu iz ena frajla, ke je mela precej eneh tauzentu pud paucam in pa tud luštna je bla. De b se mal puguvurla kuku in kdaj, de b prštimala najna volhct, sm jest reku frajl: »Viš, luba Neška: pučaki me dons ub sedmeh na Grad, na tist pot, ke drži skuz gojzd. Tam se uva ta nar loži pumemila kuku in kaj, ke naj na u nubedn motu.«

uje: Občinsko poslopje št. 509 je nujne popraviti potrebno. Treba bi bilo takoj staviti v celem poslopiju nov pod na betonsko podlago, napraviti nov strop, ki je vsled slabe strehe premočen in v razpadajočem stanju, pločevinasto streho zamenjati z eternitno, vlažno zidovje osušiti in izolirati in še mnoga druga manjša popravila. Vsa ta popravila bi po izjavi arhitekta Holinskyja, ki si je poslopje ogledal, veljala nad 8000 kron. S tem bi se sicer popravilo obstoječe poslopje, ne odpravilo pa bi se glavnih napak, ki jih ima poslopje z ozirom na svoj namen. Zidano je skrajno nepraktično, posamezni prostori niso v primerni medsebojni zvezi, oder je brez gredobnih prostorov, glavni vhod je nepriladen i. dr. Če bi se toraj morale izvršiti na poslopiju letos samo poprave, ki so nedolžljive, reklo bi se zapraviti občini 8000 kron, ker bi v najkrajšem času razmere zahtevale, da se poslopje svojem namenu primerno prezida. Uvaževaje vse to in z ozirom, da je občinski odbor v svoji seji dne 27. listopada 1907. priznal skoraj soglasno potrebo prezidanja, je dalo županstvo izgotoviti pri strokovnjaku načrte in troškovnik za preureditev poslopja št. 509. Vsi troški za prezidanje so proračunjeni na okroglo 39.000 kron. Na podlagi soglasnega sklepa stavbnega odseka se je zapisalo vsa gradbena dela in o tem pisemno obvestilo vse domače stavbne podjetnike. Za prezidavanje poslopja govori tudi to, da dovoli »Slovenska čitalnica« razveljavljenje svoje najemne pogodbe. Tudi bi se povečali znatno dohodki. Tako je govoril župan, ali mu je šlo od srca, ali ne, je neznan.

i **Kristan** se je tudi zavzel za »temeljito« prezidanje, in sicer že z gospodarskega stališča, ker mu je kot računskemu pregledovalcu dobro znano, koliko je vsako leto stalo popravilo poslopja. Še bolj pa je priporočal, češ, da bode odslej, ko odstopi »Slovenska čitalnica« od svoje najemne pogodbe, služilo vsemu idrijskemu prebivalstvu in ne samo enemu društvu.

i **Občinskega odbora** večina je glasovala seveda za prezidanje. Kdaj pa je večina še ugovarjala Kristanu? V tem oziru je možu res častitati. Komur pa so razmere znane, kakor bi morale biti vsakemu odborniku, mora se nekoliko namuzati, ko prečita Šepetavčevoro poročilo in Kristanovo priporočilo. Župan je opisoval čitalniško poslopje, kakoršno je sedaj, tako, da gleda vsakdo pred seboj pol-razvalino. Pod ni za nič, zidovje je vlažno, strop se bo vsak trenotek udril, celo pločevina na strehi je tekom šestih let zgnijala, da jo je treba menjati z eternitom. Kje je bil vendar policijski odsek, v katerem so župan, notar in Kristan, tedaj, ko se je pred pustom v tem razpadajočem poslopiju tako marljivo plesalo in igralo! V kakšni nevarnosti so bili obiskovalci čitalnice! Še celo takrat ni posegel policijski odsek vmes, ko je vojaška godba igrala ter je bilo toliko mladine v življenjski nevarnosti na trhljem podu, ob vlažnih stenah in pod gnjilim stropom. Že iz tega razvidi vsakdo, kako znanj nekateri »malati«, da omotijo naposled še kakega inteligentnega človeka.

i **Nujna poprava.** Ako bi bil zidal imenovano poslopje kak klerikalen župan ter izdal malone 17.000 kron za pritlično hišo, njegov naslednik — če bi bil klerikalen — pa bi čez šest let zahteval za najpotreb-

nejšo popravo nad 8000 kron, pognali bi ga takoj. Ko pa pride naprednjak ter zahteva čez čez šest let ne 8000 kron, ampak za začetek 39.000 kron, da se »namenu« primerno prezida, je predlog sprejet z velikansko večino. Gospod župan bo že oprostil, ako ga vprašamo, kako se mu je kaj zdelo pri precej zlobni opombi Kristanovi, koliko je vsako leto stalo popravilo poslopja, ki se hoče vkljub temu razsuti. Ak bi se letos porabilo za popravilo 8000 kron, reklo bi se toliko svoto občini zapraviti, rekel je župan. Kristan bi bil jako pametno storil, ako bi bil povedal, koliko se je že na ta način zapravilo, ko je po županovem poročilu vse za nič. Sicer pa priznanje tudi gospodu županu, da zna tudi dajati precej hude klofute.

i **Ob prezidavanju občinskega poslopja** hiš. št. 509 nekaj opominov. Zidano je bilo leta 1902. s stroški 16.784 K 53 h. Vrednost poslopja je bila leta 1902. računana z 18.000 K, leta 1903. že samo 12.000 kron, torej tretjina manj, leta 1904. ni nič izgubila na vrednosti od leta 1903., leta 1905. so jo imeli vredno še 11.761 K 20 h, leta 1906. še 11.643 K 59 h in po računih leta 1907. bi imela še vrednost 11.527 K 16 h. Deželnemu odboru priporočamo, da primerja poročilo županovo pri seji dne 10. aprila, v katerem je pripovedoval, da poslopje brez velikega popravila ne bo več za rabo, z njegovim imovinskim popisom v računskih sklepih za leto 1907., po katerem se je vrednost poslopja v enem letu zmanjšala samo za en odstotek. Iz vseh kotov se sveti nasproti le ena želja: da bi dobila čitalnica še udobnejše prostore. Kdor bere poročilo županovo in priporočilo Kristanovo, bo mislil, da se bo čitalnica umaknila iz novega poslopja. Pa kaj še! Ostanje v poslopiju, dobi lično bralno sobo, v veliki dvorani bo imela tudi v prihodnje prvo besedo, samo plačevala bo namesto dosedanjih 400 K zanaprej samo 200 K, iz česar je razvidno, da koliko se bodo dohodki poslopja pomnožili. Tako pogodbo je sklenila liberalno-socialnodemokratska večina s čitalnico, ko poslopja še zidati niso pričeli. In ta pogodba velja za 20 let, mej katerim časom čitalnica lahko vsako leto sproti odpove, občina pa nima pravice v teh 20 letih odpovedati čitalnici. To so tiste pravice ljudstva, oziroma ogromne večine davkoplačevalcev. Ali bo to veljalo, odločil bo končno deželni odbor.

i **»I. idrijska čipkarska zadruga«.** Na dotično notico v »Slovenca« Kristan tako filozofira: »I. idrijska čipkarska zadruga« je izboren zavod. (Pika.) Tudi lahko preneha. (Pika.) Če bo, se bo razdelilo 2000 kron med članice, tolikšen je namreč rezervni fond v gotovini. — To se pravi po naše: »I. idrijska čipkarska zadruga« bo kot izboren zavod umrla na sušici, ker jo že sedaj delavke zapuščajo in kljub vsem napadom in obrekovanjem čipkarskega tečaja nobeno mazilo ne pomaga. Za »po vrhu« se bo razdelil še rezervni fond 2000 kron, kakor se stori vselej, kadar se kako društvo razide.

i **Zasluga čipkarske zadruge** je, da čipkarski tečaj izplačuje dividendo, tako pravi Kristan. Mi pa pristavimo to: Respekt in strah na Dunaju pred Kristanom je tolik, da so njemu v veselje pomaknili Vogelnika v osmi razred in iz usmiljenja prevzeli zapuščino po čipkarski zadrugi. Res: dobrota je sirota, ki dobi še bahaštvo

govor! Ker je »čipkarski tečaj« prevzel bistvo zadruge, naj preneha čipkarska zadruga ali: ker je demokratski konsum dobil dve novi moči, zato odide Kristan iz Idrije. — Kdor ne verjame je — Kajfež!!

i **Tudi »Narod«** zopet napada čipkarsko šolo. Mi povemo enkrat za vselej: Niti »Naprej« niti »Narod« nista toliko vredna, da bi jima odgovarjali, kakor jima Vogelnik ni nikoli odgovarjal. Če pa kaj pišemo, storimo zaradi ljudstva, da se ga pouči, ker nam dejanj ni treba prikrivati, kakor delajo drugi. Vsi napadi na čipkarski tečaj so popolnoma nizkotna kramarska gonja iz jeze, ker čipkarice niso več bele sužnje nekaterim čipkarskim trgovcem. O vzorcih, ki se skrivajo, pa bo vedel gotovo »Narodov« dopisnik najbolj povedati. »Klerikalci«, ki dopisniku vedno po glavi brenče, se za vse napade prav nič ne brigajo, ker si sebi nobene hvale ne prisvajajo in se popolno nesebično vse lepega napredka v tečaju. Članar naj opravljaja raje liberalne kozle, ki stanejo Idrijo stotisočake, pusti pa naj čipkarski tečaj pri miru, ker ga nihče nič ne vpraša in se nihče zanj ne briga. Uvedba čipkarskega tečaja je v Idriji marsikomu po zaslužnju in enkrat za vselej prekrižala račune in zato se sedaj razliva žolc po nesprotnih listih, kar pa nas seveda niti nemanje ne briga. Dopisniku v tolažbo povejmo, da se bodo božična darila tudi v prihodnje tako razdeljevala, kakor bo poklicanim faktorjem prav in se za »Narodovo« pisavo ne bo prav nihče brigal.

i **Golija pustite v miru!** Kdor govori o Golijevem pofelnju in zaslužku, naj preje pove, koliko so dobili drugi pri raznih občinskih stavbah, potem govorimo dalje. Goli ima mirno vest, če jo imajo drugi, je pa vprašanje.

i **Tudi s čipkaricami,** ki grejo v Galicijo, ne delajte »flanca«. Šle so za zaslužkom, kakor mora vsakdo, ki mu tisočaki ne lete tako lahko in na goste v hišo kakor se nekaterim mej vami godi. »Krivonosci« gališki judje gotovo ne bodo dekletom toliko škodovali, kakor ste vi s svojim gospodarstvom in farbanjem Idriji!

i **Dne 1. maja t. l.** je minulo deset let, kar se je v Idriji ustanovila prekristna Vincencijeva družba. Koliko dobrega je v teku prvega desetletja storila za idrijske reveže, nain najbolj kažejo vsakoletni računi, ki izkazujejo v tem času čez 11.500 kron, ki so se nabrale iz samih doneskov in se v živilih in obleki razdelile med idrijske uboge.

i **1. maj v Idriji** obhajali so socialni demokrate kakor po navadi. Zjutraj so napravili ob 1/26. uri z godbo obhod, prav tako popoldne ob 1. uri, na kar so imeli veselico »pri črnem orlu«. Obhoda se je udeležilo tudi nekaj parov žensk. Na predvečer je bila razsvetljava, a ni bilo nič posebnega, ker je bilo razsvetljenih le malo hiš. Novo pa je bilo, da je ta dan praznovalo tudi županstvo in njegov urad. Na občinski hiši je visela zastava. Nekaj časa so se ljudje povpraševali, kaj se je posebnega dogodilo, da so razobesili slovensko zastavo. Opomnil je nekdo, da tudi raz sodnijskih poslopij visi zastava, kadar so gotovi prostori prazni. In res je bila občinska pisarna prazna takoj, ko so izplačali zjutraj občinske uslužbenke. Rudniško delo je skoraj popolnoma počivalo.

Nova združna postava.

Določila postave iz leta 1873. o pridobitnih in gospodarskih združenjih niso več primerna sedanjim potrebam združništva, ki je zelo napredovalo. Pravosodno ministrstvo je izdelalo za to načrt nove postave o združništvu. O tem načrtu se vrši na Dunaju enketa združnih strokovnjakov. Enketo je otvoril justični minister Klein z govorom, ki ga objavljamo na veliko važnost združništva. Minister je izvajal sledeče:

Nova združna postava mora rešiti drugo nalogo, kakor jo je imela postavodaja s sedanji postavami o združenjih. Končani so boji o združnem načelu. O vrednosti in koristi združitve za skupne koristi imajo zdaj povsod enako mnenje.

Procvtanje avstrijskega združništva nam dokazuje, da je bila zdrava in prava organizacija, ki so jo dobile zadruge po postavi iz leta 1873. Imeli smo v Avstriji leta 1873. približno 1550 zadrug, leta 1906. pa 11.683. Kreditne zadruge so se pomnožile od 943 na 7886. Veliko vlogo igrajo rajfajznovke. Poskočilo je število konsumnih društev od 540 na 965. Registrirane kreditne zadruge so imele leta 1878. članov 299.867, koncem l. 1903. pa 1.634.375. Konsumna društva so imela leta 1878. 26.421, leta 1903. pa 240.799 članov. Kreditne zadruge so kreditirale koncem leta 1885. 469.000.000 kron, koncem leta 1903. pa že 1.284.000.000 kron. Hranilne in konto korentne vloge so se pa pomnožile od 384 na 1453 milijonov kron. Aktiva in pasiva vseh kreditnih zadrug so pa izkazala bilance koncem leta 1885. 487, koncem leta 1903. pa z 1822 milijonov kron.

Združništvo se je torej vkoreninilo, njegovi temelji so se izkazali za prave. Postavodaja ima nalogo ohraniti obstoječe, ki se je tekom let izkazalo za dobro in napačno bi bilo v tem oziru izvršiti kakšne bistvene izpremembe. Revizija združniškega prava je le v toliko potrebna, v kolikor so se vsled narastka in intenzivne udeležbe zadrug pri prometu pokazale vrzeli v postavi in je vsled tega potrebna izpopolnitev.

V ospredju vseh izprememb je preosnova jamstvene dolžnosti. Načrt hoče v tem oziru tako preuredbo, da postavi namesto neomejene jamstvene dolžnosti neomejeno dodatno odgovornost in združniške upnike napoti na reparticijsko postopanje, katero bo tudi treba izboljšati.

Zgodi se lahko, da kakšna zadruga pride začas v zadrego, ne da bi s tem bil že v nevarnosti njen nadaljni obstoj. S pomočjo takojšnje izredne pomoči bi se jo lahko rešilo, kar bi večkrat bilo v interesu zadruge in upnikov. Načrt namerava za drugam za tak slučaj dovoliti, da razpišejo dodatna vplačila na poslovne deleže in s tem povečati fond. Na ta način bi bilo konec vsem juridičnim dvomom in negotovostim v tem oziru.

Velik nedostatek sedanjega pravnega položaja, ki je za marsikatero zadrugo bil poguben, je ta, da članski registri ne nudijo zanesljive informacije glede na stanje članov. Treba bo tozadevnih zakonskih naredb. Tudi predpisi glede na obligatorično revizijo se morajo izpopolniti. Nadalje vsebuje načrt za kreditne zadruge in konsumna društva posebna določila glede na njihov delokrog in njegovo posebnost.

Neška je pukimala, de u že pučakala in tku sm mislu, de je use u vorng. Ke je bla ura sedem zvečer, sm ja pa ubrau na Grad. Douh sm čaku in gor pa dol hod, Neške pa le neker. Ke je bla pa že osem ura preč in Neške še ni blu na spregled, sm s pa mislu: »Neška me zna rada mt: za ulečt nej s enga družga puše,« in šou sm ud koder sm pršou in ke sm biu jezen, sem se še tist večer začeu en druh irajl lizat in iz no špancerat pu mest naukul. In tu je bla moja nasreča.

Druh jutr dubim pa ud Neške pism: »Cegan!« je blu na vrh zapisan. »Snuč sm te čakala na Grad na Kuri pot, ud sed meh pa du osmeh zvečer, tebe pa ni blu, če prou s m ublubu. Ke sm pršla pol iz Grada u mest, sm te pa vidla iz ena druga ukul špancerat. Iz mene se na uš več norca delu: za moje taužente s um lohka družga še bl fejšt fanta, ket s ti, dubila. Adija za večn! Neška.«

Jest sm biu tku scagan, ke sm ta obšit prebrau, de b s ta nar rajš ukul prnesu. Za Neška m že ni blu Buh ve kulk: ampak nen taužentari sa m šli h src. Jest sm ji hitr udpisu in ji puvedu, de je mogla bt zmota, ke jest sm ja tud prov gvišn čaku na Grad; pa use zastojn. Nubenga udgovora nism več dubiu ud ne in ke sm je tou pol enkat pr en prložnast, ke sm ja sreču, uguvort, m je pa jezek pukazala, pa šla naprej.

Vidja, gespud redehter, a ni tu zalastrn? Če b biu tekat že gespud Hribar iblansk žepan, b ble gvišn tud že table na Grad in jest b lohka reku Nešk: pučak me »Na uvinkeh« al pa, pučak me u »Regalitem gaje«, pa b se na zgrešla, ampak lepu dubla in dons b mou jest Neškene taužentarie u varžet, Neška pa mene.

Kokr vidja, sa te table ble hedu putrebne in zadn cajt je že biu, de sa jh pustavl, drgač zna še marskermo tku spudletet, kokr je men. De uja pa vedl tist, ke se hodja ud vohcet na grad pugubarjat, kermu se maja za zahvalt, de se nisa zgrešl, nej b se na vrh Grada pustaula še ena prou velika tabla, gor nej b se pa zapisal: Use te table, ke štujeja pu grade na ukul, sa se pustaule za cajta Hribarjuga žepanvanja.

U »Sluvenca« sa uni pol tud pugerval, de nej b se tiči na Grad nanusil, de b pol gor prepeval in žvrgulel. Vidja, tu tud ni tku ajnfoh, kokr s uni mislja. Tiči maja repetnice in spet udfrčeja, kamer se jm gleh lub, pa če se uni na glava pustauja in iz nim še gespud fajmešter Berce in pa grof. Peteline že lohka futraja in redeja na Grade, drugeh tiču pa ne. Jest b neki družga nasvetvu, če jm je že glih tulk na tistmo žvrgulejn, ke u neki izdal.

Ta nar preh se more ena taka uštarija gor na Grade nardet, de u predajala pu

groš liter — če b biu še cnej, al pa clu čist zastojn b blu še bulš. Ta uštarija u prvabila na Grad »Iblansk Zgun« in pa še »Slaučka« zravni in kedr ga uja mel te enkat zadost pud kapa, u tak žvrgulejne pu Grade, de nas uja še ušesa bulele. De mam jest prou, tu se je u nedela pukazal, ke sa pršli iblansk leberalci na Grad svetga Jurja in fajmeštra Berceta častet, Urha pa na pumuč klicat. Jest sm mislu, de m uglušu, tak žvrgulejne je biu ukul mene in še gespude grofe se je ta žvrgulejne tku dupadu, de je tou use te tiče puluvet in jh na Grade prdržat, de b mu pol dan na dan pud voknam žvrgulel. In te tič b tud rad gor ustal, al kokr sa vidl, de uja uštarija spet zaprl, ja je pa use spet iz Grada ubral, kdur ja je le še mogu, ker je biu pa že prešovh u nugah, se je pa kar valiu dol, al sa ga pa nesl.

Astn, zdej vidja, de b nam uštarija še ta nar preh du žvrgulejna prpumogla in »Iblansk Zgun« b biu prec prpraulen preselt se na Grad, če b bla uštarija gor. Tu že zavle tega veme, ke sa se glih pr »Iblanskem Zgune« ta teden pusvetval, kerga svetnika de b pustl na soja fana namalat. En sa bli za svetga Jurja, ke sa s ga leberalci za sojga patrona izbral, tku de sa zdej usi leberalci dvakrat Juri; druh sa bli pa spet bl unet za svetga Urha in sa trdil, de u mou svet Urh več iz nim za upraut in ga uja večkat za pumuč nucal, kokr pa

svetga Jurja, nazadne je pa predsednk udloču, de uja pustl na ena plat fane gespuda fajmeštra Berceta, na ta drug plat pa grofa namalat.

Kar sa pol uni še naprej ud ene kamre pukure feffal in pa ud eneh klupi in miz, tist nej pa nardeja kokr veja in znaja; men tu nč am na gre. De sa le table na Grade, pa sm cefridn. Če čja pa mt uni al pa kašn druh glih kašna miza in pa klop na Grade, nej s ja pa iz saba useli na Grad prneseja, sej če maja cajt za leberalce štenkat, uja mel tud cajt, de uja miza na Grad prnesl. Tist cegli na Grade pud turnam, ke jh tud tku u uči bodeja, pa tud nisa zatu gor, de b se u kašnem putres na hiše dol strklal, ampak jh maja zatu gor, de uja iz nim gespude fajmeštre še en mal kvarter purihtal in puštimal, pa morja še čakal, ke ga je premal. Gespud fajmešter sa pa tku že uznanil, de u mogu usak romar, ker u pršou ud zdej zanaprej na Grad, ta nar mn pu en cegu iz saba gor prnest, ke drgač na uja pršli nekol du enga vorkn kvarterja. Škoda je le, de jm te cegli nisa že preh u glava padl, ke u nedela b jh romari, ke jh je blu tulk, že tulk gor nanesl, de b lohka taka palača na Grade pustavl, de b mel usi farman svetga Jurja notr dost placa.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

Važna so določila, ki izkušajo doseči izravnano interesov med konsumnimi družbi in trgovstvom.

Nato se je začela podrobna enketa.

SOMIŠLJENIKI!! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovencem!« Kupujte te naše vžigalice!

Tedenski pregled.

Ljubljanske občinske volitve v I. razredu so se izvršile ugodno za dr. Karola Bleiweisa in Goršeta. Dobila sta 195, oziroma 198 glasov. Lansko leto pa je bilo v I. razredu število glasov 217.

Deželni odbor si nalaga kot najvažnejšo nalogo, da ozdravi slabo deželno gospodarstvo, ki je v silno slabem stanju. Od okroglo 4 in pol milijona stroškov ni nikjer nobenega pokritja za 1 milijon stroškov. Proračun za leto 1908. kaže stroškov 4.453.072, dohodkov pa 1.310.124 kron. Primanjkljaja je 3.142.948 kron. Ta primanjkljaj se pokrije z raznimi nakladami. Končni primanjkljaj, za katerega ni pokritja, znaša 1.046.700 kron.

Postavo o stalnosti odseka, ki ga je izvolil kranjski deželni zbor za preosnovno volivnega reda na Kranjskem, je cesar potrdil.

Kmečka zveza na Kranjskem pri delu. V Logatcu se je vršil lep shod, kjer je poslanec dr. Žitnik poročal o raznih za kmeta važnih zadevah: o zadolževanju, o živinoreji, izboljšanju pašnikov, trgovinski pogodbi s Srbijo, o zavarovanju proti toči, ognju, živinskim boleznim, za starost in onemoglost, o zavarovanju za živino, o vojaški službi. — V Višnji gori je bil shod za izboljšanje živinoreje. — V Preski je govoril dr. Šusteršič, na Polici Povše in Mandelj o živinoreji, o starostni preskrbi, vojaškem dopustu, v Šmartnem pod Šmarno goro dr. Krek, na Brdu dr. Schweitzer.

Zadruga mesarjev je imela občni zbor. Zbralo se je nad 180 mesarjev iz cele dežele, da se pogovore glede surovinske zadruge za prodajo kož in loja.

Raznoterosti. Jurjevanje na ljubljanskem Gradu zadnje nedelje je bilo vrlo zanimivo in imelo mnogo udeležnikov. Nad 10.000 ljudi je bilo ondi zbranih. Da bi le kmalu Grad tako olepšali, da bi privabili tujce. — Pasja steklina se je širila zlasti po kranjskem, novomeškem in litijskem okraju. Pozor pred psi in mački! — Prvi maj v Ljubljani je bil miren. Delavci so večinoma delali. Le pri petih tvrdkah je stalo delo. V Berolinu so izdali delodajalci precej hude naredbe zoper praznovalec 1. maja. — Za romarje v Lurd je priglasenih 600 romarjev, ki odrinejo dne 11. maja. — Majniške večerne nemške govore v stolnici ima redemptorist P. Polifka. — Umrl je v Leonišču Jos. Bizjak, kapelan v Planini pri Rakeku. — V Kranju v Pollakovi strojarni je 17-letnemu delavcu odtrgalo roko in potem še njega samega na kosce raztrgalo.

V gosposki zbornici je prišla na dan ostra interpelacija na ministrskega predsednika zavoljo odstranitve znanega Wahrunda iz vseučilišča. Vlada je v zadregi. Interpeliral je tudi tirolski deželni zbor in zahteval, da se Wahrund koj odstrani.

V poslanski zbornici je sedaj na dnevnem redu več zelo važnih zadev. Prvo je rusinsko vprašanje, ki pa za vladno ni prav nič težavno. Druga težava je Wahrundova afera, pa tudi ne bo nevarna. Bolj težavno je vprašanje o vojaških novincih. Čeprav je večina poslancev prepričana, da je treba zvišati deželno brambo, vendar vlada še nima za svojo zahtevo dvetretjinske večine. Najnevarnejše pa je vprašanje o jezikovnem sporu na Češkem in drugod. Nemeč ima povsod svoje pravice, le drugim narodom jih ne prizna. Če se jezikovno vprašanje ne reši povoljno, se Avstrija razdruži. Tudi na Koroškem se je zgodil slučaj, ki kliče po pravicah slovenskega jezika. Splošno je zahteva po jezikovni postavi vedno bolj živa in močna.

Naši poslanci so vložili nujni predlog in interpelacijo zavoljo zaničevanja in zapostavljanja slovenskega jezika pri koroških sodiščih.

Po svetu. Na Hrvaškem sta srbska in hrvatska stranka sklenili skupno postopanje nasproti Rauchu zavoljo njegove nasilnosti. Velik šum je nastal, ko je Rauch umirovil profesorja Šurmina. Dijaki na vseučilišču so proglasili splošno stavko za toliko časa, dokler ne dá Rauch zadoščanja. Za preganjane uradnike in dijake se zbirajo prispevki, da se jim pomaga.

V Bosni delajo Hrvati za proslavo 60-letnice vladarjeve, Srbi pa za to, da se 31. avgusta proglasi sultan za vrhovnega poglavarja.

Na Štajerskem je kmečka zveza priredila mnogo shodov, na katerih se je govorilo o starostnem zavarovanju, o vinski postavi, hmelju in posebno proti trgovinski pogodbi s Srbijo. — V Mariboru so ustanovili društvo za varstvo otrok. Slovence in katoliško duhovščino so popolnoma prezrli. Zato je dr. Korošec interpeliral ministra, naj se to popravi in popravi razžaljenje prizadetih faktorjev.

Na Tolminskem je tudi kmečka zveza priredila več shodov.

Glede tržaške volivne reforme je prišlo do sporazumljenja med večino in manjšino.

Poljaki in Rusi se tudi zblizujejo. Vzrok je preganjanje Poljakov na Poznanjskem, ki se oklepajo vedno bolj Rusov. Rusija potrebuje zaveznika proti Japonski, ki si hoče priboriti prvenstvo v vzhodnem morju.

Na Češkem še vedno divja jezikovni boj.

V Šleziji delajo soc. demokratije za volivno reformo.

Italijani zahtevajo medicinsko fakulteto na Reki.

V Ameriki je divjal velik vihar, ki je uničil več hiš, in umoril baje 1000 oseb.

Poljaki se bodo naselili na Francoskem, kjer jim poidejo Francozi na roko.

Raznoterosti. Umrl je minister Peschka. Zadela ga je srčna kap. — Novi gališki namestnik je poslanec dr. Bobrzinski. — Socialni kurz se je vršil v zagrebškem semenišču. — Izhajati bo začel nov krščansko socialni list: »Delavski tovariš«.

Godovi prihodnjega tedna.

V nedeljo, 3. maja: Najdba sv. Križa, Mavra; pondeljek, 4. maja: Aleksander, Juvenal, Florijan, Monika; torek, 5. maja: Pij V., Irenej, Angel, Gotard; sreda, 6. maja: Janez Evang., Judita; četrtek, 7. maja: Stanislav, Gizela; petek, 8. maja: Prikazen Mihaela; sobota, 9. maja: Gregor Najcijanc, Bert.

Tržne vesti.

2. maja 1908.

Zadnji čas gredo cene na žitnem trgu zopet višje in marsikateri se bo vprašal, kaj je temu vzrok, saj je položaj trga danes tisti, kakor je bil pred štirinajstimi dnevi. Posebno neumljivo je pa dviganje oktoberkurza za pšenico, ko vendar vreme, akoravno primeroma času netoplo, ne ovira razvoja setvij.

Ali gosposde na budimpeštanski borzi si znajo pomagati. Jezilo jih je, da je dobila bes zadnji čas tako moč, tuhtali so in iztuhtali so mnenje in govorico, da zaloge zadnje letine bodo popolnoma izčrpane, najbrže bo blaga še zmanjkalo. Ta govorica se je raztrosila in židovsko časopisje jo razširja. Kakor nam položaj kaže, se jim je posrečilo spraviti onemogli hos zopet na noge. Dviganje efektiv. blaga pa vpliva tudi na termenske kurze, ki sledijo kolikor toliko efektivnim, ker vpliv slabe letine se razteza tudi v novo kampanjo, četudi je letina te dobra. Toda termini niso šli zadosti gor, bili so prepočasni, treba je pospešiti dviganje. Vzhodna Ogrska je prišla na dan z novico, da stoje setve slabo vsled hladnega in deževnega vremena. Tako delajo na dveh krajih samo, da bi spravili hos na pravo pot. Kaj je resnice na pritožbah čez setve, se danes ne more vedeti; pokazalo se bo še le, ko bo začelo pripekati sonce. Vsekakor se pa mora reči, da je vsaka pritožba danes pre zgodnja. Kar se tiče kupčije, je ta skoraj popolnoma zaspala, konzum se rezervira, kolikor se more in tako zelo skromne ponudbe zadostujejo.

Prizadetih krogov se je polastila precejšnja nervoznost, vse pričakuje z napetostjo nadaljnega razvoja. Nekateri trde, da se današnja hos ne bode vzdržala, drugi zopet nasprotno.

Moka. Vsled dvigajočih cen zrnja, so bili primorani tudi mlinci cene svojim izdelkom dvigniti za 50 do 60 h. Konzum se je začel pojavljati in druga roka bo baje v kratkem razprodana in brez zabeležb. Za rženo moko se kaže kljub višji ceni precej zanimanja. Klajna moka neizpremenjena, otrobi pa so višji.

Kakor smo poročali, so mlinci razpravljali o popolnem ustanovitvi obrata za tri tedne. Do tega ni prišlo, pač pa so sklenili delati le štiri dni na teden še nadalje do 1. avgusta in ustaviti delo prvih pet dni v maju.

Spirit. Za maj se zahteva K 15350, basis Praga, za dobavo do avgusta 50 h do K 1 več. Konzum je začel nekoliko pojemati.

Železo. Kakor se govori, bo postalo palično železo in debela pločevina za eno krono ceneje na meterstot. Povod temu znižanju je baje nemška konkurenca, ker je na nemškem konjunktura znatno padla.

Import nemškega železa se ni še pojavil v večji meri, akoravno je nemško železo kljub visoki carini (palično železo 6 K, fasonirano 7 K) in voznini še vedno ceneje kakor za avstrijsko. Ali avstrijska trgovina se ne more otresti svoje znane komodnosti, se ji ne zdi vredno loviti vinarjev, raje dražje plačuje, samo da se ni treba bolj truditi. Sicer pa itak mora plačati konzument. Iz Nemčije so začeli dobavljati železo s posredovanjem berolinskih in južnonemških trgovcev v prvi vrsti manjši trgovci, ki delajo z zadnjo roko in niso direktno navezani na avstr. obrate.

Petrolej. Producenti sirovega olja so se zedinili v toliko, da bodo ustanovili zadrugo.

Kakao. Znana tovarna kakao in čokolade, holandska akcijska družba, prej Bendorp & Co., se bori s težkočami v plačevanju in je prosila za moratorij. Ta družba, ki ima precej veliko tovarno tudi pri Dunaju, se je ustanovila l. 1898 z 2½ mil. hol. goldinarjev in je precej vpeljana tudi pri nas.

Svinjska mast je začela popuščati, ker se je konzum zmanjšal.

Živina (Dunaj). Na trg se je prignalo precej živine, toda cene niso padle, pač pa se je prignana živina popolnoma razprodala in koncem sejma so šle cene do 2 h višje. Posebno lahko so se prodali navadni voli, medtem, ko pitana živina ni našla tako živahnih kupcev. Tudi svinje so šle v ceni za eden do dva vinarja pri kg višje.

Vinska pokušnja na Dunaju.

Dne 23. aprila t. l. vršila se je v Ritter-saal-u dež. dvorca v Herrengasse 13, na Dunaju, pokušnja vin, ki jo je priredilo in sicer samo za povabljenе »društvo za varstvo avstrijskega vinogradništva«. Pokuševalo se je vsakovrstne sorte vina iz leta 1907, in sicer iz vseh avstrijskih vinorodnih pokrajin. Razun nižjeavstrijskih belih in rdečih vin došla so na to pokušnjo tudi vina s Češkega, Moravskega, Tirolskega, Istrije, Primorskega, Štajerske in Kranjske. Nad 80 sort vina, in samo sorte nega vina, se je bilo doposlalo in pokušalo. Iz Štajerske so ga doposlali med drugimi gg. Vincenc Janič v Celju iz vinograda v Sromljah ter Norbert Zanier v St. Pavlu iz vinogradov Vierstein in Fautsch. Iz Kranjskega so poslali na to pokušnjo: kmet. šola na Grmu silvanca, belega burgundca in tri sorte veltinca, dalje gosp. A. Hrovatin v Vipavi rizlinga, g. Ferjančič na Slapu belega burgudca, g. Karol Mayer iz Vipavskega zeleniko, ter neimenovani rdečega cvička iz Trškegore pri Krškem.

Mnogo nižjeavstrijskih vin je bilo slabega okusa ali še nezrelih, ali pa jim je manjkalo pravega kletarstva.

Vobče pa so nižjeavstrijska bela vina prekosila vsa druga bela vina po svojem buketu, polnem okusu, zrelosti in čisti jasni barvi.

Glede rdečih vin pa se nižjeavstrijska ne dajo kosati z onimi iz južnih pokrajin, osobito ne z onimi iz Tirolske in Istre.

Večina izmed obiskovalcev je bila iznenadena, da so na Kranjskem mogoča tako dobra, polna in čista vina, kakor so bila tu razstavljena, zlasti bela vina kmetijske šole na Grmu. Šišal sem o njih na vseh straneh pohvalo.

Štajerska vina, ki so vsem bolj znana kakor kranjska, so tudi po večini ugajala, posebno laški rizling gospoda Zaniera iz St. Pavla.

Jako zanimivo in podučno je bilo primerjati toliko raznovrstnih vin. Videl sem pa, da se bodo naša štajerska in kranjska sorta bela vina, ako se bode uporabljalo prave dobre trte, in ako bo kletarstvo na pravi višini, smelo brez strahu postaviti v primerjanje poleg marsikaterega vina iz dobrih leg na Nižjeavstrijskem.

Obiskovalci so imeli nalog po svojem okusu klasifikovati pokušena vina na ta način, da so v izročene jim listine v dotično rubriko h posameznemu vinu zapisali red ali štev. 1, ali 2 ali 3. Kasneje so te listine zbrali in iz njih doposlane pokušnje klasifikovali.

Udeležili so se te pokušnje tudi poljedelski minister dr. Ebenhoch, dvorni svetnik Portele, razni voditelji strokovnih vinogradniških šol, več nižjeavstrijskih deželnih odbornikov in drugih odličnjakov, ter mnogo odličnih producentov iz Nižjeavstrijskega. Jugoslovanske vinorodne kronovine je pri tem zastopal drž. poslanec dr. Hočevnar.

To vinsko pokušnjo je zaključil jako animiran banket v restavraciji Hopfner, kjer se je pilo le vino iz deželne nižjeavstrijske kleti in spregovorila marsikatera vzpodbudna in prijateljska beseda.

Take pokušnje namerava za vse kronovine prirediti »društvo za varstvo vino-

gradništva v Avstriji« odslej vsako leto, na kar opozarjamo naše domače gospode producete, ki se bavijo s sortnimi vini.

NOVE LADJE LETA 1907.

Leta 1907 so bile izpuščene v morje sledeče bojne ladje: Angleška: 3 bojne ladje po 18.000 ton; hitrost 20,5 morskih milj (1 milja = 1852 m), 3 križarke po 17.250 ton; hitrost 25 m. milj, 1 križarka 14.600 ton; hitrost 25 m. milj. 5 torpedorušilcev. — Francoska: 1 bojna ladja — manj kot 17.000 ton; 1 križarka — nad 17.000 ton, 7 torpedolovcev. — Italija: 1 bojna ladja, 12.625 ton; hitrost 22,5 m. milj. 1 križarka, 9830 ton; 22,5 m. milj. — Nemčija: 2 lahke križarki, 12 torpedolovcev. — Rusija: 1 bojna ladja, 17.400 ton; 18 morskih milj. 1 križarka, 4 torpedolovci. — Japonska: 1 bojna ladja, 19.800 ton; 22 m. milj. 2 križarki. 3 lahke križarke. — Združene države: 3 lahke križarke. — Avstrija 2 torpedolovca. — Kaj se pri teh zgradbah opaža? Nobena država ne gradi več bojnih ladij pod 17.000 ton. Novi tip je 17.000 do 20.000 ton. Pri križarkah je tonska vsebina 14.000 do 17.000. Splošno pa se pri vseh ladjah izkuša doseči velika hitrost. Angleška ima že bojne ladje s hitrostjo 20,5 milj (37 km. v uri), Japonska bojne ladje z 22 m. m. (40 km.) in križarke s 23 m. m. (48 km.). Nekatero nemške križarke razvijajo 24 m. m. hitrosti (52 km.), Angleška pa ima torpedolovce, ki dosežejo 33 m. m. (61 km. v uri). Na prvem mestu so Anglija, Japonska in Rusija, na zadnjem pa, kakor vedno, Avstrija.

Znanost in umetnost.

* »Dom in Svet« ima v 5. številki naslednjo vsebino: Rodoljubje na deželi. Povest. Spisal dr. Fr. Detela. (Dalje.) — Mater Dolorosa. Zložil Silvin Sardenko. — Belokranjski reformatorji. Spisal Leopold Podlogar. — Pomladi. Zložil Vek. Remec. — Dajte meni mandolino! Zložil Sobjeslav. — Iznajdba. Igrokaz v treh dejanjih. Spisal V. Trtnik. — Biseri. Povest. Spisala Lea Fatur. (Dalje.) — Besedni red v govoru. Spisal A. Breznik. — Dedek so se spočili. Zložil Sobjeslav. — V mraku. Zložil Anton Medved. — Biline. Spisal L. Lenard. (Dalje.) — Književnost. — To in ono. — Šah. — Slike: Lov na jelena. Lá-d'a Novák. — Peter Skarga napoveduje propad Poljske. Jan Matejko. — Ribiška ladja pri Splitu. — Split v Dalmaciji. — Split: Novi breg. — Split: Gosposki trg. — Lesni domači obrt Huculov v Galiciji. — Dar mesta Peterburga sokolski občini v Pragi. — Stari grad na Loškem. Franc Sterlé. — Nj. Veličanstvo, osemletni anamski kralj Duj-Tan. — Grof Andrej Potocki, umorjeni cesarski namestnik gališki. — Umetno barvani pirhi iz narodopisnega muzeja v Pragi. — »Dom in Svet« izhaja prvega dne vsakega meseca. — Naročnina: 10 K, za dijake 7 K, za Ameriko 3 dolarje, za Italijo 13 lir, za Nemčijo 11 mark. Sprejema lastništvo in upravnništvo v »Katoliški Bukvarni«.

* Nova zgodovinska knjiga »Cerkvene razmere med Slovenci v XV. stoletju in ustanovitve ljubljanske škofije.« Po arhivalnih virih spisal dr. Jos. Gruden, profesor bogoslovja. Ta knjiga, ki smo o njej prinesli oceno že v posebnem podlistku, velja bogato ilustrirana na finem papirju 5 K. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

* Cerkvenim zborom naznanjamo, da je za šmarnice v tisku šest Marijinih pesmi za tri ženske ali moški glase z orgljami (ena za dva, štiri tudi za en glas), zložil Anton Foerster. Besede vse dovoljene. Cena partituri 9 strani v krasni obliki z velikimi tipami samo 1 K 80 h, vsak glas 30 h. Založila bo to delo »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

* »Občinska Uprava.« Glasilo »Kmečke županske zveze« ima v 9. številki III. letnika to-le vsebino: Sistematičen pregled najvažnejših določeb na polju ljudskega šolstva. (Nadaljevanje.) Temu sledijo zopet zanimiva vprašanja s točnimi odgovori. Med raznimi vestmi so zlasti aktualne: o državni podpori za vinogradništvo, kako so avstrijski kmetje zadolženi, o novem zakonu proti živalskim kužnim boleznim, o našem zemljiškem davku, o vojaških dopustih o času žetve, o deželnem zavodu za zavarovanje goveje živine na Koroškem, o Rafaelovi družbi, delavskem ministrstvu, o uspehu v boju za pravice slovenskega jezika na Koroškem itd. — Naročnina (6 K na leto, 3 K za pol leta) je pošiljati upravnštvu »Obč. Uprave« v Ljubljani.

SOMIŠLJENIKI!! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovencem!« Kupujte te naše vžigalice!

Novice iz Zagorja ob Savi.

z **Solska vest.** Učiteljica gđna. Elsner ima zaradi materine smrti nekaj časa dopust. Polovica 4. razreda sedaj hodi v 3., polovica pa v 5. razred.

z **Zagorska cerkev** je popravljena tudi zunaj. Sedaj ne bo mogla več voda zatekati pod zid, ker je okrog cerkve izpeljan betoniran jarek, ki bo odvajal vodo proč. — Čujemo, da se bo cerkev tudi prebelila.

z **Velika noč in 1. maj.** Naši mokrački so šli zopet prosit, naj 1. maja vse delo počiva. Obljubili so, da hočejo premogariji zato delati velikonočni ponedeljek. S tem pa večini delavcev niso ustregli. Je tudi res precej čudno: v praznik naj delam zato, da potem v delavnici ne bom smel! In res je šlo v praznik prav malo rudarjev na delo. V istem času, ko bi imeli nakopati nad 200 huntov premoga, so ga le 42. Zato delavci pri perišču niso imeli kaj dela in so bili popoldne odpušteni domov.

z **Vsak kristjan,** ki ima le še trohico vesti, rad praznuje veličastne velikonočne praznike. Tudi naši rudarji so v veliki večini prosili dopust, ko so izvedeli, da se bo delalo. »Naša Moč« pripoveduje o uradniku Piču, ki je delavce zato surovo zmerjal, jim žugal iz zgonom iz službe itd. Prigovarjal je baje, naj pridejo tudi Veliko nedeljo delat. Nekemu, ki je bil namenjen na praznik v Ljubljano, je prigovarjal, naj gre rajše med tedom, samo da pride v praznik na delo. Tako je baje tudi paznikom naložil, naj vplivajo na delavce, da bodo v praznik delali.

z **Svoboda pa taka!** Prvi maj naj bi le praznovati tisti, ki ga na vsak način hočejo, a vse delavce k temu siliti na ljubo par mokračem, je gotovo krivično. Rdečkarji vedno upijejo, da so svobodomiselnih, drugim pa ne pustijo nobene svobode. Tako so zopet letos s svojo nasilnostjo mnogim odjedli zaslužek enega dneva. Kdo jim bo to povrnil?!

z **1. maj** smo torej praznovali. Mokrački so agitirali za izobešanje zastav, kar so mogli. Po Toplicah in v Podkrajju imajo še strah pred mokračkim terorizmom. A v Zagorju je letos na hiši razun konsuma ni izobesil nihče drugi, kakor gostilničar Jan. Rdečkarji so morali to že slutiti. Zato so že prejšnji dan na dveh gričih dali postaviti mlaje in prepričali žice z rdečimi cunjami. — Tudi nekaj!

Dr. Krek o hrvaškem vprašanju.

»Puk« prinaša sledeča izvajanja dr. Krekova o hrvaškem vprašanju: Cesar baje želi, da se hrvaške razmere uredi še v jubilejnem letu. Zdad imajo besedo činitelji, ki pri tem vprašanju pridejo v poštev. Najprej Mažari. Od njih se mora zahtevati, da resno vzamejo revizijo ogrsko-hrvaške nagodbe od 1868. v vladni akcijski program. Ta revizija se mora v dveh smereh gibati. Prvič se morajo iz nagodbe eliminirati vse nejasnosti, ki se razlagajo Hrvatom v kvar. K temu spada v prvi vrsti temeljno vprašanje: Kateri predmeti so skupni, kateri avtonomni? V mažarski praksi se zastopa načelo, da so avtonomne zadeve v postavi taksativno navedene, dočim so vse ostale skupne. Hrvatje se po pravici branijo proti tej juridiško popolnoma pogrešeni razlagi. Dejansko je ravno nasprotno: Skupne zadeve se naštevajo taksativno, vse drugo je avtonomsko (Primerjaj § 11, 31, 35, 43, 47.) To načelo je Koloman Szell kot ministrski predsednik jasno izpovedal 26. marca 1903. v magnatski zbornici sledeče: »Kar postava jasno ne označuje za skupno, ni skupno, temveč spada v hrvaško avtonomijo.« V tem oziru bi se edinost lahko dosegla. — Drugo vprašanje se tiče jezika. Hrvaško naziranje je sledeče: Hrvaška je politički narod s posebnim teritorijem. Politiški, to je: uradni jezik more biti samo hrvaški. Mažarski jezik je na Hrvaškem zakonito deposediran. To ne velja zgolj za avtonomne, temveč tudi za vse skupne zadeve; na Hrvaškem je tudi za vse skupne urade hrvaški jezik izključni zunanji in notranji uradni ter službeni jezik. Po tem načelu se mažarsčina niti na drugem mestu kot prestava ne sme rabiti. To je v zakonu popolnoma utemeljeno. Po jasnih zakonitih določbah prisega kralj v hrvaškem jeziku (§ 2), v istem sankcionira postave (§ 60). Zastopniki Hrvaške govori v državnem zboru in v delegacijah hrvaško (§ 59); vsa avtonomna in skupna uprava se mora voditi v hrvaškem jeziku. Tudi izven hrvaškega ozemlja mora skupno ministrstvo v hrvaščini vložene vloge in spise v hrvaškem jeziku reševati. (§ 58.) Iz tega jasno sledi, da je vsled sovoinizma mažarske državne ideje in na njej temeljujočega aprioristiškega razlaganja bilo mogoče Hrvatje izzivati in povzročiti

homatije. Mažari hočejo svoj jezik na Hrvaško vtihotapati. To izpričujejo: trgovinski resort, poštni uradi, železnice, pomorske oblasti, domobranstvo, kjer se že v naslovu: kraljevo ogrsko domobranstvo vedno hrvaščina zapostavlja, finančni uradi, grbi, napisi na skupnih urarih itd.! Če bi Hrvatim imeli količkaj dobre volje, bi se tudi ta zadeva z lahkoto rešila. Če Mažari ne bodo nehali svoje državne ideje na Hrvaškem forcirati, zmedam na Hrvaškem tudi v jubilejnem letu ne bo konec. — Tretje vprašanje je, v koliko naj bo pri avstro-ogrski nagodbi in pri mednarodnih pogodbah zastopana Hrvaška kot avtonomni teritorij. To je potrebno, kajti pri teh pogodbah se odločuje tudi o zadevah notranje politike, ki zakonito spadajo v avtonomijo Hrvaške. Hrvaški ban bi se moral udeleževati vseh pogajanj kot enakopravni član ogrskega ministrskega sveta in zastopati hrvaški sabor. Takozvani hrvaško-slavonski minister za to ni vsposobljen, ker zastopa Hrvaško v kromskem svetu le v skupnih zadevah. Tu treba jasnosti. — Kar se pa tiče revizije nagodbe od 1. 1868., je tudi potrebna izprememba nekaterih njenih določil. Naj omenim le dve glavni točki: Imenovanje banovo, ki se po danes obstoječem pravu izvrši na predlog ogrskega ministrskega predsednika in finančno vprašanje. Opozicija proti banu bo stalna, dokler se način imenovanja drugače ne izvrši. Hrvatji bodo vsakega bana, ki na ta način k njim pride, smatrali za mažarskega emisarja. Urejena uprava na Hrvaškem na ta način ni mogoča — gibala se bo vedno med nasilstvi vlade in demonstracijami ljudstva. Kar pa zadeva finance, so, kakor znano, skupne. V tem vidim jaz glavni vzrok, zakaj se političko življenje na Hrvaškem ne more višje in delj razviti in zakaj državnoppravna vprašanja tvorijo izključno programno točko strank. Za vsakega mislečega človeka je dandanes jasno, da se dandanes političke stranke najprej tvorijo po njihovem svetovnemu naziranju kongruentnih programih. Socialni element je v tem oziru vodilni. Da se pa more socialni program udejestiti, za to je treba v prvi vrsti, da se more razpolagati s finančnimi sredstvi. Jasno in določno: Brez finančne samostojnosti stranke s socialnimi programi na Hrvaškem ne morejo uspevati! Sedanja razbitost in čisto nerazumljive koalicije imajo v tem svoj razlog. Ako je Mažarom res kaj na tem, da se političko življenje na Hrvaškem ozdravi, morajo tudi v tem oziru odnehati.

„Slomškova zveza.“

+ »Slomškova zveza« bode imela letos začetkom septembra v Bohinjski Bistrici občni zbor. Shoda se bode udeležilo bratsko društvo z Goriškega. Obenem se bode tam vršil javen ljudski shod. Prosimo, da člani in članice že sedaj mislijo na udeležbo ter nekoliko poagitirajo med somišljeniki. Spored občnega zbora in shoda se priobči kasneje.

+ »Slomškova zveza« naznanja: Naročnina za »Slov. Učitelja« se pošilja na naslov: Uredništvo »Slov. Učit.« v Ljubljani. — Članarina in darovi za »Slomškovo zvezo« se pošiljajo blagajničarki gospici učiteljici A. Fatur v Mošnjah, pošta Radovljica. Kdor želi pristopiti »Slomškovi zvezi«, naj se javi državnemu in deželnemu poslancu g. Fr. Jakliču, predsedniku »Slomškove zveze«, ali pa njenemu tajniku Ivanu Štruklju, nadučitelju v Dobropoljeh.

— **Spomenik nadučitelju Primožiču.** Odbor »Slomškove zveze« je sklenil postaviti pokojnemu sotrudniku in odborniku Štefanu Primožiču nagrobni spomenik in v ta namen nabirati denar. Darove sprejema Ivan Štrukelj, nadučitelj v Dobropoljeh. Doslej so darovali: profesor Kržič, nadučitelj Jaklič, kaplan Baloh, a 4 K; profesorja dr. Gruden in Evgen Jarc, učiteljici Krušič in Fatur, c. kr. učitelj Novak in nadučitelj Štrukelj, a 2 K.

Štajerske novice.

š **Umrl** je danes ob 4. uri zjutraj v Ljutomeru Ivan Kukovec, načelnik okrajnega zastopa in bivši deželni poslanec. Pogreb bo v ponedeljek popoldne.

š **3000 kran judeževga denarja** je dal nemški šulferajn za nemško šolo v Slovenski Bistrici. Ponemčenje Spodnje Štajerske je — kakor se zdi — postajal glavni cilj šulferajna.

š **Umrl** je gosp. Boštjan Sirk, vpokojeni nadučitelj v Slivnici pri Celju.

š **Detomoriška.** 21 let stara kuharica Frančiška Seibert iz Štor pri Celju je v Gradcu zadavila in vrgla v stranišče svojega novorojenčka. Zaprlj so jo.

š **Iz občine Velika-Pirešica v Savinjski dolini** se nam poroča, da je velezaslužni častni občan preč. gosp. Jožef Kunej, župnik na Zgornji-Ponikvi, že čez 20 let občinski odbornik kakor tudi že mnogoletni šolski načelnik za šolo na Zgornji-Ponikvi, pred kratkim bil zopet izvoljen šolskim načelnikom. Prav tako!

š **Zmaga.** S. K. Z. je zmagala pri občinskih volitvah v Skokah na Dr. p. in v Verjanah I. Sv. Trojice v Slov. goricah.

š **V občini Št. Pavel pri Preboldu** na Štajerskem je zaradi nesporazuma z drugimi odborniki doseđani župan Ivan Cajner, kateri je na pol Štajercijanec, napol naroden-liberalec, moral odstopiti in je bil včeraj za župana izvoljen Franc Cilišek. zvest pristaš S. K. Z.; vsa občina je vesela.

š **Prestavljen** je namestniški koncipist dr. pl. Ehrenwert iz Celja v Ptuj. — V Konjicah je nameščen nov živinozdravnik Glaser.

š **Za lovce v gornjegrajskem okraju!** Med Gornjemgradom in Sv. Frančiškom je ob okrajni cesti gozd Hom. Nekaterniki so trdili, da poje tudi tukaj divji petelin — a drugi niso temu verjeli. Dne 28. aprila t. l. je pa v Homu padel tak petelin. Srečni lovec je bil g. Josip Terčak, nadučitelj v Ksaveriju. Redek slučaj, da poje divji petelin v taki nižavi.

š **Nesreča.** Posestnik Lupinšek v Naprpljah v Halozah si je postavil predlani novo gospodarsko poslopje. Lani spomladi se je nad poslopjem utrgal velik zemeljski plaz ter podrli in zasul vse. Z veliko težavo in obilnimi stroški si je postavil lani drugo gospodarsko poslopje. Letos o Veliki noči se je zopet utrgal nov plaz ter zopet vse porušil in zasul. Nesrečnega posestnika priporočamo v podporo!

Koroške novice.

+ **Jezikovni škandal** se nadaljuje. »Mir« piše: Nestrpnost naših od nemškonalionalnega duha prejšnjih sodišč se nadaljuje in poglablja. Dne 24. aprila t. l. je deželno sodišče v Celovcu slovensko vlogo o pravdi med dvema Slovincema raditega zavrglo, ker toženec stanuje v takozvanem nemškem delu dežele. Kakor da bi deželno sodišče ne bilo za celo deželo eno in isto! Sedaj torej ni več merodajno sodišče kot tako, kakor je bilo dosihmal merodajno in v navadi in kakor izrecno predpisujejo tudi jezikovne neredbe. Treba bo najbrezobzirnejšega postopanja, da se napravi vsaj malo reda na Koroškem. Z deželnim sodiščem bo treba resno govoriti — saj justični minister menda nadzorovalne pravice nima, razven samo zoper slovenske sodnike!

k **Župnik Aleš Jelen** †. V najboljši moški dobi je kruta smrt v jutro 1. maja pobrala duhovnika krške škofije, župnika Aleša Jelena na Ojstrici. Pokojnik si je že pred leti v svojem težkem poklicu, oskrbovaje dve gorati fari, zlomil nogo in pozneje mnogo trpel. Pred Veliko nočjo je zbolel na pljučnici, kmalu sicer okrevaj, a bolezen mu je zapustila težke sledove. V sredo 29. aprila je še maševal, potem nekoliko zopet obolel, a nihče ni mislil, da bo tako hitro preminul. — Pokojnik se je porodil dne 30. junija 1868 v Št. Petru na Vašinjah ter bil v mašnika posvečen dne 22. julija 1894. Služboval je v Hodišah, Karnskem gradu in zadnjih sedem let kot župnik na Ojstrici. N. v m. p.!

k **Slov. kršč. soc. zveza** za Koroško naznanja, da namerava na občnem zboru sklenjeni veliki shod v Šmihelu nad Pliberkom prirediti v nedeljo, dne 24. majnika tega leta, na kar opozarja vsa koroška slovenska društva, posebno svoje članice. Podrobnosti se še pravočasno naznanijo.

k **Nemško ljudsko društvo za Koroško** je sklicalo na 4. majnika ob 8. uri zvečer pri Sandwurtu politično zborovanje, na katerem bo govoril slovenski Nemeč Dober-nig o »političnem položaju« in Nemeč slovenskih kosti in slovenskega imena dr. Ot. Knapitsch o »jezikovnem vprašanju na Koroškem«. To bo menda tisto že prej enkrat napovedano protestno zborovanje proti »krivicam koroških Slovencev pri sodiščih«, ker jezikovnih pravic itak nimamo več. Slovenci, na to izzivanje moramo trdo odgovoriti!

k **Prevalje.** Naše delavsko društvo je imelo v nedeljo dne 26. aprila zopet svoje redno mesečno zborovanje, pri katerem so naši vrli fantje tudi vzprizorili veselogo »Dr. Vseznal in njegov sluga Štipko Tiček«. Zveza kršč. soc. društev v Celovcu nam je poslala za govornika I. Tavčar-ja, člana celovškega del. društva, ki je s svojim govorom o židih in njih vplivu v javnem življenju žel med poslušalci občjo pohvalo. Denar, vseučilišča, trgovina in zlasti časopisje, to je, kjer ima žid dandanes

največjo moč. Kršč. časništvo v boj proti židovskemu!! Govorniku hvala! Tudi igra je dobro vspela, tako da se je vse občinstvo po shodu zadovoljno vračalo domov. Ako nam bodo okoliščine dopustile, vpri-zorimo v kratkem igro: »Lurška pastirica« z običajnim mesečnim zborovanjem. — V zadnjem času sta nam umrla tudi dva odločno narodna trgovca g. Kolenc in g. Štefančič. Naj jima bo zemljica lahka!

k **Die Wacht am Rhein** — **solska pesem.** Tega doseđaj še ni bilo, temveč si je pridobila čast, da je to vsenemško huj-skaško pesem vpeljala v šolo ljudska šola v Borovljah na Koroškem. Slovenščina, katere je edino zmožno več kot tri četrtine šolskih otrok v Borovljah, se seveda na tej šoli ne podučuje, kajti je nepotrebna, tem potrebnjša pa je za izobrazbo gotovo »Wacht am Rhein«. To so res razmere, ki kriče naravnost v nebo, ali kaj se hoče, ko ima vse gluha ušesa za pravice slovenskega rodu in jezika!

k **O ropu na Višarjih** se je dognalo, da se ni izvršil kot navadni rop, ampak se verodostojno sumniči, da se je izvršil le kot škodoželjna osveta ali pa hudobija in sicer kakor je preiskava dognala iz teh razlogov: Čudodelna podoba je bila ukradena, kakor se je prvotno slutilo; ves njen kinč so našli raztresen v zakristiji in v gostilni; od cerkvenih posod in drugih podarjenih podob ni bilo tudi nič ukradenega, pušice za milodare so bile pač deloma odprte in pokvarjene; ravno tako so bila tudi vsa vrata udrtja in poškodovana razun vrat v novem župnišču; podoba oziroma soha Matere Božje, ki se došlim procesijam nasproti nosi, je bila pokvarjena in slednjič je bilo pokradeno malim prodajalcem večinoma vse žganje in jestvine, ter so storilci to tudi takoj povzili, kar so pričale razmetane steklenice in ostanki. Pravim storilcem še niso prišli na sled. — O tem vltomu smo dobili še naslednje poročilo. V cerkvi so tatovi vlomili vse nabiralnike, enega so celo izdrli iz zida. V zakristijo niso mogli vlomiti železnih vrat, pa so odmaknili klopi pri velikem oltarju ter prekopali zid v zakristijo. Vlomili so tudi v vse gostilne in prodajalne, sploh v vse sobe, ter odnesli, kar je bilo za nje kake vrednosti. Očividno jih je bilo več. Pri svojem poslu so bili več dni. Škoda se še ne da preceniti, dokler okradeni ne preiščejo, kaj jim manjka. O storilcih ni sledu. V nedeljo je bilo na gori kakih 30 ljudi in trije orožniki. Snega je na vrhu kake tri metre.

Najnovelša politična poročila.

Upor turških vojakov.

Carigrad, 2. aprila. Vojaki 89. nizamskega polka v Skoplju, ki bi jih bili morali odpustiti že marca, so se pripravljali na upor, ki so ga pa še pravočasno potlačili in zaprli voditelje. Zato se je uprlo 300 redifov prvega razreda, ki so zasedli poštni in brzojavni urad. Vojaški poveljnik priporoča, naj izpuste zaprte voditelje-zarotnike.

Protiv Bolgarom.

Carigrad, 2. maja. Sinoda pravoslavne patriarhata je v izredni seji protestirala, če dovoli turška vlada, da se ustanovi mesto metropolita v Serrusu.

Govor bolgarskega ministrskega prednika.

Sofija, 2. maja. V Varno so odpotovali vsi ministri, kjer razvije v nedeljo ministrski predsednik vladni program.

Turčija povišala carino.

Solun, 2. maja. Turčija je povišala dohodke 600.000 funtov vsled 3% carinskega povišanja na 759.000 funtov. Finančna komisija ni ugovarjala. Pač pa ima finančna komisija pomisleke, ker je znižala turška vlada postavko o raznih izdatkih od 26.000 na 6000 funtov.

Muley Hafid udril v Zair.

Pariz, 2. maja. Vladi se je poročalo, da je udril Muley Hafid v Zair, ki leži med Atlasom in Rabatom. Ne ve se, če namerava prodirati proti Fezu ali pa proti Rabatu.

Prvi majnik.

Pariz, 2. maja. Prvi majnik se je mirno izvršil. Shodi so bili slabo obiskani. Zaprli so več oseb, ker so nosile prepovedano orožje in se zbirale, kar ni bilo dovoljeno. V provinci se je delalo normalno. Praznovali je zgolj delavstvo v premogokopih Pais de Calais in Moncea les Mines. Delo je počivalo tudi po navadnih delavnicah v St. Etienneju in Bourgesu.

Sofija, 2. maja. Dne 1. majnika so priredili socialni demokrati izprevede po mestu. Nemirov ni bilo.

Madrid, 2. maja. Majnikovo delavsko slavje se je izvršilo brez nemirov.

Uradništvo.

Prvo splošno uradniško društvo avstro-ogrske monarhije na Dunaju.

Dne 25. aprila t. l. se je vršila ob veliki udeležbi posebno od strani zunanjih delegatov 43. redna glavna skupščina »Prvega splošnega uradniškega društva«, ki je štelu koncem preteklega leta 100.000 pravih članov. Vedno priznajo patriotično mišljenje društva se je pri tej priliki vnovič pokazalo s tem, da je glavna skupščina soglasno sklenila, prideliti K 40.000 za povišanje fonda jubilejne učne ustanove cesarja in kralja Fran Josipa na K 100.000, in dovoliti K 10.000, v smislu želje Nj. Veličanstva za »Jubilejno ustanovo za otroke« (Jubiläumswerk für das Kind). Iz poročila za leto 1907 posnamemo sledeče podatke. Društvo je pristopilo od začetka njegovega delovanja 165.488 uradnikov. V življenjsko-zavarovalnem oddelku se je povišalo stanje zavarovanj na 189 milijonov kron kapitala in K 1.091.516 letnih rent. Premije so znašale 72 mil. kron, dohodki na obrestih iz glavnice življenjskega zavarovanja 26 mil. kron. Za zapadla zavarovanja in tekoče rente izplačalo se je v letu 1907 56 mil. kron in od začetka društvenega delovanja 888 mil. kron. Premijske rezerve znašajo K 58.141.113, nadrezerve K 3.557.596; čisti dobiček K 444 tisoč 346. Za dobrodelne namene za društvene člane, in sicer kot podpore, zdravilne in učne ustanove, izdalo je društvo K 92.367. Od društvenega začetka izdalo se je za človekoljubne svrhe 26 milijonov kron. Hranilnične posle in zadeve glede osebnega kredita izvršuje 66 hranilnih in posojilnih konsorcijev uradniškega društva, zadruga z omejeno zavezo. Ti konsorciji so imeli v letu 1907 42.593 delničarjev z 428 mil. kron delniških vlog. S temi vlogami in priskrbljenimi posojili dajali so se predjemmi po takem obrestnem stavku, ki se mora pri današnjih denarnih razmerah pripoznati kot jako zmeren. — Sploh stremijo konsorciji, obresti še bolj znižati, v katerem stremljenju jih uradniško društvo temeljito podpira, kar dokazuje dejstvo, da je isto znižalo obresti za posojila, ki jih dovoljuje konsorcijem, od 4½% dekurzivno na 4%.

+ Osrednja zveza avstrijskih državnouradniških društev razpošilja sledečo okrožnico: »Vodstvo društva poštinih uradnikov na Dunaju postopa že dalje časa v kljub temu, da se je njega zahtevam in željam s strani ostalih zastopnikov državnih uradnikov v kolikor mogoče največji meri ugodilo, in dasi so po vodstvu osrednje zveze izgotovljeni predlogi in sklepi zvezinega odbora z dne 11. in 12. aprila 1908 glede časovnega avanzma za vse poštne prometne uradnike ugodnejši, kakor pa so bile vse dosedaj na shodnih poštinih uradnikov izražene želje, na shodnih in v časniških poročilih tako, da je jasno, da hočejo ugledu osrednje zveze avstrijskih državnouradniških društev škodovati ter onemogočiti uspešno delovanje iste, ki seveda popolnoma samopašnim zahtevam ne more ugoditi. V sled tega je bilo vodstvo osrednje zveze prisiljeno, v svoji seji z dne 21. aprila skleniti, da se predlaga zvezinemu odboru in v bližnji bodočnosti se vršičemu glavnemu zboru, v smislu § 4. zvezinih pravil, naj se društvo poštinih uradnikov izključi.« (Postopanje poštinih uradnikov je pač isto na Dunaju in isto v Ljubljani! — Opomba uredništva.)

Po svetu.

Kako se je godilo nemškemu kmetu, ki ni poznal elektrike. Iz Hesenskega na Nemškem je prišel boljši kmet obiskat svojega sina vojaka v Mogunc ter se nastanil v hotelu. Ko se je dobro navečerjal, je šel po 9. uri spat. Gostilničar, ki je imel navado, da je ob 1. uri po polnoči stopil na ulico ter pogledal po oknih hotela, ali so povsod luči ugasnile, je zagledal kmetovo spalnico razsvetljeno. Poslal je natakarja k njemu vprašati, ali mu morda česa manjka. Natakar je potrkal na vrata, kmet je skočil iz postelje, nakar se je razvil sledeči razgovor: Natakar: »Ali vam morda česa manjka, ker še žgete luč?« Kmet: »Sam Bog vas je prinesel, kako sem vas vesel. Niti očesa nisem zatisnil, pihal sem, da me trebah boli, a luči le nisem mogel ugasniti.« Natakar je potem pokazal, kako se ugasi električna luč brez pihanja.

Umor sodnika. V Jass-Szt. András je bil na cesti umorjen sodnik Štefan Terjak. Zločin izvira iz maščevanja.

Kobilice v Tunisu. Severni del Tunisa so obiskale kobilice, ki so pokrile 60 tisoč hektarov površine ter vse uničile.

Krasna plača. Glavni ravnatelj avstrijskega »Lloyda« ima letne plače 120 tisoč kron. Višje izobrazbe za to službo ni treba; zadostuje, da je jud, ki je pričel svoj poklic kot navaden uradnik kake

tvrdke za preskrbovanje parobrodov v New Yorku. Toda taki velikanski skoki so možni na celem svetu le v upravi avstrijskega »Lloyda«. (»Balkan«.)

Prihodnja državna dobrodelna loterija. Zrebanje XXVI. državne loterije za skupne dobrodelne vojaške zadeve, ki se vrši 14. maja tega leta, izkazuje 18.390 dobitkov v znesku 513.580 K. Prvi dobiček znaša 200.000 K, drugi 40.000 K, nadalje 20.000 K, 10.000 K in vrh tega cela vrsta znatnih manjših dobitkov. Srečke po 4 K se dobe v vseh loterijskih kolekturah, tobakarnah, menjalnicah, pri poštinih in davčnih uradih ter pri državnem loterijskem uradu, Dunaj, III., Vordere Zollamtsstrasse 7.

Čutim se utrujenega in slabotnega.

Take in enake pritožbe slišiš dan na dan in marsikateri družini. Vzrok vsem boleznim korenini v slabi krvi, ker primanjkuje tej neobhodno potrebnih rdečih krvnih teles. Le ta se čuti res trdnega in zdravega, ki ima svežo in zdravo kri. Najboljše sredstvo proti malokrvnosti je »Ferromanganin«, ki vsebuje vse iste elemente, ki se nahajajo v krvi. Razun te glavne lastnosti ima ta preparat še to svojstvo, da odstrani vsako motenje prebarve in pospešuje tek. V najkrajšem času se opazi izvrsten učinek. Čitaj samo naslednje priznanje in prepričaj se boš, da je »Ferromanganin« edino telo krepilno in vse bolezni odstranjujoče sredstvo.

Gulyas Antal, Szabomester v Jaszal-sosrent-Gyagy piše: Vesel Vam naznanjam, da mi je »Ferromanganin«, kojega sem naročil pretečen mesec dve steklenici, izbornu pomagal. Od tedaj me ne nadleguje več glavobol in vse slabosti so izginile. Zato priporočam »Ferromanganin« najtopleje vsem prijateljem in znancem. Sprejmite mojo srčno zahvalo. Cena steklenici je 3 K 50 v. Dobi se v sledečih ljubljanskih lekarnah: »Pri Mariji Pomagaj«, Resljeva cesta, »Pri zlatem jelenju«, Marijin trg, in »Pri angelju«, Dunajska cesta. Večja množina se naroča: »Schwanenapotheke«, Dunaj, I., Schottenring 14.

Izborne cevke za pipe so »Eterna- cevke«, katerih je bilo razpečanih v Avstriji v enem letu čez 11 milijonov komadov. Več v oglasu.

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglaš o Thymomel scillae, t. j. preparat, katerega večkrat zdravniki priporočajo.

V Spodnji Zadobrovi št. 3 pri Ljubljani je iz proste roke naprodaj lepo

posestvo 1047 4-4

v obsegu nad 50 oralov, namreč iz njiv, travnikov in gozdov, z govejo živino in dvema konjema ter večje število prašičev in vso gospodarsko pritiklino, kakor vozovi itd., vse v prav dobrem stanju. Polje je vse obsejano in obdelano. Krme se pridelava, da se je lahko vsako leto za nad 200 gl. proda ob košnji. Za zdravo pitno vodo sta dva vodnjaka na razpolago, eden celo v hlevu.

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, dol. žel. postaja Straža-Toplice.

Akrato-vreiee 38° C. Voda za pijačo in kopanje. Izredno uspešno proti trganju, revmi, išias, nevalgiji, kožnim in ženskim boleznim. Velike kopeli, separatna kopalnišča in močvirna kopalnišča. Bogato urejene sobe za tujce, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Gozdov bogata okolica. Dobre in cene restavracije. Sezona od 1. maja do 1. oktobra. Prospekte in pojasnila daje brezplačno

977 12-1 Zdraviliška uprava.

Učenec

za krojaško obrt se sprejme pod ugodnimi pogoji pri 1058 3-1

A. Bizjak, Prešernove ulice št. 50.

Pozor, kupci!

Kdo želi kupiti lepo posestvo v Zagorju pri Savi tik kolodvora? Obstoja iz hiše, gospodarskega poslopja, lepih njiv, travnikov in 50 oralov dobro zaraščene gozda. Ker je gozd blizu kolodvora, je pripravno v njem kuhati apno, delati pragove, žgati oglje ali pripravljati drva.

Natančni pogoji se izvedo pri Josipu Gorišek-u v Zatičini, Dolenjsko. 1037 2-1

Najboljša krma za pse je in ostane **Fattingerjev kolač za pse**

ki je med vsemi krmili najboljše sestavljen in najbolj redilen. 50 Kg K 23.—, 5 kg pošt. prosto K 3.20.

Fattingerjev Puppy Bisquit za mlade pse, 50 kg K 26.—, 5 kg pošt. prosto K 3.50 Prospekte pošilja zastoj tovarna za pat. kolače za pse in krmo za perutnino Wiener-Neustadt. Nad 250 prvih cen. Fattingerjeva krmila se izdelujejo pod vižinozdr. nadzorstvom. 467 26-6

Zelo dobro idoča 1053 1-1

gostilna

na jako lepem kraju, kjer je glavni promet, na deželi, se pod zelo ugodnimi pogoji odda v najem tistemu, ki bi se pisal Tišler.

Naslov pove upravništvo »Slovenca«.

1055 Nova 3-1

hiša

v Ilirskih ulicah št. 22 z dvema nadstropjema in 12 stanovanji, ki se obrestuje s 6½/10 in je še 17 let davka prosta, s knskim razgledom, se proda.

Več pove lastnik

Adolf Hauptman, Ljubljana.

:: Mladi :: lovski psi

ciste pasme so na pročaj. — Naslov pove uprava »Slovenca«. 1055 1-1

Sukneno in modno blago za moške obleke, — volneno gladko in pisano v vseh barvah za ženske obleke, perilni batist, delen, saten, cefir in kambrik za bluze in krila.

Došlo v veliki izberbi po ugodni ceni.

R. MIRLAUC, Ljubljana
Stritarjeve (Špitalske) ulice 5.

Vzorci na zahtevo poštine prosto. 1060 1

Pozor! Ugodna prilika!

V Zatični bodeta razprodajala v last dne 6. maja t. l. **Jožef Gorišek** in **Hrast** štiri hiše, lepe vrte, njive, travnike, dobro zaraščene gozde in še skoraj nov skedenj, ki se dá premakniti. 1038 1-1

Panorama international

1053 Pod Trančo 2. 1-1

Razstavljeno od nedelje 3. maja do všt. sobote 9. maja 1908:

Karlovi vari, Francovi vari, Marijini vari.

809 10-5

S to znamko opremljeni **Maršner-jevi** **sumeci limonadni bonboni** (malin, citron, jagod, češenj, dišečih jagod) **so najboljši.** Prva češka ške družba tovarna za orient. sladkorne in čok. ladne izdelke Kr. Vinogradi pri V. Maršner.

ETERNA
kraljica
cevka za pipe!
Velike prednosti
napram vsem dosedanjim ustnim cevkam.
C. kr. avstr. patent. Zdravniško priporočeno.
Dobe se povsod.

Razpis

Radi oddaje **zidarskih, tesarskih, kleparskih in pleskarskih del za popravilo cerkve in župnišča v Boštanj ob Savi** se razpisuje

na dan 14. maja t. l. ob 11. uri dopoldne

pri načelniku stavbenega odbora v Boštanju hiš. št. 8. zmanjševalna dražba.

Delo je cenjeno na **5803 K**, varščine je treba 100/0 vložiti, tudi pismene ponudbe se sprejemajo.

Proračun, stavbeni in dražbeni pogoji so pri stavbenem odboru na vpogled.

Stavbeni odbor Boštanj ob Savi,

dne 29. aprila 1908

Rimske toplice Tržič (Monfalcone) na Primorskem.

Stalna toplota 38—40° R. — Sezona od 1. junija do zadnjega septembra. — Zlasti priporočljivo proti protinu, trganju, išijas, ženskim boleznim itd. — Lastnina kneza Thurn-Taxis-a.

1057 1 Oskrbništvo Rimskih toplic.

Državni zbor.

Ministrov odgovor na dr. Benkovičevo interpelacijo.

Justični minister Klein je v svojem odgovoru v zbornični seji dne 30. m. m. na interpelacijo poslanca Benkoviča, zakaj so ustavili kazensko postopanje proti nekdanjemu brežiškemu okrajnemu glavarju, izjavil: Pri razdelitvi podpor leta 1905. je zakrivil nekdanji okrajni glavar res nedrednosti. Strankam je izplačal manj in si dal potrditi večje zneske, oblastim je pa poročal, da je razdelil vso izplačano vsoto. Namestništvo je odstopilo akt državnemu pravdnistvu, da se pojasni zadeva. Kazensko postopanje se je izvedlo v redu, a končno se je moralo ustaviti. Goljufivi namen se glavarju ni mogel dokazati. Poizvedbe niso mogle ovreči njegovega zagovora, da je založil del podpor in zato ni zadovoljala potrebna vsota, ki jo je imel na razpolago. Dokazalo se je pa tudi, da je doplačal obdolženec iz svojega žepa 200 kron in izplačal podpore, ki jih ni niti zaračunal. Izključiti bi se pa bilo moralo kazensko postopanje tudi v slučaju dejanskega poneverjenja, ker se je glavar resnično kesal in izjavil, še predno se je vložila kazenska ovadba, da pokriva ves primanjkljaj, kar je tudi storil. Izključeno je bilo pa tudi kazensko postopanje zaradi zlorabe uradne moči, ker glavar ni delal tega, kar se mu je očitalo, v namenu, da oškoduje kako osebo. Kazensko postopanje se je ustavilo zaradi stvarnega in dejanskega pravnega položaja. Po poročilu štajerskega namestništva so pa bili primerno oškodovani vsi oškodovanci.

Povišanje vojaških novincev za deželno brambo.

Dv tretjinsko večino za povišanje številca deželne brambe bo vlada težko dobila. Nasprotujejo nemški poslanci s Češkega in tudi poslanci iz alpskih pokrajin.

Krščanski socialci

so sklenili, da glasujejo za povišanje številca vojaških novincev deželne brambe, če pritrde predlogu tudi ostale stranke, ki so v kabinetu zastopane. Glede na poštno zadevo so izjavili, da hočejo postopati skupno z ostalimi nemškimi strankami.

AVSTRO - OGRSKA.

Skupni ministrski svet.

Pri skupnih ministrskih posvetovanjih se je doseglo sporazumljenje glede na zunanje zadeve in z ozirom na proračun. Le armadnega proračuna niso rešili. Potrebni sta še dve konferenci, da ga rešijo. Ogrski ministrski predsednik je obetal, da store Mažari kar le morejo, da se doseže kompromis. Izdani komuniké samo poroča, da še niso gotovi in da dela velike ovire nameravno povišanje častniških plač. Konferenca so odgodili na 10. majnik iz lojalitete nasproti kroni. Če ostane posvetovanje brezuspešno, vzame krona sama v roke vodstvo konference. A tudi v najboljšem slučaju delegacij ne skličejo, predno se prične jesen, ker rabijo več časa, da izdelajo skupni proračun. Majnika delegacij ne skličejo.

Tirolski in češki deželni zbor

bosta sklicana meseca junija.

Tržaška volivna reforma.

Tržaška trgovinska in obrtna zbornica je imela dne 30. t. m. izredno sejo, v kateri je sklenila, da bo zahtevala za Trst pet deželnozbornskih mandatov, da se tako varuje načelo zastopanja interesov, ki je izraženo tudi v ostalih deželnih volivnih redih. Razun tega zahteva zbornica, da se naj uvrsti vse protokolirane tvrdke, borzne senzale, zaprisežene veččake in zasebne tehnike v drugi volivni razred, dočim bi po vladnem načrtu pripadali različnim volivnim razredom po visokosti davkov, ki jih plačujejo.

Rusini zažgali poljsko šolo.

V Hlinczah so zažgali Rusini poljsko šolo. Poljsko prebivalstvo je zato tako preplašeno, da prenočuje na prostem.

Kazenska razprava proti Sziczyńskemu.

Rusinski poslanci so se posvetovali 30. m. m. o vprašanju delegiranja sodišča za razpravo proti Sziczyńskemu, ki sta se je udeležila tudi zagovornika dr. Pressburger in dr. Roda. Večina rusinskega kluba je za to, da se delegira izvangališko sodišče.

Nemško poročilo o šopronjskem občinskem svetu.

Na občnem zboru šopronjskega mestnega sveta je pozval predsednik višjega inženirja Walderja, naj poroča nemško. Walder se je začetkoma branil, a končno se je le udal.

Hrvaški stenografi v ogrsko-hrvaškem državnem zboru.

Predsednik hrvaškega kluba Medaković je prosil predsednika Justha, naj najame na stroške hrvaških poslancev več hrvaških stenografov, ker se udeleži razprave več hrvaških poslancev.

Honvedski poročnik, ki je raztrgal črno-rumeno zastavo.

Honvedni kadet Ludovik Thury, ki je ob izletu pečuhskih kadetov raztrgal črno-rumeno zastavo, je imenovan za honvednega poročnika.

SPOPAD MED ŠPANCJI IN ŠERIFEVIMI VOJAKI V MELILLI.

V Melilli so zahtevali mavrski carinski stražniki carino od Beni Sicarja, ki je peljal blago španskim vojakom v Restingo. Beni Sicar ni hotel plačati carine. Vmešavali so se v spor tudi španski in šerifevi vojaki, ki so pričeli streljati. Španski vojaki so streljali nazaj in ustrelili tri, ranili pa štiri šerifeve vojake.

ZA REPUBLIKO NA NIZOZEMSKEM.

V Amsterdamu se je ustanovil odbor, ki je sklenil, da se uvede na Nizozemskem parlamentarna republika, če umrje kraljica, ne da bi zapustila otrok.

NEMIRI NA MARTINIQUE.

V Port de France so izbruhnili dne 29. m. m. opoldne politični nemiri. Ubityh in ranjenih je več oseb, med njimi je ubit tudi župan.

PREGANJANJE KATOLIČANOV NA KITAJSKEM.

V okraju Jinšan, provinca Arhuj, so nastali ob hunanski meji nemiri proti katoličanom.

Iz škofijske kronike.

Konzistorijalnim svetnikom je imenovan mil. stolni dekan Matija Kolar.

Zamenjala sta župniji čč. gg. Franc Sturm, župnik v Poljanici in L. Raktelj, župnik v Grčaricah.

Kanonično umeščeni so bili naslednji čč. gg.: Frančišek Češarek na župnijo Šempeter pri Novem mestu, Fr. Sal. Finžgar na župnijo Sora, Anton Jemec na župnijo Sv. Jakob ob Savi, Fr. Lakmayer na župnijo Preddvor, Ivan Miheličič na župnijo Zaplana, Jos. Nagode na župnijo Št. Jošt nad Vrhniko, Leopold Raktelj na župnijo Poljanica, Fr. Sturm na župnijo Grčarice, Jožef Vrankar na župnijo Dobrava pri Kropi.

Imenovani so bili za župne upravitelje čč. gg. Ivan Možina, župnik v Senožečah za Podlipo; Janez Hrovat, kaplan v Senožečah, za to župnijo in Josip Brajec, župni upravitelj v Sorji, za Trato.

Premeščen je č. g. kaplan Vinko Kavčič iz Sv. Križa pri Kostanjevici na Trebelno.

Razpisane so sledeče župnije: Želimlje in sv. Katarina v ljubljanski, Vojsko v idrijski, Št. Jurij v kranjski, Bučka v leskovski, Št. Lambert v litijški, Sv. Helena v moravški, Senožeče v postojnski, Koprivnik v radoljiški, Trata v starološki, Podlipa v vrhniški in Zagradec v žužemberški dekaniji. Zadnji rok za vlaganje prošenj je 23. maj t. l.

SOMIŠLJENIKI! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovincem!« Kupujte te naše vžigalice!

Dnevne novice.

+ **Kranjska deželnozbornska volivna reforma.** Kakor čujemo, je sklical dr. Krek sejo permanentnega odseka za volivno reformo v kranjski deželni zbor prihodnjo soboto ob 9. uri dopoldne.

+ **Kranjski deželni šolski svet** ima sejo prihodnji torek. Za sejo so prvokrat odkar obstoji deželni šolski svet izdana vabila tudi v slovenskem jeziku.

+ »Narodova« jeza brez pomena. — Enaka pravica za vse! G. Perdana in njegovo družbo jezi, da Perdane izjave na ljubljanskem magistratu niso ustavile pota »Slovenski krščansko-socialni zvezi«. Sedaj je za Perdano dobiček pri vžigalich angažirano vse liberalno časopisje. Od notic so včeraj pri »Narodu«, kjer za par kronic puste pri miru Jebračinovo konkurenco »Družbi sv. Cirila in Metoda«, prešli celo k člankom. Te plemenite narodne cikorijske »Narodovce« uredništvu napenja, ker je »Slovenska krščansko-socialna zveza« dobila obširnejše polje pomagati obmejnim Slovincem — »z dobičkom pri nazpečanem blagu«. Tako so

glase nova pravila glede sredstev pri njenem namenu, o katerem pa govori točka c.: »podpirati in krepiti v gospodarskem in kulturnem oziru Slovence«. »Narodov« z Jebračinovo in Merkurjevo cikorijsko zamazan člankar je videl v tem dobiček. kakoršnega si delajo trgovci ali pa zadruga v svojo lastno korist ter srdito napada radi tega deželno vladno kranjsko, češ, da je kršila zakon. — Člankar je seve popolnoma prezrl, da »Zvezini« člani od tega dobička nič zase ne dobe in da niso deležni dobička. Vsa dobrodelna društva so potrjena na podlagi patenta z leta 1867. in celo pravila »Narodnih Domov«. Člankar tudi ne vé, da imajo razne Čitalnice celo gostilniške koncesije, s katerimi v svojo korist napravljajo dobičke. Mimogrede omenjamo, da je člankar prišel do pravil na magistratu ali v trgovski zbornici, ker pa ni prav stvari razumel, se nam zdi, da bo zadnji kraj pravi. Tudi trgovce kliče »Narod« v boj za Perdano dobiček pri vžigalich, trgovci pa ne bodo hodili za Perdano po kostanj v žerjavico, ker bodo pri »Slovenski krščansko-socialni zvezi« vžigalice in drugo blago — cenejše dobili kot pri Perdano. Tistim ljudem, ki po »Narodu« kriče nad »Slovensko krščansko-socialno zvezo«, je prav, da »Ciril in Metodova družba« sme razpečavati razno blago, n. pr. razglednice, dasi ji to pravila ne dopuščajo, da sme to delati tudi »Südmärka«, samo »Slovenska krščansko-socialna zveza« bi tega ne smela! Mi bi v korist obmejnim Slovincem ne smeli storiti ničesar brez dovoljenja Jebračin-Perdanove družbe. Smešno! Da je pri »Narodovem« člankarju res doma taka fenomenalna nevednost, da bi opravičeno tudi po noči z odprtimi usti zijal, priča tudi razlaga k § 2. društ. zakona, katero je izdal znani dr. S. Freund in ki pravi: »Ein Verein ist als ein auf Gewinn berechnendes Unternehmen im Sinne des § 2 nicht zu qualifizieren, wenn die statutenmäßige Vereinstätigkeit dem Vereine wohl ein dauerndes Einkommen schafft, letzteres aber nur für die statutarischen gemeinnützigen Vereinszwecke verwendet wird, wie das bei gewissen Volksküchen, Dienstvermittlungsvereinen und anderen mehr der Fall ist.« Rzsodba upravnega sodišča z dne 7. maja leta 1895., št. 1876, se celo glasi: Ein Verein erhält nicht dadurch den Charakter eines auf Gewinnerzielung gerichteten, dass die Möglichkeit eines Überschusses seiner Einnahmen aus den Aufnahmestaxen und den Mitgliedsbeiträgen über die Kosten seiner Geschäftsführung nicht ausgeschlossen.« — Menda je to za vsakega pametnega človeka dovolj. »Narodov« »jurist« ima seve premalo obzorja, da bi kaj takega vedel. Povevalo mu tudi, da rzsodba upravnega sodišča z dne 21. januarja 1887., št. 194, pravi, da je celo ustanovitev posojilnice, katera hoče doseči svoj društveni namen tudi s kreditnimi opravili, dopustna tudi na temelju društ. zak. z dne 15. nov. 1897., drž. zak. št. 134, ako ima društvo po pravilih namen delovati kot dobrodelno društvo in ako v dosegu tega namena dana posojila nimajo značaja navadnih kreditov, pri katerih se išče zaslužka. »Flagrantno« se je po »Narodovem« torej tudi kršilo zakon, ko se je na podlagi patenta z leta 1867. potrjevalo razna dobrodelna društva, ki celo člane gmotno podpirajo, le da ne iščejo pri tem svojega dobička. »Narod« se seve jezi, da so bila nova pravila »Slovenske krščansko-socialne zveze« hitro potrjena. Mi vemo, da so bila n. pr. pravila dr. Oražmova liberalnega političnega društva za ljubljanski dvorski okraj potrjena v štirih dneh. Kar velja za enega, veljati mora pri vladni tudi za drugega. Enaka pravica za vse! Sicer pa »Narod« rad psuje vladne referente z »vinskimi bratci«, »lenuhi« itd., ker se pa hitro dela se pa — jezi. Smešni ljudje! Gotovo je »Narodov« člankar mislil na rešitev vlog v trgovski in obrtni zbornici, kjer se iz gotovih virov seve mora dolgo čakati. Gospoda pri »Narodu« je res komično liberalna! Povsod se sedaj zakonodajstvo trudi zakone svobodnejše razlagati. To je napredek — pri »Narodu« pa zahtevajo največje nazadnjaštvo, in le zahtevajo, da bi bili — sami koncesionirani. To so liberalci, ki kličejo po policiji, če jim slučajno kaka stvar ne ugaja! Vlada se seve na take »liberalne« zahteve ne more ozirati, ampak mora deliti: enake pravice za vse! Časi, ko je veljalo načelo »liberalcem groš, klerikalcem knof«, so minuli. To »Narodovce« boli, nas pa veseli!

+ **Naročil za vžigalice** »Slovenske krščansko-socialne zveze« je zadnji čas toliko došlo, da smo morali naročiti že tretji vagon. To je najboljši odgovor na vse rohnenje liberalnega časopisja. Somišljeniki, somišljenice, zahtevajte povsod vžigalice »Slovenske krščansko-socialne

zveze«, ki naj bodo vredni znak naše skupnosti!

+ **Hribarjevo glasilo.** »Naš List« se norčuje iz tega, da dobe odslej na dr. Šusteršičevo zahtevo člani deželnega šolskega sveta slovenska vabila in vzporede. Tudi smo to le zabeležili. A pribiti moramo perfidnost Hribarjevega glasila. Če bi Hribar dosegel kod kak slovenski pečat, pridejo isti ljudje in se iz tega norčujejo. S. L. S. v enem najvažnejših zastopov izvojuje slovensčini enakopravnost, pa pridejo isti ljudje in se iz tega norčujejo. In to hoče biti Slovan?

+ **Tudi Engelbert Gangl** je zagnal velik jok v »Učiteljskem Tovarišu«. Njegov članek se bere kakor kaka šolska stilična naloga. Da se ne bomo dolgo mudili z njim, mu povemo, da Engelberta Gangla glas o našem šolstvu sploh ne pride v poštev. Tak liberalni socialni demokrat ali socialnodemokratski liberalce, ki je izvoljen na program »svobodne« šole, ne sme odločevati o našem šolstvu in učitelstvu. Terorizem, s katerim so gotovi ljudje okovali učitelstvo v svoje spone, se mora razbiti, da bo pošteno učitelstvo zopet svobodno dihlo. Zato je pa slabo priporočilo, če koga hvali »Učiteljski Tovariš«.

+ **Iz muhe dela slona** v aferi prof. Jarca v Kranju »Slovenski Narod«. Napisal je o tem že dva uvodnika. Da profesor Jarc ni prekoračil meje dostojne agitacije niti za las, se najbolje razvidi iz tega, ker ni bil prepričan o njegovi krivdi niti dr. Bleiweis, ki je nasprotno glasoval za discipliniranje jeseniških učiteljev. »Narodu« svetujemo, naj bo popolnoma tiho, kajti sicer navedemo nebroj slučajev, kako so zlorabljali liberalni uradniki svojo uradno oblast in na dan volitve zanemarjali svojo službo. Znan nam je slučaj, da je neka učiteljica v šoli na dan volitve pozivala otroke, naj kličejo »Živio Pirc!« Neko glavarstvo je bilo na dan volitve brez pisarjev, ker so vsi ušli v Ljubljano slaviti liberalno zmago. Če gospodo veseli, pridemo z imeni na dan! Naj se priobčijo v aferi, za katero se gre, izjave dotičnih oseb, ki jih ima deželni šolski svet v rokah, in potem bo videla javnost, kako je poslanec s petimi glasovi večine nafarbal deželnega predsednika. Nikdar pa ne opere Ciril Pirc raz sebe madeža, da je šel med denuncijante!

+ **Z Vrhnike.** V prvi seji novega občinskega odbora pod vodstvom župana g. dr. Marolta se je sklenila naklada na žganje in pivo za dobo 10 let. Volil se je tudi nov kranjski šolski svet, v katerega so bili soglasno izvoljeni pristaši S. L. S. Stari kranjski šolski svet je bil namreč razpuščen, ker ni bil pravilno izvoljen. Izvoljen je bil namreč v nesklepni seji, a ministrstvo je to izvolitev zavrglo. Tako je notar Komotar tudi to korporacijo izročil v roke Slovenske Ljudske Stranke.

+ Vera sodrugom »zasebna stvar«.

Vsi listi, ne izvzemši liberalnih in proödrimovskih — spominjamo samo na »Grazer Tagblatt« — so obsojali bogoskrunstvo dr. Feilbognovo in njegovih spremljevalk v sikstinski kapeli. Izjemo delajo zopet sodrug, katerim je vera »privatna stvar«. Tako je pisal tržaški »Lavoratore«, ki sicer tudi drugače v svoji pisavi odseva značaj staromestne tržaške terminologije, o tem dogodku sledeče: »Papež Sarto je, kakor navadno, začel razdeljevati svete hostije, ki imajo namen dušo od učinjenih grehov očistiti... Judje niso navajeni take stvari požirati... Ko je bivši župnik rieški pri razdeljevanju prišel k tem trem judom in jim z rekom: »Ego te absolvo« (!) podelil obhajilo, so vsi trije dunajski Judje eni za drugim vtaknili prste v usta, da bi preprečili, da ne bi telo, kri in duša Kristusova izginili v njihovem pregušem goltancu... itd. Nobeni, z alkoholom do najzadnjega koticčka prepojeni možgani niso v stanu prekositi v načinu take svinjarske pisave »Lavoratorovega« pisuna. Sicer pa list ni boljši od sodrugov, kojih glasilo je. Tako razumevajo socialni demokrati — privatnost vere.

+ **Judi in krst.** Kakor znano, je profesor dr. Feilbogen, ki je učinil bogoskrunstvo v sikstinski kapeli, izjavil, da ga je »gnala v Rim želja po krstu«. Z ozirom na to spominjajo nekateri dunajski listi na sledečo dogodbo: Nekoč so trije judje vlomili v neko cerkev na Ruskem. Razbili so omaro, kjer je bil shranjen cerkveni sklad, pobrali dragocenosti iz nekaterih podob in oskrnili kelih z evharistijo. Pri svojih dejanjih zasačeni so izjavili, da se pripravljajo na pristop k pravoslavni veri in so se zato vtihotapil v cerkev, da se seznanjo z vsemi njenimi napravami. Vzlic temu so jih zaprli in dasi so se res v svrhu »pokore« hoteli dati krstiti, so jih nekaj let nekrščene obdržali v luknji...

+ **Kanonično umeščen** je bil na župniji Sv. Jakob ob Savi č. gospod Anton Jemec.

— **Umrila** je gospa Uršula Svetek, soproga posestnika gosp. Jožefa Svetka v Sostrem. Naše iskreno sožalje!

— **Tovorni avtomobil na Notranjskem.** Fran Žagar, lesni trgovec v Markovcu, je naznanil okrajnocestnim odboroma v Ložu in Cerknici, da namerava s tovornim avtomobilom les prevažati iz Markovca do Rakeka. Da se dožene, če je promet z avtomobilom na cestni progi od Markovca do Rakeka mogoč, je razpisal deželni odbor na 11. dan maja t. l. komisijonelni ogled, ki se prične ob 8. uri zjutraj na Rakeku, potem pa nadaljuje čez Cerknico, Lož, Stari trg do Markovca. K ogledu so pozvani: okrajnocestni odbor v Ložu in Cerknici, ter županstva občin Rakek, Cerknica, Lož in Stari trg. Ogleda pa se lahko udeleže tudi vsi drugi interesentje, da komisiji prijavijo svoje pomisleke in ugovore zoper nameravano prevažanje lesa z avtomobilom.

— **Izseljenci se vračajo** še vedno iz Amerike. V nedeljo sta prispela v Trst parnika »Carpathia« družbe »Austra-Amerikana«, ki sta pripeljala 1300 potnikov. »Carpathia« je odpotovala pred 17 dnevi iz New Yorka s 1600 potniki, od katerih je izkrcala 900 v Genovi in Neapolju. »Francesca« je odpotovala iz New Yorka pred 18 dnevi s 1023 potniki; v Neapolju jih je pustila 523. V Trst došli potniki so večinoma doma na Hrvaškem in v Dalmaciji. Mnogim našim potnikom je avstrijski konzul predujmil potne stroške. Iz New Yorka zapuščča Ameriko dan za dnevom na tisoče delavcev iz vseh krajev sveta.

— **Drobne vesti iz litijske okolice.** Na Slemškem nad Vačami dobi cerkev sv. Križa novo streho. Z delom so že pričeli. Postni shodi na Slemškem so bili letos prav obilno obiskani. Prihodnji shod bo v nedeljo, dne 3. maja. — Umril je na Pruskem M. Prašnikar, doma iz vaške župnije, star 22 let. — V Tirni je umrla Genovefa Očepek, v 21. letu starosti. — Zimo v aprilu smo letos imeli. Imeli smo v aprilu več snega, kakor o Božiču. — Zapustil nas je č. g. J. Plantarič, župnik v Št. Lambertu, in se preselil na Dobrovo. Mnogo se je trudil za lepoto hiše božje in za dušno in telesno izobrazbo. — Začasno v skrb je prevzel župnijo č. g. J. Koblar iz Save. — Bivši organist na Sv. Gori se je preselil kot organist v Javorje nad Litijo. — Sadno drevje, kakor je upati, si bo nadejalo mnogo cvetja. — Na Savi bodo gradili nov tir za vmikanje vlakov. — Neusmiljeno poje sekira v tukajšnjih hribih. Kmetje, varujte svoje gozde! Za sedem dobrih letin pride tudi lahko sedem slabih.

— **V Smledniku** so nedavno, kakor smo že poročali, ustanovili katoliško izobraževalno društvo. To je tamošnjega učitelja tako razjezilo, da je odpovedal službo organista. Čujemo, da se v Smledniku cerkveniška služba združi z organistovo.

— **Z Breznice.** V torek smo položili k večnemu počitku tukajšnjega rojaka, mladega planinskega kaplana g. Bizjaka. V nežni mladosti 26 let ga je ugrabila nemila smrt, ravno ko je začel delovati v vinogradu Gospodovem. Kako se je veselil svojega stanu, a ni užival dolgo te sreče. Samo štiri mesece je bil v službi. Že prej bolehavega je prisilila bolezen v »Leoninum«, kjer je ležal dvanajst tednov. Silno je želel, da bi še enkrat domov prišel, če ne živ, pa vsaj mrtev. In zadnja želja se mu je izpolnila. Prepeljali so ga v svojo revno rojstno hišo, v katero so ga ljudje kar trumoma hodili kropiti in gledat. Pogreba, katerega je vodil gospod radovljški dekan, se je udeležilo 22 duhovnikov in bogoslovcev, šolska mladina z zastavo, Marijina družba, požarna bramba ter mnogo domačega in tujega ljudstva. Črno mašo je pel gospod dekan, ganljivi govor v cerkvi pa je imel gospod župnik Seigerschmied. Tovariši so mu lepo zapeli tri žalostinke. Vsem pa, ki so tolažili in tako očetovsko skrbeli za ranjkega v Ljubljani, kakor tudi vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, poplačaj dobri Bog! Ti pa, dragi tovariši, ki si zapustil žalostne svojce, spavaj sladko v domači zemlji in prosí za nas, ki gremo za Teboj!

— **Konferenca »Sodalitatis in honorem Sst. Cordis Jesu«** za ljubljansko dekanijo bo dne 6. maja 1908, ob 10. uri dopoldne v knezoškofijski palači.

— **Proti smrkavosti.** Ker se je pojavila konjska smrkavost v postojnskem, kočevskem in v logaškem okraju, se preiščejo vsi konji v prvi majnikovi polovici v okrajnih ljubljanskih okolica, Kranj, Ljubljana mesto, Kamnik in Radovljica.

— **Evidenčni geometer II. razreda** je postal elev Adolf Götzl.

— **Nemško posestvo v slovenskih rokah.** Družba slovenskih kmetov je kupila v Slovenski Bistrici od Nemca Ignacija Schoberja posestvo za 190.000 kron.

— **Gostovanje hrvatskega gledališča v Pragi.** Poročali smo, da zagrebško hrvatsko gledališče ne bo gostovalo o priliki jubilejske razstave v Pragi. »Hrvatstvo« poroča, da je uprava zagrebškega gledališča odklonila tozadevno vabilo odbora za prireditve razstave, ker temu, kakor se govori, nasprotuje baron Rauch in njegova okolica. Vseeno si Čehi prizadevajo, da bi šlo hrvatsko gledališče v Prago in se mudi v to svrhu sedaj v Zagrebu Jaroslav Kvapil, dramaturg »Narodnega Divadla«, da izposluje od vlade dovoljenje za omenjeno gostovanje.

— **Ostavka rektorja zagrebškega vseučilišča.** »Hrvatska« dementira, da bi bil rektor Maurovič podal demisijo; isti je le nastopil dopust.

— **Iz časnikarstva.** V Slatini prične s 1. junijem t. l. izhajati tednik, ki ga ustanovita notar dr. Kovačević in župnik Svilar.

— **Trgovinski in obrtni muzej v Zagrebu** se zopet odpre 3. t. m. Na novo je razstavljenih mnogo lepih predmetov hrvatske industrije.

— **Samoumor častnika.** Včeraj zjutraj se je v Zagrebu obesil v svojem stanovanju topničarski častnik Karol Zipser plem. Wartfort. O vzroku samoumora se je izvedelo, da je bil Zipser videti zelo obupan. Dan za dnevom so ga obiskovali denarni agentje.

— **Izpremembe v šolstvu.** Deželni šolski svet je na mesto vadnične učiteljice Julijane Suppantšitsch, ki je zaradi bolezni dobila dopust, pozval kot suplentko na vadnico ženskega učiteljišča v Ljubljani Leo Levec, definitivno učiteljico tukajšnje osemrazredne nemške dekliške šole. — Okrajni šolski svet v Postojni je nastavil namesto nadučitelja Mihaela Kalana, ki mu je zaradi bolezni dovoljen dopust, dosedanjo suplentko na ljudski šoli v Dolnjem Logatcu, Leopoldino Kogej, kot suplentko na ljudski šoli v Št. Petru. Šolo bo začasno vodila def. učiteljica Roza Jelenc. — Okr. šol. svet v Kranju je nastavil izpr. učit. Ljuboslavo Orehek kot suplentko na ljudski šoli v Šmartnem pri Kranju, namesto učiteljice Marije Skaberne, ki je dobila zbog bolezni dopust do konca šolskega leta 1907/1908.

— **Turistiška kočja na Nanosu.** Vedno bolj rastoči obisk širokoplečnega Nanosa je vzbudil misel, naj se na tej ne samo v turistiškem, temveč i v narodnem oziru zelo važni gori zgradi planinska kočja. Ideje se je takoj prijel »Slovensko Planinsko društvo«, ki namerava postaviti udobno kočjo na »Pleši« (vrhu nad Razdrtem) v višini 1265 metrov. Kamnita zgradba bo stala na trati tik senčnega bukovega gozda, kjer ima »Slovensko planinsko društvo« že kupljen svet; zavarovana bo proti burji, pitne vode ne bo manjkalo, z Razdrtem, Predjamo, oziroma Postojno in z vipavsko dolino jo bo vezalo več dobro urejenih planinskih steza. Z Razdrtega do kočje bode le pičli dve uri hoda; od kočje same na prvi sosednji razgledni vrh »Grmada« pa še par minut, tudi ne dosti dalje do občje znane cerkvice sv. Jeronima, odkoder je sloviti razgled po vipavski dolini in dalje do sinjega Jadranskega morja. Veličastni nanoški razgled postane torej lahko dostopen tudi najkomodnejšim izletnikom, zato se pojavlja po vsem Notranjskem in sosesčini živahno zanimanje za nameravano stavbo.

— **Stavka pekov v Belgradu.** Prošli torek so vsi belgrajski peki ustavili delo. Razlog je spor z mestno občino. Belgrajsko tovarniško podjetje za pecivo kruha ne more zadoščati zahtevam prebivalstva; vsled tega dovažajo kruh iz bližnjega Zemuna.

— **Telefonska mreža.** Trgovinsko ministrstvo je dovolilo telefonsko zvezo Kormin—Tržič—Gorica—Celje. Pristojbina znaša za redni pogovor treh minut 2 kroni.

— **»Goska«.** Prošlo soboto je kupil v Zagrebu neki dečak pri branjevki pomaranč, dateljev in fig. ko je imel vse žepne natlačene, plačal je z zloženim papirjem, ki je bil na eni strani podoben bankovcu od 10 kron. Branjevka ni dvomila niti najmanj, da je denar pristen ter izplačala dečku ostalih 8 K 40 v. Fant je z denarjem hitro popihal. Ženska pogleda papir — navadni reklamni listič — na katerega zadnji strani je bilo z velikimi črkami napisano »Goska«.

— **Dar družbi sv. Cirila in Metoda za Istro.** Dne 21. t. m. v Arku na južnem Tirolskem umrli zagrebški zdravnik in pravnik dr. Srečko Nemičič je med drugimi dobroteljnimi ustanovami zapustil istrski šolski družbi 3000 kron.

— **Poneverba v občinskih blagajni.** V Virginmostu so zaprl občinskega blagajnika Nikolo Manojloviča. Dolže ga, da je poneveril uradne denarje.

— **Onesvestil se je v ljudski kuhinji v Zagrebu neznan mož.** Prišel je tje kaj ter se zgrudil. Redarji so ga spravili v bol-

nišnico usmiljenih bratov. Do včeraj je bil nezavesten.

— **Ker je izdajal ponarejene kronске novce,** je bil na tržaškem sodišču Donato Barnaba iz Monopoli na Italijanskem obsojen v šest mesecev težke, s postom postrene ječe. Dasi je že zaradi goljufije izgnan iz Avstrije, vrnil se je prošlega januarja meseca v Trst, da obiše umira-jočo mater. To priliko je uporabil, da razpeča nekoliko ponarejenih petkronskih novcev. Na sodišču se je izgovarjal, da jih je našel na stopnjicah stanovanja. Seveda mu tega niso verjeli.

— **Poboj zaradi sestre.** V sredo popoldne se je Ana Hалуpec zabavala v neki krčmi v Ivaničgradu s 23letnim Gabrie-lom Pažur. Zato je doznal sestrin brat Štefan, ki mu že davno ni ugajalo, da se sestra meni s Pažurjem, ter je vzel sekuro in Pažurja počakal za hišnim vogalom. Ko je par prišel mimo, udari Štefan Gabriela s sekuro po glavi in dvakrat po roki. Gabriel se zgrudi, Štefan zbeži ter se skrrije v hlevu sosednje hiše, kjer so ga našli in aretirali. Težko ranjenega Pažurja so prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov v Zagreb.

— **Bivši ban Rakodczay o aferi Rauch-Medakovič.** Rakodczay je izjavil v ogrski magnatski zbornici, da ni dobro, da se je Rauch spustil v častno afero z Medakovičem. Stvar je napravila slab vtis in sedaj kuje iz uspeha hrvatsko-srbska koalicija kapital.

— **Na zagrebškem vseučilišču** je bilo v zadnjem ziraškem semestru 1465 slušateljev, in sicer 1248 rednih ter 181 izrednih. Bogoslovcev je bilo 117, pravnikov 887, filozofov 441. Po deželah je bilo iz Dalmacije 199, z avstrijskega Primorja 33, s Kranjskega 1, iz Štajerske 5, iz Bosne in Hercegovine 121, iz ostalih avstrijskih dežel 10, iz Srbije 11, z Bolgarskega 173 slušateljev, iz ostalih držav 23. Hrvatov (iz Hrvaške in Slavonije) je bilo 852, Rečan 1.

NAŠIM IZSELJENCEM.

Notranje ministrstvo poroča: Razmere izseljencev na jugu Zedinjenih držav ameriških še vedno niso take, da bi se moglo komu svetovati, naj se tamkaj naseli. Še vedno je slišati opravičene tožbe, da se izseljence sili v službeno razmere, ki je podobno sužnosti (peonage). Naši delavci v tropiškimi močvirjih Floride in v terpentinskih gozdih Alabame ne morejo prenašati podnebja in ne zaslužijo niti toliko, da bi mogli povrniti delodajalcem predujme za potnino. Ako zvezni uradi kakega podjetnika tožijo zavoljo prestopka zakona proti sužnosti in izsiljevanja neradovoljnega dela, izgovarjajo se podjetniki s tem, da jim zakoni dotične države dovoljujejo s silo pridržati zadolžene delavce, dokler dolg ni plačan. Newyorške posredovalnice pošljejo na leto okoli 30.000 ljudi v južne države. V nekem slučaju je morala newyorška nadzorna oblast eni največjih posredovalnic odvzeti koncesijo, ker je delavce o razmerah v južnih državah neresnično obveščala. Dotični nase-ljenci so bili večinoma preslabotnega zdravja ali premladi, da bi mogli prenašati naložene jim opravke. Vsi so se morali s pogodbo zavezati, da ostanejo v službi, dokler si delodajalec s tedenskimi odbitki od zaslužkov ne vrne predujmljene potnine. Ako je moral kak delavec vsled bolezni ali iz drugih razlogov opustiti delo, predno je poplačal ves dolg, so ga po zakonih, veljavnih v Floridi, obsodili v prisilno delo. Taki dolžniki so morali potem, v dolgih vrstah prikovani drug na drugega, graditi ceste in podobno, ali pa so jih dali v najem farmerju, dokler niso prestali svoje kazni.

Tudi naseljevanje v brazilski državi Sao Paulo je odsvetovati. Tamošnja vlada je že lani določila, da mora v prvem polu-letju leta 1908 dobiti za svoje kavne nasade 10.000 evropskih delavcev. Za uvoz tega števila naseljencev plača vlada prevoznim agenturam gotovo vsoto. Izseljen- ci se morajo ukrcati v kakem evropskem pristanišču. Število 10.000 ljudi je določeno po stanju kavnih pridelkov, ki bodo leta 1907/1908 precej nizki. Večina naseljen- cev je namenjena za kavne nasade. Mez-de tamkaj pa niso take, da bi si avstrijski delavci, nevaženi takega dela in pod- nebja, mogli kaj prihraniti.

Cerkveni letopis.

Lurškim romarjem naznanja odbor, da bo v sredo, dne 6. t. m., začel razpošiljati romarske legitimacije. Pošiljal jih bo kar največ mogoče skupno na župne urade, da pridejo tem zanesljiveje v prave roke. — **Ljubljanski romarji** prejmo vse svoje stvari od srede zvečer dalje v našem upravnistvu ali pa na dan odhoda v spodnjih prostorih »Slovenske krščansko-socialne zveze« v Frančiškan-

ski ulici, kjer bo dne 11. maja o d b o r o v a p i s a r n a. Pisarna bo poslovala od 8. ure zjutraj do odhoda na kolodvor okrog 5. ure popoldne. Natančen čas odhoda se objavi v ponedeljkovi številki »Slovenca«.

— **Gg. duhovniki ljubljanske škofije,** ki se udeleže romanja v Lurd, dobe svoj »Celebret« med vožnjo od Ljubljane do Inomosta ter jim torej v tem oziru ne bo treba imeti nikake skrbi.

JUGOSLOVANSKO UMETNIŠKO RAZSTAVO

je otvoril včeraj popoldne v umetniškem paviljonu v Zagrebu predsednik hrvaškega oddelka »Lade«, Oton Ivekovič, ki je pozdravil došle goste ter izročil pokroviteljici hrvaškega umetniškega društva, soprogi bivšega bana, grofici Lili Pejačević, šopek. Pri otvoritvi so bili navzoči dr. pl. Mixich kot zastopnik vlade, nadalje poslanca grof Kulmer in dr. Dušan Popovič, sekcijski svetnik Smrekar, prisednik stola sedmorice pl. Halper, tajnik trgovinske zbornice Krešič i. dr.

Prostore je jako okusno in praktično uredil arhitekt Viktor Kovačič. Sredi paviljona, pod kupolo, so razstavljene plastike. Tu se vidi marmornata dela Bolgara Nikolova, lep doprsnik kralja Petra, ki ga je razstavil Srb Ubarkič, dela hrvaških kiparjev Frangeša in Valdejeja in baronice Vraniczany. Slovenski kiparji niso zastopani. Dalje na desno je razstava srbskih slikarjev: cerkvene slike Uroša Prediča, razne lepe slike Berte in Rista Vukanovič, mornarske podobe Muratove, krajinske slike Momčilovičeve.

Izmed Slovencev so poslali nekaj novih slik le Vesel, Šantl in Vavpotič.

Najlepši je bolgarski oddelek, kjer se vidi vojaške slike Jaroslava Vješina, pokrajinske Iljeva, portrete Mihajlova in krepke Lazarove slike.

Med Hrvati niso zastopani Dalmatinci, baje vsled spora z Zagrebčani. Razstavili so Čikoš, Ivekovič, Kovačević, Auer, Jelka Struppi, Vera pl. Bojničič, Križman, Zora Preradovič, Pavačič, Šenoa, Tišov, Melkus, Marinkovič, Maša Jankovič in Katunarič.

ZAGREBSKO VSEUČILIŠČE.

Vsled soglasnega sklepa akademskega senata odložila je vlada pričetek poletnega semestra do 20. maja t. l. Akademiki so hoteli včeraj pred vseučiliščem imeti velik shod, kar se jim pa ni posrečilo, ker je vseučilišče zaprto, na vratih pa prilepljen oglas rektorata o odgoditvi poletnega semestra. Razun tega patrolirajo na ograjenem prostoru pred vseučiliščem orožniki z nasajenimi bajoneti. Vseučiliščniki so na to sklenili obdržavati shod popoldne ob 4. uri v dvorani »Kola«.

Gospodarstvo.

Koliko ima mesar pri volu dobička. Na shodu krajskih mesarjev je trdil mesar Kovač iz Starega trga, da dá rad 2000 kron, če se dokaže, da ima mesar pri volu 140 kron dobička. Uradni zapiski »Agrarische Halbmonatshefte« pa imajo ta-le račun: V nekem štajerskem deželnem zavodu so 16. januarja 1905. ubili vola, ki je veljal 409 K in je bil težak 610 kg. Stroški so znašali v Gradcu: Cena za vola 409 K, vžitinski davek 15 K 13 v., dvadnevna hlevna pristojbina 40 v., krmiljenje 40 v., taksa za ubitje 2 K 80 v., plača osobju, ki je ubilo vola, 2 K, petdnevna pristojbina za vkladeno meso 1 K 35 v., skupni stroški iznašali so 431 K 26 v. Dobitčka se je pa napravilo: Koža, težka 52 kg, à 90 v., zneso 46 K 80 v., 30 kg loja, à 38 v., 11 K 40 v., jezik, pajšl, noge 7 K, skupaj torej 65 K 20 v. Ostane toraj še stroškov 366 K 6 v. Mesa za prodajo je ostalo še 297 kg. Stroški za kilogram so torej znašali iz graške klavnice 22. januarja 1905. še 1 K 23¼ v., brez 19 odstot. priklade s kostmi. Pradalo se je meso za 457 K 20 v., h kateri vsoti pa še pride dobiček 19 odstot. priklade v trgovini na drobno, to je 15 odstotkov teže mesa 297 kg, kar je znašalo 62 K 37 v. Odračunati se pa mora cena za kosti. 44½ kg, ki jih je kupil mesar za 8 K 40 v., kar zneso 53 K 47 v., skupaj torej znaša mesarjev dobiček za srednjega pitanca 144 K 61 v. Evo, gospod Kovač, tu smo dokazali, da ima mesar pri volu več kakor 140 kron dobička. Vi ga imate pa še več, ker imate manjše stroške, kakor jih ima graški mesar. Zdjaj pinkajte!

g Goveja kuga v Turčiji. Po uradnih poročilih nastopa goveja kuga vedno še tako po evropskih, kakor tudi po malo-azijskih pokrajinah Turčije in s tem stalno preti nevarnost drugim državam po Evropi. Zelo razširjena je ta kuga ob Dardanelah in v provinciji Smyrna, pa tudi v provinciji Trapecunt, Syr. - Tripolis in celo v Carigradu samem se je pojavila bo- lezen v dveh okrajih.

DAROVI ZA »SLOV. KRŠČ. SOCIALNO ZVEZO«.

Anton Svetek 1 K, Martin Knez 5 K, župnik Nagode 4 K, kazenska globa s posredovanjem odvetniške pisarne Iv. Vencajza 10 K, kurat Abram 1 K. — Hrvaška stava razsojena po »slovenskem Salomonu« 2 K.

Hvala!

Ljubljanske novice.

SOMIŠLJENIKI IN SOMIŠLJENICE V LJUBLJANI!

Spomnite se na svojo dolžnost in pristopite vsi k »Slovenski krščansko-socialni zvezi«. Kdor ni član te naše najvažnejše izobraževalne organizacije, tega ne smatramo za svojega somišljenika. Vsi v »Slovensko krščansko-socialno zvezo«!

Ij Na javno telovadbo naših telovadcev še enkrat opozarjamo. Jutri vsi v »Union«, ki se zanimajo za napredek naše mladine! Telovadba se začne točno ob 5. uri popoldne, zvečer je komerz, pri katerem sodeluje vojaška godba, moški zbor »Ljubljane« in mešan zbor S. K. S. Z.

Ij Pevska skušnja »Ljubljane« je danes ob 8. uri zvečer. Gg. pevce vabim, da pridejo vsi polnoštevilno k skušnji. Pevovodja.

Ij Javnih predavanj v »Slovenski krščansko-socialni zvezi« ne bo do meseca junija.

Ij Za stenografski tečaj v »Slovenski krščansko-socialni zvezi« se sprejemajo naznanila tudi še prihodnji torek.

Ij Za jubilejno leto hoče župan odkriti cesarjev spomenik pred justično palačo. Morda pade takrat Ivanu Hribarju kaj na — prsi! A trinajsto leto po potresu ni nič kaj srečna številka! Ta ubogi spomenik bi moral seveda že davno stati odkrit!

Ij Odbor »Dramatičnega društva« je sklenil gojiti v prihodnji gledališki sezoni zopet veliko dramo, veliko opero in opereto. V to svrhu se dramsko osebje primerno pomnoži, operetno osebje se deloma preosnuje z novimi člani, operno osebje pa se angažuje povsem novo. Delovanja ljubljanskega slovenskega deželnega gledališča se raztegne tudi na deželo ter na sosednje slovenske kraje. Čujemo, da bo gledališče vodil ravnatelj, katerega nastava ljubljanskega mestna občina z letno plačo 3600 gld. Zahteva se od kompetenta znanje slovenskega jezika. V občinski seji v turek bo dopis županov v zadevi slovenskega gledališča v Ljubljani.

Ij Tujski promet meseca aprila 1908. Meseca aprila 1908. je prišlo v Ljubljano 3788 tujcev, torej 442 manj nego meseca aprila lanskega leta in 116 manj, kakor meseca marca letos. Bilo pa je v hotelu »Union« 936, »Slon« 760, »Lloyd« 318, »Malič« 253, »Cesar avstrijski« 207, »Ilirija« 215, »Bavarski dvor« 132, »Štrukelj« 129, »Južni kolodvor« 129, »Grajžar« 115 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 594 tujcev.

Ij Občinski svet ima redno sejo, katera bo v turek, dne 5. maja 1908., ob 5. popoldne v mestni dvorani. Na dnevnem redu so: volitev podžupana, volitve raznih odsekov; volitev enega zastopnika mestne občine v odbor »Deželne zveze za povzdigo tujsk. prometa na Kranjskem«; poročila: o dopolnilnih volitvah v upravni odbor mest. hranilnice; o zakupni pogodbi, ki jo ima skleniti mestna občina z namernikom Švicarije; o dopisu mestnega magistrata glede prodaje nekaj mestnega sveta na voglu Komenskega ulic in Radeckega ceste; o dopisu mestnega magistrata glede nakupa nekaj sveta ob št. 71 in št. 75 Št. Peterske ceste v svrhu regulacije te ceste; o prošnji mestnih tržnih stražnikov za letni prispevek za napravo obuvala poleg pavšala za obleko; o prošnji trgovske in obrtne zbornice za določitev prispevka mestne občine za snujčo za zavod za pospeševanje obrta; o dopisu županovem glede prispevka mestne občine za poklonstveni izprevod o priliki cesarjevega jubileja na Dunaju; o dopisu županovem v zadevi slovenskega gledališča v Ljubljani; o prošnji mestne občine za stavbno dovoljenje za železo-betonske stopnice v stolpiču župnišča pri Sv. Jakobu; o dopisu mestnega magistrata glede podaljšanja obrežnih zidov ob Ljubljani do Št. Jakobskega mostu; o prošnji Ivana Pusta za razdelitev parcel št. 182/1, 184 in 62 kat. občine Poljanske predmestje na 11 stavbišč; o prizivu Ivana Petkovska kot zastopnika Gizele Glauberjeve proti stavbnemu dovoljenju »Glasbeni Matici« za prizidek na dvorišču; o dopisu deželnega odbora glede prispevka mestne občine za snujčo se dvorazredno trgovsko šolo; o prometu v mestni klavnici in na živinskih sejnih leta 1907.; samostalni predlog občinskega svetovaleca Engelberta Franchettija radi določitve imel cestam in stezam na posestvu podturnske grajščine. —

Tajna seja: o prošnji nekega bivšega mestnega uslužbenca za pokojnino; o prošnji nekega mestnega uradnika za vštete izven mestne službe prebitih let v pokojnino; o prošnji nekega policijskega uslužbenca za bolniško podporo; o prošnji Richarda Drischla za koncesijo za trgovino s knjigami, muzikalijami, umetninami in antikvarijati ter izposojevalnico knjig; o prošnji Ivana Bedenčiča za podelitev gostilniške koncesije; o prošnji Josipa Cotiča za podelitev gostilniške koncesije; o prošnji Frana Anzlina za podelitev koncesije za točenje ruma; o prošnji Helene Tomčeve za prenos gostilniške koncesije.

Ij Umrl je Jakob Premrov, nadsprevodnik južne železnice v pokoju, stanujoč v Mostah št. 35.

Ij Stanovska organizacija mestnega uradništva. Po zgledu nižjeavstrijskih, graških, tržaških mestnih uradnikov se organizujejo tudi drugod. — Kakor čujemo, je bil pretečeno sredo tudi v tukajšnjem hotelu »Ilirija« shod, na katerem so si ljubljanski magistratni uradniki osnovali svoje društvo, ki bo zastopalo njih interese. Pravila so baje že predložena vladi v potrditve.

Ij »Narodni Dom« ljubljanski postane v kratkem lastnina »Glasbene Maticice«, ki ga potem primerno predela. Sedanji sekvester se je nadejal, da bodo dohodki s kegljiščem vred (ki je požrlo tudi 5000 kron) nesli hranilnici vsaj 5 odstotkov obresti, pa je šel ves račun po vodi.

Ij Ponesrečila se je soproga poštnega kontrolorja g. Štruklja. Kuhala je na samovarju, ki je eksplodiral in jo oparil po obrazu.

Ij Podružnica ljubljanska I. avstrijskega društva državnih uslužbencev ima v nedeljo, dne 3. majnika, popoldne ob 3. uri sestanek v restavraciji hotela »Grajzer« na Dunajski cesti; člani se prosijo, da se v največjem številu udeležijo tega sestanka.

Ij Pomočniška bol. zadr. gostilničarjev, kavarnarjev itd. v Ljubljani. Odbor je izvolil v svoji seji dne 29. aprila načelnikom zopet dosedanega načelnika g. Josipa Čufarja, plačilnega natakarja v kavarni »Avstrija« in gospoda Leon Pogachnika, kavarnarja na Starem trgu pa namestnikom. Sklenilo se je tudi, da si za morejto člani zdravila jemati poleg lekarne Trnkoczy tudi v lekarni gospoda Levsteka na Resljevi cesti, zraven jubilejnega mosta.

Ij Odlikovanje. Cesar je podelil orožniškemu stražmojstru Ivanu Jansi 12. orožniškega poveljstva v Ljubljani v priznanje izvrstnega službovanja srebrni zasluzni križec s krono.

Ij Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo bo prisostvovalo dne 10. majnika, zjutraj ob pol 8. uri v cerkvi sv. Florijana sveti maši povodom praznika svojega patrona. Povabljenih je 22 gasilnih društev iz okolice. Po maši obhod skozi mesto. Svirala bo društvena godba. Po obhodu sestanek v meščanski pivovarni (prej Hafner).

— Pogreša se od 24. sušca 62-letni, nekoliko slaboumi kočar Anton Debevc iz Hrenovice v postojnskem okraju. Kdor vé kaj o njem, naj obvesti o tem postojnsko orožništvo.

Ij Železniško ministrstvo je potrdilo imenovanje inženirja Jaromira Anderleja za provizoričnega prometnega ravnatelja ljubljanske električne ceste železnice.

Ij Pasji kontumac v ljubljanski okolici. Okrajno glavarstvo za ljubljansko okolico je ukazalo pasji kontumac v občinah Brezovica, Dobrova, Log, Zgornja in Spodnja Šiška in Vič.

Ij Aretovan je bil v Velikovcu po orožništvu odvetniški uradnik Avgust Jak. rojen leta 1873 v Ljubljani zaradi hudodelstva tatvine. Jak je zaradi tatvine sedel že tri leta v ječi.

Ij Pozor! Po Zagrebu je hodila neka majhna okoli 20 let stara ženska in obiskovala kontorje ter beračila s pretvezo, da je ponesrečena Rusinja in da nima starišev. Vse to pa ni res, temveč je navedenka lahkoživka in dobre ljudi na ta način izkorišča. Ker je pripovedovala, da gre v Ljubljano, se občinstvo nanjo opozarja.

Ij Pobegnila sta dva dečka II. deške ljudske šole in se podala »na potovanje« proti Zagrebu ali Trstu. Večji deček ima črno čepico, manjši rujav klobuk. Kdor ju sreča, naj ju prime in odda v Ljubljano.

Ij Gremij trgovcev naznanja, da se bo vršil izvanredni občni zbor dne 5. maja t. l., ob treh popoldne v mali dvorani »Mestnega doma«.

Iz slovanskega sveta.

sl Delovanje čeških katolikov. Češki katoliki so se v zadnjem času pričeli zares vzorno organizirati in tudi z vso vno delovati. Ustanovili so svoje lastno Pijevo društvo v podporo češkega katoliškega tiska, zlasti v izboljšanje dnevnika »Čechia«.

Druga točka njih delovanja je kat. dekl. gimnazija v Pragi. Pri ti gimnaziji se bo de letos po počitnicah otvoril četrti razred. Obstanek gimnazije, ki jo vodijo šolske sestre, je že gmotno osiguran. Sedaj so pa češki katoliki sklenili ustanoviti katoliško moško učiteljsko, ki ga bodo vodili šolski bratje. Ženskih katoliških učiteljskih imajo Čehi nekoliko; na pol v Pragi, v Kutni gori in Č. Budjejevicah, popolno v Hrudimu, ali moškega katoliškega zavoda v vzgojo učiteljev dozda nimajo. Razun tega zavoda nameravajo ustanoviti moško katoliško gimnazijo, katoliški dom v Pragi in »pedagogično zvezo«, ki naj bi združila vsa učiteljska in katehetskna društva ter vse katoliške vzgojevalne zavode. Naloga pedagogične zveze bo, paralizirati brezversko delovanje profesorjev na vseučilišču, srednjih šolah in ljudskih učiteljev.

sl Voz Drzimale. Žrtev pruskega nabelbinskega sistema, znani poljski kmet Drzimale iz Podgradovice, je obhajal velikonočne praznike v novem stanovanem vozu. Novi voz, ki je bil tudi blagoslovljen. je sestavljen natančno po policijskih predpisih; je 8 metrov dolg, 2,5 metra širok in 2,3 metra visok. Od zunaj je nabarvan z rumeno barvo, znotraj z belo. Stene so 8,5 cm debele. Voz ima dva oddelka: kuhinjo z enim oknom in prostor za stanovanje s 3 okni. Novi voz si je kmet kupil iz denarne zbirke, ki so jo rodoljubni Poljaki nabrali. Vsi poljski ilustrirani listi in tudi nekateri inozemski bodo prinesli podobo voza; tudi razglednice z vozom Drzimale se bodo izdale.

— Vojno sodišče v Banjaluki je, kakor poroča »Hrvatsko Pravo«, izreklo razsodbo v stvari »Otačbine«. Pravoslavni duhovnik, ki je inspiriral članek »Barut mirišče« (»Diši po strelnem prahu«), da je obsojen na 15 let, urednik na 6 let ječe, ostali v manjše kazni.

Število volivcev na Hrvaškem. Ako se uvede splošna volivna pravica, bilo bi na Hrvaškem 535.000 volivcev, med njimi 30.000 Nemcev in 20.000 Mažarov. Ako se razdeli Hrvaško na 100 volivnih okrajev, prišlo bi na vsak okraj okoli 5000 volivcev.

Zahtevajte „Slovenca“ v vseh gostilnah! — Zahtevajte „Slovenca“ na kolodvorih!

Razne stvari.

Sto oseb zastrupljenih.

V Verdou (Limburg v Nemčiji) je obolelo približno 100 oseb, ki so jedle zastrupljeno pecivo. S smrtjo se bori deset oseb, a upajo, da jih rešijo.

Napad in samoumor.

Natak Richardsky v Jägerndorfu je pustil svojo nezvesto ljubimko dunajsko igralko Polansky, ker mu ni ostala zvesta in je hotel poročiti neko vdovo. Ko se je peljal k vdovi, je v vlaku prisledla k njemu Polanskyjeva, ki je streljala nanj in ga ranila nevarno. Ko je Richardsky potegnil varnostno vrvo, se je igralka ustrelila. — Smrtno ranjen leži v bolnišnici tudi Richardsky.

Ogrska vlada zgradi 4000 delavskih hiš v Budimpešti.

»Pesti Hirlap« javlja, da je ministrski predsednik naročil županu Barczyju, da namerava vlada zgraditi v prestolnici 4000 delavskih hiš. Mestni zastop je izjavil, da stavi v dobi 40 ali 50 let vladi potrebna zemljišča na razpolago pod pogojem, da si pridrži lastninsko pravico.

Nesreča na nemški vojni ladji.

V kielskem zalivu je razpočila na vojni ladji »Elsass« predčasno patrona. Ubita sta dva, nevarno ranjeni štirje in lahko dva moža.

Velik požar.

V Göncz-Ruszki je zgorelo 36 hiš.

36 cm³, to je manj kakor 1/2 litra etra povzročila velikansko eksplozijo. V hiši »jednote« čeških kmetijskih zadrug v Pragi umestnjenu kem. laboratoriju je pri ogrevanju eksplodiral eter. Kljub mali množini etra so učinki velikanski. Predelno steno med obema prostoroma laboratorija je hlapni pritisk popolnoma razrušil in vrgel daleč v drugi prostor. Veliki sreči je pripisovati, da nezdoga ni zahtevala človeških žrtev. V prostoru, kjer je eksplozija nastala, so delali trije uradniki; kljub temu, da so vsa orodja pokončana, se razen malih opeklin in malih ran na glavi, nobenemu ni nič žalega zgodilo. V dvorani, — glavnem oddelku laboratorija — kamor je steno vrglo v veliko začudenje vseh, v trenutku eksplozije nobenega ni

bilo. Celi laboratorij je popolnoma pokončan. Škode je baje 10.000 kron.

Ženo umoril, razkosal in zažgal. Iz Apolde na Türińskem se poroča, da je izdelovalec košar Friderik Koch iz Grossromstedta v veliki vojvodini Sachsen-Weimar ubil v prepiru svojo ženo s sekuro. Nato je truplu odsekal roke in noge ter jih popolnoma razkosal na tñali. Naslednjega dne je kosce polil s petrolejem in jih zažgal. Kar ni zgorelo, je zakopal v kleti in na vrtu. Eno nogo je vrgel v kamenolom, in ta ga je izdala. Kocha so že zaprli. Na sumu ga imajo, da je izvršil poleg tega še dva umora v zadnjih letih. Prestal je že devet let zapora radi nepravnosti in poizkušene umora.

Usodepolna brzovavka. Potniki budimpeštanskega brzovavka so bili preteklo nedeljo pričezelo vznemirljivega prizora. Med potniki se je nahajal lvovski trgovec Ignacij Klell, ki je potoval na otok Brač. Na postaji Püspökładany je dobil trgovec brzovavko. Ko jo je prečital, je prebledel, hodil razburjen semintja, in ko se je jel vlak premikati, se je zaslišal na koridorju strel. Potniki so našli ondi lvovskega trgovca mrtvega s prestreljeno glavo. Brzovavka., ki jo je dobil trgovec, se je glasila: Nemogoče!

Ali sme pravni zastopnik med sodno razpravo čitati časopise? Pred kratkim je bil v Oberhausenu nek pravni zastopnik obsojen v 75 mark globe radi nepristojnosti, ker je med razpravo čital časnik. Pritožil se je na višje deželno sodišče v Düsseldorfu, ki ga je rešilo kazni, češ, da čitanje časnika ni smatrati za nepristojnost.

Nov stroj za umetno dihanje. Profesor Tree, ameriški učenjak, je iznašel stroj za umetno dihanje, s pomočjo katerega se lahko dovaja umirajočim v pljuča kisik. Iznajditelj trdi, da je stroj prepotreben v slučajih krča ali zastrupljenja s svetilnim plinom. Poizkusi so se posrečili. Zdravniki izjavljajo, da ta iznajdba prekaša vse druge.

Krvav spopad pri cerkvenem blagoslovljenju. V občini Kis-Bodajk v komitatu Moson je prišlo zadnje nedeljo do krvavega spopada med množico in orožništvom ob priliki cerkvenega blagoslovljenja. Orožništvo je bilo prisiljeno streljati. Ustreljena je bila ena oseba, več pa ranjenih.

Potovanje pevskega društva avstrijskih železniških uradnikov. Pevsko društvo avstrijskih železniških uradnikov potuje od 22. maja do 1. junija t. l. v Dalmaciji in na Krf. Med potoma obiščejo pevci Trst, Pulj, Šibenik, Split, Gravoso, Raguso, Lacromo, Kotor, Vis, Benetke in Celovec. Potovanje se vrši gotovo, ker se je že mnogo oseb prijavilo.

Iznajditelj barometra. Mesto Faenza v Italiji se pripravlja k proslavi tristoletnice rojstva Torricellija, ki je iznašel barometer. Obhajali bodo v proslavo tega velikega učenjaka veliko, splošno slovesnost v mestu. Poleg tega bosta dve razstavi, katerih ena bo podajala pregled glade razvoja meteoroloških instrumentov, za kojih izpopolnitev si je Torricelli pridobil velikih zaslug, druga bo obsegala umetnine stare in moderne keramike.

Širite, naročajte „Slovenca“!

— Vsak somišljenik, vsaka somišljenica naj daruje v spomin cesarjevega jubileja vsaj eno krono »Slovenski krščansko-socialni zvezi«!

Telefonska in brzovavna poročila.

SEJA DRŽAVNEGA ZBORA.

Dunaj, 2. maja. V ponedeljek ne bo seje državnega zbora, ker se poslanci in državnozbornsko predsedstvo udeležijo pogreba ministra Peschke. Prihodnja seja državnega zbora bo v turek ob 11. uri popoldne.

KDO BO NOVI NEMŠKI MINISTER ROJAK.

Dunaj, 2., maja. Kandidatje za nemškega ministra rojaka sta: bivši nemški minister rojak Prade in dr. Pergelt.

SOCIALNI DEMOKRAT V CERKVI.

Dunaj, 2. maja. Včeraj je pridigoval v cerkvi sv. Mihaela propovednik iz Prage P. Alban. Ko je končal propoved z besedami: »In vendar je Bog!«, zaklical je neki moški: »Ni Boga!« Nastala je panika, ljudje so skočili k predrznežu, ki je bil takoj aretiran. Predrznjež je 55 let stari Adolf Heiman in je socialni demokrat.

CESARJEV JUBILEJ.

Brno, 2. maja. Moravsko obrtno društvo je sklenilo, da da 5000 kron ustanovne glavnice za ustanovitev vaješkega doma v Brnu.

C. IN KR. ESKADRA.

Dunaj, 2. maja. C. in kr. eskadra se je 30. m. m. povrnila iz inozemstva in priplula v Teodo.

SLOVENC V ZAGREBU.

Zagreb, 2. maja. Danes se je pripeljal sem posebni vlak »Glasbene Matice«, ki priredi tu koncert. Slovence je množica navdušeno sprejela na kolodvoru. Po zdraviljal je podpredsednik »Kola«, nakar so bili gostje navdušeno spremljani v mesto.

PREISKAVA PROTI KNEZU EULENBURGU.

Berolin, 2. maja. Sodnijsko postopanje proti knezu Eulenburgu se je že pričelo. Včeraj je prišla v grad Liebenberg sodnijska komisija, ki je takoj zaslišala kneza in izvršila hišno preiskavo. Komisija je zaplenila mnogo pisem in bi bila kneza takoj aretirala, da ni sodnijski zdravnik kneza preiskal in izjavil, da je močno bolan.

VELIKA NESREČA NA MORJU.

Melbourne, 2. maja. Iz Broomeja se poroča, da se je razbilo pri viharju ob Ninety Miles Beachu (Zahodna Avstralija) 19 čolnov. Izgubila sta življenje dva Evropeca in 50 domačinov.

UMORJENI BOLGARSKI ARHIMANDRIT.

Carigrad, 2. maja. Dne 22. t. m. je bil nevarno ranjen arhimandrit Anthim v Kilkisu, solunski vilajet, od dveh članov notranje organizacije. Napadalcu sta bila umorjena na begu po neki patrolji. Solunski okraj je bil zadnje dve leti miren. Minulo leto šele so odkrili obširno zaroto.

NAJHITREJŠA VOJNA LADJA.

London, 2. maja. Nova križarica »Indomptable« je glede na naglost prehitela vse vojne ladje. Pri preizkušnji vožnji je prevozila mirno 28 vozlov, pri trajni vožnji pa 26 1/2 vozla.

SAMOUMOR JAPONSKEGA MAJORJA.

Pariz, 2. maja. Japonski major Giro je skočil v Seine, kjer je utonil. Po naročilu svoje vlade bi bil moral nakupiti na Francoskem več blaga, a je zaigral v nekem igralnem klubu za to določen denar.

ROPARSKI NAPAD NA VLAK.

Pittsburg, 2. maja. Železniški roparji so napadli ekspresni vlak New York - St. Louis. Roparji so zvezali poštnega uradnika in ustavili vlak. Odnegli so štiri denarne vreče.

NAPADI KURDOV.

Peterburg, 2. maja. V okraju Dola Kurdi še vedno ropajo. Neka perzijska pošta je obtičala v Salmasu, ker je pobegnilo 400 stražnikov. Urmijska okolica je zapuščena. Kmetje beže v Urmijo. Ustavljena je trgovina z Rusijo. Podvojile so se cene živil. Predsednik turške obmejne komisije Tahir paša pride v spremstvu dveh pehotnih bataljonov čez 14 dni v Urmijo.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 1. maja.

Pšenica za maj	12:12
Pšenica za oktober	10:26
Rž za okt.	9:—
Koruza za maj	6:66
Oves za okt.	6:75

Efektiv: 15 višje

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebe	Padavina v 24 urah v mm
1	9. svoč.	739,0	12,5	sl. jvzh.	obl.	
2	7. zjutr.	37,4	9,1			0,0
	2. pop	36,3	14,5	sl. svzh.		

Srednja včerajšnja temp. 12,3°, uorm 12,1°

Poslano.

Z ozirom na trditve na shodu kranjskih mesarjev, ki se je vršil dne 29. aprila 1908 v Ljubljani, objavljam sledeče:

Do novega leta 1908 sem imel s posameznimi mesarji dobavne pogodbe radi kož, sklenjene za celo leto. Po teh fiksnih cenah sem moral kože plačevati, ne glede na to, če je drugod cena kožam padla, ali

pa nasprotno. Ker so se cene tekom leta 1907 hudo spreminjale, so se začeli nekateri mesarji pritoževati, na kar sem jim izjavil, da ne sklenem nobene pogodbe več za celo leto, ampak samo na mesec, kakor je to tudi v drugih mestih navada.

Od prosinca 1908 se torej začetkom vsakega meseca cena določi za dotični mesec. Cene, koje sem jaz za kože plačeval, so bile v vseh mesecih t. l. vedno višje, kakor pa cene na Dunaju in v Gradcu. Najmanjša diferenca je bila meseca aprila, in še takrat ni bila neznatna.

Tako se je v tem mesecu v Gradcu plačevalo za 100 kg težkih kož 78 vin., za 100 kg lahkih kož 84 vin., jaz pa sem plačeval povprečno ceno za 100 kg kož 83 vin.

Pri tem pa omenjam da je pri nas 3/4 vseh kož težkih, in komaj 1/4 lahkih.

Iz tega izhaja, da sem kože znatno dražje plačeval, kakor so se drugod plačevale.

Res pa je, da so cene kožam precej padle. Temu pa niso vzrok karteli, ampak je padanje cene kož povzročilo padanje cen izdelanega usnja, osobito usnja za podplate. Ravno kože, ki se dobe na Kranjskem, pa služijo večji del samo za izdelovanje usnja za podplate.

Tekom zadnjega leta je cena usnju za podplate padla pri 100 kg za 100 vin., dočim je cena pri kožah padla samo za okoli 40 vin.

Pa tudi pri drugem usnju, katero pa pri naših razmerah ne pride toliko v poštev, je cena znatno padla.

Iz teh podatkov mora vsakdo, ki se mu gre za resnico, in ne za neosnovana napadanja, izprevideti:

1. da sem kože dražje plačeval, kakor so se plačevale drugod;
2. da padanje cen kož ni povzročil kak kartel, kateri sploh ne obstoji, in kateri bi bil sploh neizvedljiv, ampak edino le padanje cen izdelanega usnja.

Toliko v pojasnilo.

V Ljubljani, dne 2. maja 1908.

Karol Pollak

1073

tovarna za usnje.

Zahvala.

Kranjska hranilnica je na svojem občnem zboru dne 10. aprila t. l. Ljubljanskemu prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu nakazala zdatno podporo 500 K. Izvršujoč svojo prijetno dolžnost se slavni hranilnici v imenu društva za plemeniti dar najtopleje zahvaljujeva.

V Ljubljani, dne 30. aprila 1908.

Blagajnik: Fran Barle. Načelnik: Ludovik Stricel.

Mala oznanila.

(Vsaka beseda velja 2 vin.)

Službe iščejo:

Mladenič s 3 gimnazijskimi razredi in nekaj druge izobrazbe, zelo nadarjen, želi vstopiti v kako trgovino kot učenec. Naslov pove uprava.

Gospodična želi stopiti v kako trgovino kot prodajalka. Naslov pove uprava.

V najem se išče:

Prodajalna na deželi se išče v najem. — Naslov pove uprava.

Proste službe:

V večjo trgovino na deželi sprejme se učenec kateri se je že več časa v kaki trgovini učil. Naslov pove upravništvo.

Krojaškega pomočnika sprejme Ivan Slana, kroj. mojster, Vrhovčeve ul. 11.

Proda se:

Dobro ohranjen glasovir. Cena primerna. Ponudbe z naslovom na upravo lista.

Stanovanja:

Išče se stanovanje v sredini mesta z eno ali dvema sobama ter kuhinjo. Ponudbe na upravo tega lista.

Stanovanje s hrano, poseben vhod v sobo, išče samski uradnik, Ponudbe sprejema uprava na naslov „X. Y.“

Stanovanje z dvema, ozir. tremi sobami in vsemi pritlikinami v pritličju se išče za avgustov termin. Naslov na upravništvo.

1071 1-1

†

Franciška Premrov naznanja v svojem in v imenu vseh sorodnikov prežalostno vest, da je njen iskreno ljubljani soprog, oziroma brat in stric, gospod

Jakob Premrov

hišni posestnik in nadsprevodnik južne železnice v p.

včeraj, dne 1. maja, ob pol 7. uri zvečer v starosti 56 let, po dolgi in mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v nedeljo, 3. maja, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Moste št. 35 na pokopališče pri Sv. Križu, kjer se položijo zemski ostanki predragega rajnika v družbinsko rakev k zadnjemu počitku.

Svete maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi pri Sv. Petru v Ljubljani.

Nepozabnega pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Moste pri Ljubljani, dne 2. maja 1908.

Hotel „Mirija“ v Ljubljani.

Jutri, v nedeljo dne 3. majnika velik koncert popolne društvene godbe. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstop prost.

Toči se priljubljeno marčno pivo iz združenih pivovaren Laški trg-Zalec, plzensko in originalno monaško pivo ter razna pristna domača vina. — Specijaliteti: Salonski cviček in štajerski rizling. — V občje priznana izborna kuhinja.

Za obilen obisk se priporoča

Marija Novak, hotelirka.

Štev. 5833.

Naznanilo.

Podpisani deželni odbor naznanja, da se bodo izmenjavali taloni od obveznic 4% deželnega posojila iz l. 1888. proti novim kuponskim polam od 1. julija tekočega leta dalje, in sicer v Ljubljani pri deželni blagajnici in na Dunaju pri Union banki.

Proti izročitvi talona se bodo od 1. julija 1908. l. dalje izplačevale tudi dne 1. julija t. l. v plačilo dospele polletne obresti.

Imetniki teh posojilnih obveznic se torej vabijo, da vlagajo pri pristojnih plačilnih mestih po posameznih kategorijah aritmetično razvrščene talone s posebnimi konsignacijami.

Obrazci za te konsignacije se dobe ondi brezplačno,

Ljubljana, dne 29. aprila 1908.

1072 3-1

Od deželnega odbora kranjskega.

Trgovina s klobuki in čevlji

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg štev. 10

priporoča svojo veliko zalogo najraznovrstnejših klobukov, oilindrov in čepov, kakor tudi najtrpežnejših čevljev.

2250 2

Podružnica v Spjjetu.

Delniška glavnica 111 K 2.000.000. 111

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice štev. 2

promese na 3%	zemlj. kreditne srečke II. em.	po K 5:50	5. maja	žrebanje	glavni dobitok
„ „ 3%	zemlj. kreditne srečke I. em.	po K 5:—	15. maja	„	„ 60.000.—
„ „ 4%	ogr. hipotečne srečke	po K 4:—	15. maja	„	„ 90.000.—
„ „	ogr. premijske srečke	cele po K 12:—, pol. po K 7:—	15. maja	„	„ 70.000.—
				„	„ 200.000.—

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond 111 K 200.000. 111

V nekem trgu blizu Ljubljane **proda**
se prostovoljno 931 3 3

: hiša :

stoječa ob okrajni cesti blizu farne cerkve. Ista je pripravna za gostilno ali trgovino. Zraven iste se nahaja velika delavnica z orodjem, pripravna za ključarski, kovaški in kleparski obrt, ter nekaj zemljišča.

Naslov pove upravništvo.

Velikanska kvedlinburška

pesa

amerikanski zgodnji **grah**,
amerikanski **Willkomm-
oves**, jeruzalem. goli **ječ-
men**, rusko Riga-**laneno**
seme, stotne **buče**, vsake
vrste **deteljno**, **travno**
in **zelenjadno seme**,
zanesljivo kaljivo pri

PETER LASSNIK-U

v Ljubljani 633 9-9

nasproti frančiškanske cerkve.

Vajenec

se takoj sprejme
za jermenarsko
obrt na Poljanski
cesti št. 9. 441 5

MATTONIJEV GIESSHÜBLER

naravna
alkalična kislina

kot zdravilni vrelec že stoletja znana v vseh
bolezni

sapnih in prebavnih organov,

pri protinu, želodčnem in mohnornem kataru. Izvrstna
za otroke, prebolele in med nosečnostjo.
Najboljša dietetična in osvežujoča pijača.

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn,
Želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami
in vinom.
Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u
Ljubljana. 114 52-18

! Zastoj !

pošiljam ilustrirani cenik šivalnih strojev in
voznih koles. Nov dober in fin stroj se dobi
že od 19 glid. naprej. 583 7
Lorenc Rebolj v Kranju.

Destilacija žganja

spojena z izdelovanjem brezalkoholnih osve-
ževalnih pijač se takoj prične z najboljšim
uspehom, za oblastveno dovoljenje za izdelo-
vanje in tudi prodajo se jamči ter uredi temeljito
in strokovno manipulacija na licu me-
sta. Obširne informacije v dosegu dobre kup-
čije. Resni reflektantje naj pošiljajo ponudbe
pod šifro: „Erste Fabrikfirma 68882“ na
M. Dukes Nachf.
1013 10-2 Dunaj, 1/1, Wollzeile 9.

1 letno pis. jamstvo! Brez konkurence v kakovosti!
5 kron!

Prva švicarska sistem
Roskopf patent remon. ura
s sidro z masivnim solidnim
antimagnetnim kolescem na
sidro, pristno emaliranim
kazališčem (na papirnatu) z
varstveno plombo zavaro-
vano pristno nikelnastim oko-
vom, šanir-pokrovom čez koles-
ce 30 ur idoča (ne samo
12 ur) z okrašenimi in po-
zlačenimi kazalci, natančno
regulirana, s 3 letnim pisme-
nim jamstvom, komad K 5 —
3 komadi K 14 —, s sekund-
nim kazalcem K 6 —, 3 kom-
adi K 17 —, v pristno sre-
brnem okovu brez sekund-
nega kazalca K 11 —, 3 kom.
K 31 —, s sekundnim ka-
zalcem K 13-50, 3 komadi
K 38 —. — Zamena dovo-
ljena ali pa se vrne denar
brez odbitka.

Raspošilja po povzetju 272 20-14
prva tovarna ur **Hanns Konrad**
c. in kr. dvorni založnik
v Mostu (Brüx) št. 1157 (Češko).
Boгато illustr. ceniki s nad 3000 slikami se na
vaševo pošljejo gratis in franco.

Javna dražba.

Pred c. kr. okrajno sodnijo ljubljansko
soba št. 16 dražilo se bode

dne 8. maja ob 10. uri dopoldne

**Janko Traunovo posestvo na Viču pri
Ljubljani**, obstoječe iz **treh gospodarskih ce-
lot** in sicer:

Hiša št. 3 ležeča ob tržaški cesti, v kateri se izvršuje
trgovina z mešanim blagom in gostilniška obrt. Gostilniški
prostori so pripravni v vsakem letnem času za največje ve-
selične prireditve. Zraven pripadajoče gospodarsko poslopje
vsebuje skladišča, kleti, živinske hleve in pekarno. Ta po-
slopja in zraven spadajoči hišni vrt, potem 1½ orala obse-
gajoč senčni vrt, prilično 2 orala travnika in 2 orala njiv so
sodno cenjena na K 46.662.—.

Drugo gospodarsko celoto tvori 28 stavbenih parcel v
v Rožni dolini s cenilno vrednostjo K 13.456.—.

Tretja gospodarska celota hiša št. 61 na Glineah obsto-
ječa iz dveh poslopij in zraven spadajoči obsežni vrt, je
cenjena na K 10.850.—.

**Pojasnila daje odvetniška pisarna dr.
Hudnika v Ljubljani.**

1030 3

Zaradi pozne sezone prodaja najnovejšo damsko,
moško, dekliško, deško in otroško konfekcijo tudi
pod lastno ceno

O. BERNATOVIČ

„Angleško skladišče oblek“

v Ljubljani, Mestni trg št. 5. 5761 34

Pozor

p. n. gosp. gostilničarji, zasebniki!

Vinska trgovina Alojzija Zajca v Spod. Šiški
pri Ljubljani

ima v zalogi najboljša in jamčeno pristna vina iz najslavnejših vinskih
goric, kakor: dolenski cviček iz Gadove peči in iz Drenovc, bizeljec,
sromeljčan in druga štajerska vina, hrvaško, istrsko in goriško vino.

Cena zmerna; postrežba solidna in točna; uzorci na razpolago!

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta št. 19.

v Ljubljani

Medjatova hiša.

zavaruje

1. Proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premičnine in pridelke.
2. proti prelomu zvonove in
3. za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam.

Edina domača slovenska zavarovalnica!

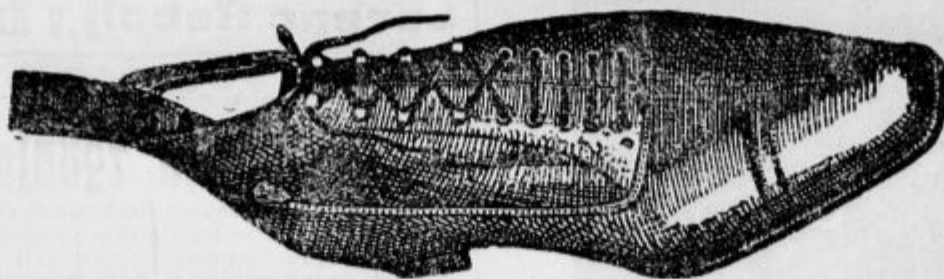
Svoji k svojim!

Poštenemu načelu, da svoje

ČEVLJE

prodajamo po strogo stalnih cenah, brezkonkurenčno nizkih cenah, ki so vtisnjene v vsak par, se ima zahvaliti naša firma za nedosežni renomé.

Elegantna prilžnost! Priporočamo nastopno označene vrste: Odlična kakovost!

Specialiteta: „Goodyear svetovni“ čevlji in škornji prav odlične popolnosti. Največja izbira damskih polčevljev vseh vrst, dalje deškega, otroškega in dekliskega blaga najboljše kakovosti po izredno zmernih cenah.

Moški štifletni, močno delani	gl. 3'50
Moški štifletni, iz prav dobre kozlovine, jako ceno	" 4'60
Moški čevlji na trakove, pripravi za trpez	" 3'75
Moški čevlji na trakove iz izvrstne kozlovine	" 4'74
Moški čevlji na trakove, usnje la box-calf, orig. Goodyear šivani	" 6'25
Moški čevlji na trakove, usnje la box-calf, American-Style	" 7'50
Moški polčevlji na trakove iz dobrega, voljnega usnja	" 3'—
Moški drilasti polčevlji z usnjem obšiti, črni, rjavi in sivi	" 1'10
Isti za dame	" 1'—

Damski salonski čevlji iz črnega usnja divje kože	gl. 1'50
Damski polčevlji, chevreau, lahki in solidno delani	" 3'75
Damski čevlji na trakove iz stanovitnega črnega usnja	" 3'25
Damski čevlji na trakove iz dobrega rjavega usnja, moderna oblika	" 3'40
Damski čevlji na trakove iz izvrstne kozlovine z lakastimi kapicami	" 4'25
Damski čevlji na trak. iz velef. box-calf, eleg. pom. čevlji, Goodyear šivani	" 5'75
Damski čevlji na trakove iz najfinešega chevreau, Goodyear šivani	" 6'—
Damski čevlji na gube iz izvrstnega črnega usnja	" 3'40
Damski čevlji iz la chevreau, Goodyear šivani, prav elegantni	" 6'—

912 10-3

ALFRED FRÄNKEL, kom. dr.

Zastopnica: JOS. HERRISCH v Ljubljani, Stritarjeve (Špitalske) ulice 9.

Sprejme se takoj v krojaški pomočnik trajno službo za veliko delo pri M. Hrstu v Lescah, Gor. 1011 8-7

Singerjevi šivalni stroji

kupujejo naj se le v naših trgovinah, ki se poznajo po tem znaku. 693 14

Ne dajte se zapeljati po reklami, ki ima edini namen, prodati že rabljene stroje ali take drugih tvrdk, zlorabeče ime Singer, kajti naših šivalnih strojev ne oddajamo prekupovalcem, marveč jih običajno naravno prodajamo.

Singer Co., akc. družba za šiv. stroje Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 4.

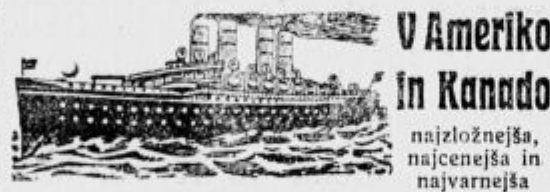
Globin
je

najboljše in najfinejše čistilo za čevlje

Ceno se prodaja

26 oknic (veternic)

ter vrata iznad stopnic iz remeljev. Povpraša naj se na Resljevi cesti šte. 11. prvo nadstropje. 1023

V Ameriko in Kanado najzložnejša, najcenejša in najvarnejša

vožnja s **Cunard Line**
544 10 Bližnji odhod:
Iz Trsta: Ultonija 5. maja. Slavonija 19. maja. Panonija 2. junija.
Iz Liverpoola: Lusitania največji in najlepši parnik sveta. 16/5. Mauretania 2/5 in 23/5.
Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odlasek**, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Spretnega stenografa

večjega slovenske in nemške stenografije, sprejme dr. JOSIP FURLAN, odvetnik v Ljubljani. 1045 3-2

3 učence

za kamnoseško obrt 1021 (3-2) sprejme tvrdka **Felix Toman** Ljubljana, Resljeva cesta 30.

I. južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba Celje

Nove ulice šte. 11. 1044 26-1

Lastniki: Robert Diehl, Ant. Kolenc, Fr. Strupi.

Stavbena in umetna kamnoseška obrt s strojnimi obrati. Podobarski atelije. Izvrševanje vseh stavbenih del kakor: stopnjic, podbojev, fasad, nastavkov itd. iz različnih kamnov in cementa. Špeciialna delavnica in podobarski atelije za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, prižnic, obhajilnih miz, krstnih in kropilnih kamnov itd. Tlakovanje cerkva, dvoran, in hodnikov s šamotnim ali cementnim tlakom.

Izdelovanje

pohištvenih plošč iz različnih ter najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah

Mnogobrojna zaloge grobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sljenitov po raznovrstnih narisih in po najnižjih cenah.

K Naprava sidanih ali betoniranih rodbinskih rakev (grobišč)

Popravljanje spomenikov ter izdelavanja napisov v iste

Brašenje, poliranje in struganje kamna s stroji

Strokovno dovršene risbe in načrte kakor tudi proračune na zahtevanje brezplačno

Pomožni delavci

dobe takoj trajno delo proti ::: dnevni plači K 3'— ::: v tovarni za usnje v Beljaku. 1006 3-3

SLIVOVKA

tropinovec kranjski brinjevec

875 104 6

Odlikovano v Parizu.

se dobi v sodih od 60 litrov naprej po prav primerni ceni v zanesljivi kakovosti v

veležganjarni in rektifikarni sadja

M. Rosner & Co., Ljubljana, Spod. Šiška, poleg Koslerjeve pivovarne.

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

— priporoča svoje izborno pivo. — Specialiteta: „Salvator“ (črno pivo a la monakovsko). Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

— Pešljatve na dom sprejema restavratore „Narodnega Doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Podružnice:

Praga z menjalnicami: Oraben 25, Mala strana, Most, ulica 17, Buden, Brno, Oulka Lipa, Čolka Samalca, Hecovki Kumburg, Nödling, Novi Žilka, Pilsna, Britava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Yabarsstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vagai Krenowega), III. Löwengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Seidenbrunnstrasse 20 a, VI. Dampferdocksstrasse 25, VII. Hauptstrasse 74, VIII. Leichenfelderstrasse 133, IX. Alservstrasse 25, X. Favoritenstrasse 50, XVIII. Währingerstrasse 23, XIX. Döblinger Hauptstr. 12, XIX. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 45 160 173

„MERCUR“

Dunaj, L. Wollzeile 10.

akc. kapital K 20,000,000. Rezer. zaklad K 8,500,000

Najkulantnejši

nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, devis, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje inšrebanih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov.

Redka prilika.

Proda se prostovoljno jednonadstropna hiša z gospodarskimi poslopji, tik okrajne ceste, v jako obljudenem kraju na Dolenjskem, v koji se nahaja že dije časa dobro obiskana

trgovina z mešan. blagom

pripravna tudi za vsako drugo obrt, pod jako ugodnimi pogoji.

Pojasnila dobe se pri g. Iv. Jeršetu v Žužemberku. 985 (3-3)

6 kos. rjuh
najboljše vrste, brez šiva,
150 centimetrov široke,
200 cm dolge K 14-50.
Tkalnica za platno in bombažnino
Bratje Krejcar,
Dobruška, Češka.
Vzorci o platnini in
bombaž. tkanini.
Vojno. blago
za dam.
obleke.

Istrska vina

Muškat beli, belo vino, teran, rudeče vino, kakor tudi najfinejši

tropinovec

se dobi pri lastniku

Anton Ferlan di Giorglo

1009 24-8 Rovinj, Istra.

IVAN DOGAN,
mizarski mojster,
v LJUBLJANI, Medjatova hiša št. 19.
Cene brez konkurence!
Najcenejša zatega!
Naročila se točno izvršujejo.
Cenik s podobami zastoj in franko.

priloga svojo bogato zalogo hišne opreme.
Spalne ter jedilne sobe za salone. Divane vsake vrste.
Modroce, žimnice na peresih, podobne, ogledala, 679 27
vozčke itd.

Prostovoljna dražba.

4. meja t. j. v ponedeljek se bo prodajalo na prostovoljni dražbi

6 pitanih volov, 2 kravi, 1 junica,

vse gospodarsko orodje, vozovi, koleseljni, kočije i. t. d. na „Pošti“ v Beroah
1044 pri Grosupljem. Vabi se k obilni udeležbi. 3-3

Razglas.

V občini Šmihel pri št. Petru na Krasu namerava gospod Karol Lenasi na tamošnjih obširnih skladih apnenca postaviti

Portland-cement tovarno

in hoče ustanoviti v dosego potrebnega kapitala družbo. — Vse predpriprave za novo industrijsko podjetje, kakor analize in preskušnje kamenja, nakup zemljišč in industrijski železnični tir, so že zvršene.

Oni p. n. gospodje, ki se za to podjetje interesirajo in se ga hočejo udeležiti, se lahko o vseh podrobnostih poduče vsak četrtek in nedeljo dopoldne od 9. do 12. ure v Ljubljani, hotel „Union“, uhod iz Frančiškanske ulice, posvetovalnica.

1004 14-5

Županstvo občine Šmihel.

! Novost!
Zastonj in poštnine prosto naročajte moj
novi veliki cenik s koledarjem
ki obsega vsakovrstna darila in druge družini vedno dobro služeče predmete.
Fr. Čuden, urar in trgovec
v Ljubljani.
959 5

Naznanilo in priporočilo!

Slavnemu p. n. občinstvu v ljubljanski okolici, posebno pa še prečastiti duhovščini si usojam naznaniti, da sem oddal svojo čevlarsko obrt na Francovem nabrežju št. 21

g. Antonu Tertnik = u.
Ko priporočam svojega naslednika v obrtu blagohotni naklonjenosti svojih velenj, odjemalcev, se najskrenejše zahvaljujem za vse obilne dokaze zaupanja, ki se mi je izkazovalo v celi dobi mojega obrtovanja.
Velepoštovanjem
Karol Hinterlechner.

Opirajoč se na predstoječe obvestilo gospoda Karola Hinterlechnerja si usojam najljubneje naznaniti, da sem prevzel
čevlarsko obrt
na Francovem nabrežju 21
ter bom isto vodil z enako vestnostjo in natančnostjo kot moj gospod prednik in izvrševal cenj. naročila enako solidno in po najnižjih cenah, kot doslej, vsled česar se nadjam, da mi slavno občinstvo in preč. duhovščina ohrani enako častno zaupanje kakor mojemu predniku.
Velepoštovanjem
1024 Anton Tertnik.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severonemškega Lloyd“ iz
Bremena
New-York
s cesarskimi brzoparniki
Kaiser Wilhelm II.
Kronprinz Wilhelm,
Kaiser Wilhelm d.
Grosse.
Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.
Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri 2-86 18
Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.
nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.
Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštna reelna in solidna.
Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.
Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Izvolite pisati po vzorci!

Modno blago

volneno in perilno, za dame in gospode, platno, damast, prti, brisače, blago za srajce, celo platno ali bombaževina, stalno barvni cefir prekrasnih modnih vzorcev za srajce, obleke itd., itd. lezajam-čene kakovosti priporoča izvozna trgovina lanenega in modnega blaga
V. J. Havliček in brat
v Podčrbradih, Češko.
Mnogo priznalic. Naročila v ceni nad 15 K pošiljamo poštine prosto. Zavoj 40 m perilnih ostankov proti vposlatvi 18 K 528 20-10

Izdelovatelja kirurškičnih instrumentov 204 10
Br. Klavka,
Ljubljana
atelje za ortoped. aparate in bandaže. Priporočata svojo veliko zalogo obvezil za zdravstvo in bolniško postrežbo, bižejev, irigatorjev, aparatov za inhalacije s paro in mrzlo, sterilizirane obveze in pamuka, kakor tudi nogavic za krčne žile, kilne pasove, vsakovrstne brizgalke, stvari in aparate za samoklistiranje, najboljša kvaliteta gumijevih posteljnih podložk. Vse bandage se izdelujejo pod strogim nadzorstvom po odredbah p. n. gg. zdravnikov. Zunanja naročila se točno, hitro in diskretno dopošiljajo. — Galvanični poniklovalni zavod z motornim obratom. Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Pletilni stroji
za ročni ali motorni obrat.

Zelo priročni za vse vrste pletenega blaga, kakor ženskih in moških nogavic, rokavic, telovnikov, spodnjih oblačil itd., iz renom. tovarne strojev
Eduard Dubled & Co., Couvet (Švica)
„Grand prix“ Paris 1900. - „Grand prix“ Milan 1900.
Glavno zastopstvo: J. Giedion, Dunaj IX., Kolingasse 3. Ištejo se tudi prekupci in agenti proti dobri proviziji. — Gotov zaslužek v vsaki hiši! 1000 3-2

Rozlatarstvo in podobarstvo.
Slavnemu občinstvu, osobito pa velečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom vijučno naznanjava, da sva pod tvrško 318 44-2
Sötzl ml. & Lebar
ustanovila kiparsko (podobarsko) obrt ter izdelovanje oltarjev v Ljubljani, Turjaški trg št. 1-
Priporočava se torej za vsa ta strokovna dela ter pošiljava razne načrte brezplačno na vpogled. — Izvrševala bodeva vsako izročeno delo vestno, umetniško, reelno in po smernih cenah.
Priznalna pisma so na razpolago.
V zalogi bodo vedno razna razpela in okvirji za cerkvene in druge podobe.
Z odličnim spoštovanjem
Sötzl ml. & Lebar
rozlatarstvo in podobarstvo.

Rane
vsake vrste se morajo skrbno varovati pred vsako nesnogo,
ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko odpravljivo rano. Za 40 let se je izkazalo medilno vlažno mazilo, tako imenovano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To vzdržuje rano čiste, sbraruje isto, olajšuje vnetje in bolečino, hladi in pospešuje zaceljenje.
Razpošilja se vsak dan.
1 pudlica 70 vis., pol pudice 50 vinarjev. Proti predpisani K 9 16 se pošljejo 4 pudice, ali K 7-10 pudice poštnine prosto na vsako pestajo avstrijske monarhije.
Vsi deli embalaže imajo za konito deponovano varstveno znamko.
Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga, Malá strana; ogel Nerudova ul. 203.
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobi pri gg. lekarnik. G. Piccoli, G. pl. Trakóczy, H. Hardtschlagov, J. Hary.
2172

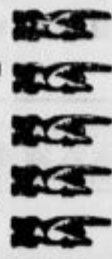
IVAN PENGOV
podobar, izdelovatelj oltarjev itd.
naznanja prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je prevzel znano 2795 52-10
podobarsko delavnico
umrlega g. And. Rovška,
Kolodvorske ulice št. 20.
Priporočam se in zagotavljam, da bodem vestno izvrševal svoj poklic in prosim za zaupanje. Tekom 10letnega praktičnega dela pri rajnem g. Rovšku pridobil sem si toliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako solidno in kolikor mogoče po nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj.

Najcenejšje
dežnike in solnčnike
domačega izdelka
priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in preč. duhovščini
JOSIP VIDMAR
v Ljubljani
Pred škofijo št. 19. — Stari trg št. 4.
Prešernove ulice št. 4. 100 20-0
Popravila točno in ceno. 10

Szantnerjevi črevlji edini v kakovosti, lepi obliki in fini izvršitvi!

Največja zaloga

Pomladanskih novosti za gospode, gospe in otroke.
Dokotenic (kamašen) za laevce in gozdarje. : : :
Ameriških čevljev v izvrstnih oblikah po zmeranih cenah.

Moški čevlji od K 8.— naprej. Ženski čevlji, nizki, od K 4-80 naprej. Ženski čevlji, visoki, od K 8-60 naprej.

Trgovci dobijo primeren popust.

Prva in največja zaloga črevljev na Kranjskem
= F. SZANTNER =

Ljubljana, Šelenburgove ulice 4, Ljubljana.
Geniki zastoj in poštnine prosto. Zunanja naročila proti povzetju.

Sprejme se gospodična kot 1051 2-2

otročka vrtnarica

k trem odraslim otrokom. Ozira se le na reflektantije, večje obeh deželnih jezikov, nad 20 let stare, prijetne zunanosti, prikupljivega vedenja in z dobrimi priporočili. Ponudbe na Upravništvo „Slovenca.“

Nova, enonadstropna hiša

(vlla) v prav prijaznem kraju v Ljubljani, s prosto urejenim vrtom, davka prosta se prodaja. Zahteva se na roko 5000 glđ., drugo lahko ostane na hiši. Ker je blizu farna cerkev, bi bila pripravna posebno za kakega upokojenega gospoda duhovnika. Informacije daje upravništvo „Slovenca“. 955 4-3

Pozor! Priporočam preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo ogromno zalogo umetno izdelanih

Pozor!

nagrobni spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in belega kararskega, kraškega in več drugih marmorjev; prevzemam in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna cerkvena in stavbinska dela. Preskrbujem slike za na spomenike po jako nizki ceni. Imam v zalogi nagrobne okvire.

Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam nagrobne spomenike po jako nizkih cenah.

Z velespoštovanjem 856 24-4

Ignacij Čamernik, kamnosek
v Ljubljani, Komenskega ulice šte. 26.

Narodne vezenine

namizni prti in prtički, torbice, zagrinjala za okna in postelje, blazine itd. v najlepših narodnih motivih; orientalske vezenine v zlatu, srebru in svili. Mlekani idrijski izdelki, narodne zastave in trakovi, vedno v največji zalogi pri

P. Magdič, Ljubljana, Prešernove ulice šte. 7.

766 5 1

Prva kranjska slamnikarska zadruga v Mengšu
priporočata bogato svojo zalogo najraznovrstnejših 465 20-20

= slamnikov. =

Od najfinejših do najpriprostejših za gospode, dame in otroke. Priporočata se zlasti slav. društvom, veleč. duhovščini in trgovcem.

Zastopstvo za Kranjsko:

Ivan Podlesnik ml. Ljubljana, Stari trg 10.

Tu se naroča na debelo in prodaja na drobno.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Revma Nevralgije, kožne bolezni in rane, chron. Morbus Brightli Protin! ohromelosti in pri različnih Ischias :: :: ženskih boleznih :: ::

Izborni zdravilstveni vspehi

Krapina-Toplice

termalno zdravilišče vspešno zdravi s thermal. pitno vodo Hrvatsko (hrvatska Švica).

Priznana od avtoritet, izborna, zdravilno in izredno učinkovito termalno zdravilno kopalnišče 38 do 44° C, z največjim termalno-kopalnim bazenom v Evropi. 765 20-8

Zdravilišče s stanovanji, najpopolnejši higieniški komfort. Izbori restavrant in kavarna. Cene zmerne; čitalnice in konverzacijske dvorane. Dvigalo, pokrito sprehajališče. Krasni parki. Lepa žup. cerkev. Stalna zdraviliška godba. Igrišča, razvedrila itd. Avtomobili.

Vedni pritok in odtok 3800 lit. v minuti. Posebne marmor. kadne kopeli in tuši Sudariji (potilnice) edini te vrste. Otvorjeno od 1. aprila do konca novembra. Znižane cene do 1. junija in od 1. sept. Kopal. zdravnik dr. Ed. Mai. Klin. masaža, zdravilna gimnastika, elektriciteta. Prospekto in pojasnila daje kopalniško ravnatelj. Krapina-Toplice na Hrvatskem.

Od postaje „Rogaška“ lokalne želez. Grobelno-Rogatec, odcepek (Dunaj-Trst) 2 uri. Postaja Zabok-Krapina-Toplice (Čakatura-Zagreb) 1 uro. Na obeh postajah poštni in zasebni vozovi. Zasebni avtomobili. Naročila pri kopal. ravnateljstvu na postaji Zabok-Krapina-Toplice, Rogatec in Poljčane.

Fran Vidali & Co.

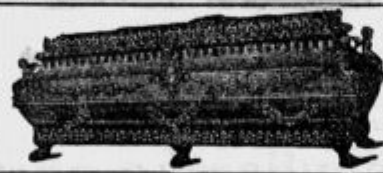
Ljubljana, Prešernove ulice št. 44.

priporočata svojo veliko zalogo najraznovrstnejših 960 3

mrtvaških krst

do najfinejše izpeljave, dalje največjo izbero vseh potrebščin za mrtvaške odre in pogrebe.

Obenem se priporočata slavnemu občinstvu za posojevanje mrtvaških vozov in napravo mrtvaških odrov po najnižjih cenah. — Postrežba točna.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).

se priporočata preč. duhovščini in

izdelovanje

cerkvenih

para-

mentov.

Izdeluje cele ornate kaxule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burke, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in slatnem veze nju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstne cerkvene perle iz pristinega platna. Vporablja samo dobre blage, cene po močehnosti sluzke, zagotavlja trpečno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi sodevoljno prevzema.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New York je proga

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kronland“, „Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New Yorkom, so značajnost, izborna hrana, vlijudna postrežba in spalnice, po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

FRANC DOLENC

v Ljubljani,

Koroševske ulice odslej šte. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem lišerju“. 320 46-18

Ustanovljeno 1. 1842.

Slikarja napisov
Stavb. in pohištvena pleskarja.
Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akadem. slikarje.
Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir: Miklošičeva cesta št. 6

Telefon 154.

Delavnica:

Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno 1. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karboilneja itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa v majno stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznana rečno in fino po najnižjih cenah.

765 52-20

Dvovprežna, elegantna

kočija

vsake vrste **konjskih oprav**

proda po ugodni ceni **J. KRALJ** v **Železnikih.** 1005 3-3

Z električnim obratom urejena tvornica
G. Skrbić

143 Zagreb 43-7
Ilica št. 40

priporoča

svoje slovite solidne in cene žalužije, lesene, tkane in platnene rolete, železne in lesene zavornice za izložbe in prodajalne ter prosi, naj se tej solidni tvornici izvoli nakloniti največje zapanje. Ceniki in proračuni zastoj.

ANTON PRESKER

brojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

odlikovan z zlato kolajno in križcem v Londonu 1905.

se priporoča proč. duhovščini **duhovniške obleke**

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Doposarja na veliko **izgotovljene obleke.**

posebno za kaveleke v največji izbiri po najnižjih cenah.

dobavitelj uniform avstrijskega orožarstva kolonizacijske vojske.

Najbogatejšo zalogo in najraznobarnejše izbiro
klavirjev in harmonijev ima
Alojzij Kracmer

izdelovalec klavirjev in sodno zaprisoženih zvezencev

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 4.

Vedno so v zalogi preigrani pa brezhibni klavirji. Proznamem ubiranje in popraviljanje vseh sistemov. Glavno zastopstvo dvornih firm L. Bösendorfer na Dunaju, Gebrüder Stingl na Dunaju, Avgust Förster v Lößau, Th. Mannborg v Lipskem. Za vsak pri mepi kupljen klavir docela jamčim. — Najnižje izposojevalnina. — Delna plačila.

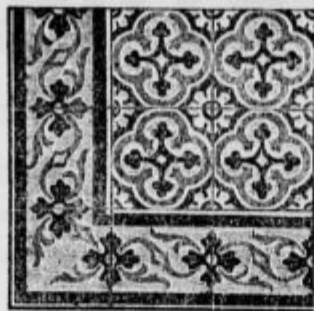
Ivan Terdan

pleskarstvo

Ljubljana, Vegove ulice št. 8

se priporoča slavnemu p. n. občinstvu v izvršitev vseh v pleskarsko obrt spadajočih del, kakor tudi slikarskih, napisnih in dekoracijskih del.

Posebno se še priporoča za cenjena naročila za **stavbeno in pohištveno pleskarstvo.** 2467 52-14

Andrej Zajec

cementarna

na Pešatli, pošta Dol pri Ljubljani

Prečast. cerkvenim predstojništvom, zasebnikom in podjetnikom priporočam kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, šole, zakristije, veže, kuhinje in hodnike krasne — **mozaične plošče** v raznih barvah in okus. uzorcih.

Izdelujem tudi raznovrstne **stopnice, podboje, krasne križe** poljubne velikosti za na pokopališča **grobnih spomenike in okvirje,** brušene in polirane kot marmor. — Slavnim cestnim odborom in zasebnikom nudim

cementne cevi (6-40 cm svetlobe) za kanale in vodovode (zlasti šestcentimeterske, namesto dragih železnih in malo trpežnih lesenih cevij), **milnje kamne, korita za živino in drugo cementno blago.** 692 7

Ceniki in vzorci na zahtevo.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prozvetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbne ter portalne steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izber steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1731 52-11

Ceniki in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričavala mnogih devršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Ustanovljena leta 1882.
Telefon št. 185

Telefon št. 185

Ustanovljena leta 1882.
Pošne hranilnice račun št. 828.405.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem zadrugnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18

je imela koncem leta 1907 denarnega prometa K 59.197.246.20
upravnega premuženja K 12.888.795.43

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2%

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1907 K 17.434.933.24.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4% z 1 1/2% na amortizacijo ali pa po 5 1/4% brez amortizacije; na monice po 6%.

Posojil. sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov. 201

Hiša naprodaj.

V Sp. Šiški se proda enonadstropna hiša, s šestimi stanovanji, vsako obstoječe iz 2 sob in kuhinje ter kleti in vrta. Hiša stoji na primernem prostoru blizu glavne ceste; stavba je v najboljšem stanju. Proda se iz proste roke, radi izselitve. Pogoji so ugodni. Več poizve se pri **Valentinu Gregorcu v Mengešu št. 13.** 813 6-5

Potniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovati naj se obrnejo na **Simona Šmetelca** v Ljubljani **Kolodvorske ulice 28.** Šahovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Istotam sprejmejo se dobri in zanesljivi zastopniki.

POZOR! Krasne **BLUZE** **POZOR!**

največja izbira v svili in v drugem modernem blagu tudi po meri.

Vsakovrstna **KRILA, PERILO in OTROČJE OBLEKCE** po najnižjih cenah.

M. KRISTOFIČ poroč. BUČAR
Ljubljana, Stari trg št. 28.

Parna žaga Deghenghi v Ljubljani kupuje proti gotovini

hrastove dile

I laško celo debele in od 5 col naprej široke, ter plačuje iste po 14 vinarjev I laško celo, postavljene franko Ljubljana državni kolodvor Šiška. 2157

Kupuje tudi hrastove hlode in frize.

Zaščitna znamka „Sidro“

Liniment Capsici com.

Nadomestek za **Sidro-Pain-Expeller**

je posebno primarno kot izvrstno bol blažujoče in odlično masilo pri prehlajenju itd.; cena 60 v. K 1.00 in K 3.00 debela v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega posebej priljubljenega domačega sredstva, naj se jemljejo le originalne steklenice v stekljah z našo zaščitno znamko „Sidro“ potem se je gotovo prijel originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri „zlatem levu“ v Pragi
Kleinbathgasse št. 5 nova.
•••••
•••••

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.

Klobuke, cilindre in čepice

v najnovejših faconih in v velikih izberah
priporoča 112 52-25

Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postajna ulica, Kolonije.

Predstave se vršijo v delavnikih od 5. do 9. ure popoldne, ob nedeljah in praznikih od 10. do 11. ure popoldne in od 3. do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON

:: Dunajska cesta nasproti kavarne „Europa“ ::

Danes v soboto nov spored.

166

Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure popoldne predstava za dijake po znižani ceni.

Čene češke postojlne perja
 1 kg sov. lema K 9-00, boljše K 12-00, polbebe skubljene K 15-00, beže K 18-00, snišnobele, kot puh mehko skublj. K 20-00, K 30-00, K 42-00. Pošilja franko po povzetju. Zamena dovoljena proti povratni poštnini. Benedikt Sachsel, Lobos št. 189
 ul. Pilsna, Češka.

Sodi.

Več vrst sodov ima napredaj A. REPIČ, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2983

Lepa zračna stanovanja

vsake vrste, z 1, 2 ali več sobami od 8 kron mesečno naprej, se takoj ali za pozneje oddajo v novozgrajenih hišah na **Predovičevem selu** poleg Ljubljane. — Več se izve pri **E. Predoviču, Ambrožev trg 7, v Ljubljani.**

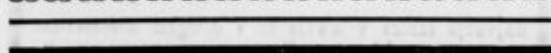

C. kr. oblastveno potrjeno učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Starl trg št. 28.

Dobl se tudi kraj po životni meri.

KAŠLUJOČIM otrokom in odraslim osebam

priljubljen zdravnik zelo uspešno **THYOMEL SCILLAE**

koč sredstvo, ki odtrgava sluz, jo odvaja, ki blaži in potolažuje krčeviti kašelj in ki odstranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov so se že imenitno izrekli o hitrem učinkovanju tega sredstva, Thymomel scillae, pri oslovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.

Vprašajte, prosimo zdravnika! 1 steklenica 2-20 K. Po pošti franko proti pošiljavi 2-30 K; 3 steklenice pri pošiljavi 7 K. 10 steklenic pri pošiljavi 20 K.

Izdolovanje in glavna zaloga **lekarna B. FRAGNER-Ja** 2430 c. kr. dvorn. zalagatelja 24-1 Praga III., št. 203

Dobiva se skoraj v vseh lekarnah. Pozor na ime sredstva, izdelovalca in na varstveno znamko.

Jos. Štupica, jermenar in sedlar v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

kakor tudi krasno opremljene kočije, druge vozove in najrazlič. vprežno opravo,

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče

potrebščine

kakor tudi že obrabljene vozove in konjske oprave. 715 12-7

Na najvišje povelje Njeg. e. in kr. apost. Veličanstva.

XXVI. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija edina v Avstriji zakonito dopuščena vsebuje 18 390 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 513.580 kron.

Glavni dobiček znaša 200.000 kron v gotovini.

Srečkanje nepreklicno 14. maja. — Ena srečka stane 4 K.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7, v loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železn. uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. Srečke se pošiljajo poštne preste.

Od c. kr. loterijskega ravnateljstva. (Oddelek za drž. loterije.)

Za dame! elegantne klobuke Za otroke!

ter vsakovrstne modele priporoča

A. Vivod - Mozetič Ljubljana Stari trg 21.

Modni salon trgovsko modnega blaga itd. Popravila klobukov ceno in fino. Zunanja naročila točno.

Filijalka v Kranju na Glavnem trgu.

Starobno, umetno in konstrukcijske ključavničarstvo.

hidraulične vidre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Slovákova ulica 4.

priljubljen za slavnemu občinstvu in prečastim duhovšini v izdelovanje vseh v te stroke spadajočih predmetov: žilne emreže na streh, obhajline mise, ograje na mirodvoru obmejne emreže, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne kriše, štedilnike, strelevoče, železna okna, železne stole itd.

Specialiteta: valjni nastori in solnčne plakte po najnovejšem sistemu s samodejavnimi operami brez vijakov.

Elegantni

pouršniki in obleke po meri v poljubnih cenah in najboljši izvršitvi.

Usled vedno naraščajočih naročil sem oddelek za izdelovanje oblek po meri zdato povečal. Tudi sem nabavil večjo zalogo inozemskega in pristno angleškega blaga.

A. Hunc

zaloga in izdelovanje oblek. Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

OSREDNJA BANKA

ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ, I., Wipplingerstr. 22. (Ustřední banka českých spořitelén)

Vloge na knjižice in račun 4% in 4 1/2%. Kupovanje in prodaja vredn. papirjev. Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4% in 1/2%, upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4% bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

Del. kap. 7.000.000.— Telegrami: „Sporobanka“. Deponiranje kavcij in vadij raznih vrst. Eskont menjic samo denarnih zavodov. Bankovne informacije in svete brezplačno. Telefon št. 12017.

VZAJEMNO PODPORNNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

Kongresni trg 19 — registrovana zadruga z omejenim poroštvom — Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure **po 4 3/4 0/10** to je: daje za 200 kron 9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. — Najsigurnejša prilika za štedenje!

Kanonik A. Kalan l. r., predsednik.

Kanonik J. Sušnik l. r., podpredsednik.